॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ

ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਗ੍ਗ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

੧. ਸਲ਼ਾਯਤਨਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਾਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਖੂਨਿ – ਞਾਣਚਕ੍ਖੁ ਚੇਵ ਮੰਸਚਕ੍ਖੁ ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਞਾਣਚਕ੍ਖੁ** ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ – ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ, ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ, ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੂਤਿ। ਤੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਆਸਯਾਨੁਸਯਞਾਣਞ੍ਚੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰੋਪਰਿਯਤ੍ਤਞਾਣਞ੍ਚ, ਯਂ – ''ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੯; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੩; ੨.੩੩੮) ਆਗਤਂ । ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ, ਯਂ – ''ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੫) ਆਗਤਂ। ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ, ਯਂ – ''ਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੂ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੮; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੨; ੨.੩੩੮) ਆਗਤਂ। ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਆਲੋਕਫਰਣੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਞਾਣਂ, ਯਂ – ''ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੪੧) ਆਗਤਂ। ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਞਾਣਂ, ਯਂ – ''ਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੮੧; ਮਹਾਵ॰ ੧੫) ਆਗਤਂ।

ਮੰਸਚਕ੍ਖੁਪਿ ਦੁਵਿਧਂ – ਸਸਮ੍ਭਾਰਚਕ੍ਖੁ, ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੂਤਿ। ਤੇਸੁ ਯ੍ਵਾਯਂ ਅਕ੍ਖਿਕੂਪਕੇ ਅਕ੍ਖਿਪਟਲੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਮੰਸਪਿਣ੍ਡੋ, ਯਤ੍ਥ ਚਤਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਰਸੋਜਾ ਸਮ੍ਭਵੋ ਜੀਵਿਤਂ ਭਾਵੋ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੋ ਕਾਯਪਸਾਦੋਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਤੇਰਸ ਸਮ੍ਭਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਚਤਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਰਸੋਜਾ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ ਇਮੇ ਨਵ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਜੀਵਿਤਂ ਭਾਵੋ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੋ ਕਾਯਪਸਾਦੋਤਿ ਇਮੇ ਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਤਾਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਸ ਸਮ੍ਭਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਸਸਮ੍ਭਾਰਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੇਤਮਣ੍ਡਲਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਨ ਕਣ੍ਹਮਣ੍ਡਲੇਨ ਪਰਿਵਾਰਿਤੇ ਦਿਟ੍ਠਿਮਣ੍ਡਲੇ ਸਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਂ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਂ ਪਸਾਦਮਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਤਤੋ ਪਰੇਸਞ੍ਚ ਸੋਤਾਦੀਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਾਵ।

ਤਤ੍ਥ ਯਦਿਦਂ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ – **ਚਕ੍ਖੁਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ – ''ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਵਨ੍ਤਤਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਕਾਸਿਤਾਯੇਵ। **ਸੋਤਮ੍ਪਿ** ਪਸਾਦਸੋਤਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਥਾ **ਘਾਨਜਿਵ੍ਹਾਕਾਯਾ। ਮਨੋ**ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਚਿਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨੇਸੁ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨-੩. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨-੩. ਦੁਤਿਯਂ ਦ੍ਵੇ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਤਤਿਯਂ ਏਕਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਾਨਿ ਪਨ ਤੇਹਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਾਨਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ।

੪-੬. ਬਾਹਿਰਾਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪-੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਰੂਪਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ** ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, **ਸਦ੍ਦੋ** ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ, **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣੰ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਬਾਹਿਰੇਸੁ ਛਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪਞ੍ਚਮੇ ਛਟ੍ਠੇ ਚ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਨਯੋ।

੭-੧੨. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਾਨਿਚ੍ਚਾਤੀਤਾਨਾਗਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭-੧੨. ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਨਿ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤੇਸੁ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਬਲਵਗਾਹੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ

੧-੪. ਪਠਮਪੁਬ੍ਬੇਸਮ੍ਬੋਧਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩-੧੬. ਯਮਕਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮਦੁਤਿਯੇਸੁ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਜ੍ਝਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨੰ। ਸੋ ਪਨ ਨੇਸੰ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਭਾਵੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਸ੍ਸ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਤਾਯ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਘਰੰ ਵਿਯ ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨਾਨਿ, ਘਰੂਪਚਾਰੰ ਵਿਯ ਛ ਬਾਹਿਰਾਯਤਨਾਨਿ। ਯਥਾ ਨੇਸੰ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਧਨਧਞ੍ਞਪੁਣ੍ਣੇ ਅਨ੍ਤੋਘਰੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਭਾਜਨਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ''ਕਿੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵੰ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਛਨ੍ਦਰਾਗੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਯ ਛਨ੍ਦਰਾਗਬਲਵਤਾਯ ਤਾਨਿ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਪਨ ਨੋ ਤਥਾ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚਰਨ੍ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਪਿ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਿਪਿ ਨ ਸਹਸਾ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਨ ਪਸੁਪਚ੍ਛਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਨੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਨ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਹੋਤਿ। ਰੂਪਾਦੀਸੁਪਿ ਤਥੇਵ ਨ ਅਧਿਮਤ੍ਤਬਲਵਛਨ੍ਦਰਾਗੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ''ਬਾਹਿਰਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਾਵ। ਸੇਸੰ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਤਥਾ ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥੇਸੁ।

੫-੬. ਪਠਮਨੋਚੇਅਸ੍ਸਾਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭-੧੮. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਨਿਸ੍ਸਟਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। **ਵਿਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨੋਸੰਯੁਤ੍ਤਾ। **ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨੋ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾ। **ਵਿਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨ ਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨ ਚੇਤਸਾ। ਯਞ੍ਹਿ ਕਿਲੇਸਜਾਤੰ ਵਾ ਵਟ੍ਟੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਹੀਨੰ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸੇਖਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮਰਿਯਾਦੀਕਤੰ ਨਾਮ। ਯੰ ਪਹੀਨੰ, ਤੇਨ ਵਿਮਰਿਯਾਦੀਕਤੰ। ਇਧ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਿਲੇਸਾਨਞ੍ਚੇਵ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਚ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਵਿਮਰਿਯਾਦੀਕਤੇਨ ਕਿਲੇਸਵਟ੍ਟਮਰਿਯਾਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਹਰਿੰਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਛਟ੍ਠੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਛਸੁਪਿ ਪਨੇਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੭-੧੦. ਪਠਮਾਭਿਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯-੨੨. ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਥਾ ਪਨ ਨੇਸੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਯਮਕਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਸਬ੍ਬਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩. ਸਬ੍ਬਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਬ੍ਬਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ – ਸਬ੍ਬਸਬ੍ਬਂ, ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ, ਸਕ੍ਕਾਯਸਬ੍ਬਂ, ਪਦੇਸਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ –

''ਨ ਤਸ੍ਸ ਅਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਿਧਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ,
ਅਥੋ ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਮਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ।
ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਿ ਯਦਤ੍ਥਿ ਨੇਯ੍ਯਂ,
ਤਥਾਗਤੋ ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੂ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੫੬; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਧੋਤਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੩੨; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੨੧) –

ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮ। ''ਸਬ੍ਬਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਣਾਥਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪) ਇਦਂ ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮ। ''ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਮੂਲਪਰਿਯਾਯਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧) ਇਦਂ ਸਕ੍ਕਾਯਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮ। ''ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਾ ਪਨ ਪਠਮਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਨੋ ਮਾਨਸਂ...ਪੇ॰... ਤਜ੍ਜਾਮਨੋਧਾਤੂ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਦੇਸਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮ। ਇਤਿ ਪਞ੍ਚਾਰਮ੍ਮਣਮਤ੍ਤਂ ਪਦੇਸਸਬ੍ਬਂ। ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕਾਯਸਬ੍ਬਂ। ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਨੇਯ੍ਯਂ ਸਬ੍ਬਸਬ੍ਬਂ। ਪਦੇਸਸਬ੍ਬਂ ਸਕ੍ਕਾਯਸਬ੍ਬਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਸਕ੍ਕਾਯਸਬ੍ਬਂ ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਸਬ੍ਬਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਯਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮੋ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਯਤਨਸਬ੍ਬਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ।

ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਵਾਚਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੋ ਸਭਾਵਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। **ਪੁਟ੍ਠੋ ਚ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ, ''ਕਤਮਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਬ੍ਬਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ, ''ਇਦਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। **ਵਿਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਯਥਾ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸਯਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਯਥਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਵਿਸਯੇ ਪੁਟ੍ਠੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਵਿਸਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਘਾਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਕੂਟਾਗਾਰਮਤ੍ਤਂ ਸਿਲਂ ਸੀਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਉਦਕੇ ਤਰਣਂ ਅਵਿਸਯੋ, ਤਥਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਵਿਸਯੇ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਵਿਘਾਤਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਵਿਸਯੇ ਵਿਘਾਤਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੨. ਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ। **ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ ਮੂਲਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਸਨ੍ਤੀਰਣਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਜਵਨਵੇਦਨਾ। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਦਿਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਮਨੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ। **ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਾਵਜ੍ਜਨਕਜਵਨਂ। **ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਸਹਜਾਤੋ ਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। **ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਹਾਵਜ੍ਜਨਵੇਦਨਾਯ ਜਵਨਵੇਦਨਾ। ਭਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਭਵਙ੍ਗਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ **ਮਨੋ**ਤਿ ਸਹਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਭਵਙ੍ਗਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ। **ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਜਵਨਵਿਞ੍ਞਾਣਂ। **ਮਨੋਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਸਹਜਾਤੋ ਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ। **ਵੇਦਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਵਨਸਹਜਾਤਾ ਵੇਦਨਾ। ਸਹਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਭਵਙ੍ਗਸਹਜਾਤਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿਆਣਾ, ਅਯਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਨਾਮਾਤਿ।

੩. ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਰਿਞ੍ਞਾਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫. ਤਤਿਯੇ **ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਪਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਜਹਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪. ਪਠਮਅਪਰਿਜਾਨਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਨਭਿਜਾਨਂ ਅਪਰਿਜਾਨਂ ਅਵਿਰਾਜਯਂ ਅਪ੍ਪਜਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਭਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਪਰਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਵਿਰਾਜੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਜਹਨ੍ਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਵਿਰਾਜੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਵਿਗਚ੍ਛਾਪੇਨ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਭਿਜਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵਚਨੇਨ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਕਥਿਤਾ, ‘‘ਪਰਿਜਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ, ‘‘ਵਿਰਾਜਯਂ ਪਜਹ’’ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਤਿ।

੫. ਦੁਤਿਯਅਪਰਿਜਾਨਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਹਿਤਰੂਪਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਆਪਾਥਗਤਂ ਗਹਿਤਂ, ਇਧ ਅਨਾਪਾਥਗਤਂ। ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ – ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਪਾਥਗਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਾਥਗਤਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤਮੇਵ, ਇਧ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ। ਤੇ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਹ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ‘‘ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੬. ਆਦਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਗਯਾਸੀਸੇ**ਤਿ ਗਯਾਗਾਮਸ੍ਸ ਹਿ ਅਵਿਦੂਰੇ ਗਯਾਤਿ ਏਕਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਨਦੀਪਿ, ਗਯਾਸੀਸਨਾਮਕੋ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਸਦਿਸੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੋਪਿ, ਯਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸਪਿ ਓਕਾਸੋ ਪਹੋਤਿ, ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਗਯਾਸੀਸੇ’’ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਇਤੋ ਕਿਰ ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਫੁਸ੍ਸੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਸਤ੍ਤੋ, ਪਰਿਪਾਕਗਤੇ ਞਾਣੇ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ । ਰਞ੍ਞੋ ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ, ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਙ੍ਘੋ’’ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਯਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰਾ ਉਭਤੋ ਵੇਲੁਭਿਤ੍ਤਿਕੁਟਿਕਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਖਚਿਤਸਮੋਸਰਿਤਗਨ੍ਧਦਾਮਮਾਲਾਦਾਮਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਰਜਤਵਣ੍ਣਂ ਵਾਲੁਕਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਭਗਵਤੋ ਆਗਮਨਂ ਕਾਰੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਹਾਰਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਿਤੋ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਾਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਰਾਜਗੇਹਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕੋਚਿ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਤੋ ਨਾਗਰਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ, ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਨ ਚ ਮਯਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਲਭਾਮ। ਯਥਾ ਹਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਆਲੋਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪੁਞ੍ਞਚੇਤਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤੀ’’ਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਅਞ੍ਞੇ ਤਯੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਨਾਗਰਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ, ‘‘ਰਾਜਕੁਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਟੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਂ ਉਪਾਯਂ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਚੋਰੇ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਤਿਪਯਾ ਗਾਮਾ ਪਹਟਾ’’ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ

ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤਾਤਾ, ਅਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਗਚ੍ਛਥ ਚੋਰੇ ਵੂਪਸਮੇਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਪਯੁਤ੍ਤਚੋਰਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਨਾਵਾਸੇ ਗਾਮੇ ਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਵੂਪਸਮਿਤਾ ਚੋਰਾ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ''ਤਾਤਾ, ਵਰਂ ਵੋ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ, ''ਰਞ੍ਞਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ। ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ? ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋ ਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾ , ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਂ ਪਨ ਦੁਲ੍ਲਭਂ, ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ਤੇ ''ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਾਗਰਾਨਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਕਤਮਸ੍ਸੁਕਮ੍ਮਾ ਸੁਨ੍ਹਾਤਾ ਸੁਵਿਲਿਤ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਨੋ ਵਰਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਥ ਤਾਤਾਤਿ? ਦੇਵ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਨੋ ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਵਰਂ ਦੇਥਾਤਿ। ''ਅਯਂ ਵਰੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਜੀਵਮਾਨੇਨ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਣ੍ਣੇ ਪਿਦਹਿ। ''ਦੇਵ, ਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਵਰਂ ਦਾਪਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਤੁਟ੍ਠੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨੋ। ਕਿਂ, ਦੇਵ, ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਸਚ੍ਚਵਾਦਿਤਾਯ ਭਣਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ – ''ਤਾਤਾ, ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸੇ ਸਤ੍ਤ ਚ ਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸੁਨ੍ਦਰਂ, ਦੇਵ, ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਕਿਸ੍ਸ ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਮਰਣਪਾਟਿਭੋਗਂ ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਦਾਪੇਥ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਵਂ ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਦਾਤੁਂ, ਤਿਣਗ੍ਗੇ ਉਸ੍ਸਾਵਬਿਨ੍ਦੁਸਦਿਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਨੋ ਚੇ, ਦੇਵ, ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਦੇਥ, ਮਯਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਤਾ ਕਿਂ ਕੁਸਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ''ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤਾ, ਛ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਞ੍ਚ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਤੀਣਿ, ਦ੍ਵੇ, ਏਕਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਦੇਥ''। ''ਸਤ੍ਤ, ਛ ਮਾਸੇ ਦੇਥ...ਪੇ॰... ਮਾਸਡ੍ਢਮਤ੍ਤਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਤਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾਤਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ''। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸਕ੍ਕਾਰਂ ਸਤ੍ਤਸੁਯੇਵ ਦਿਵਸੇਸੁ ਅਕਾਸਿ।

ਤਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਅਟ੍ਠਉਸਭਵਿਤ੍ਥਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਸਿ, ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਚਤੁਉਸਭਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਦੇਸਂ ਹਤ੍ਥੀਹਿ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਣਮਣ੍ਡਲਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਾਯ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਭਿਕਿਣ੍ਣਮਕਾਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਦਲਿਯੋ ਚ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਚ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਜਪਟਾਕਾ ਉਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸਿ। ਉਸਭੇ ਉਸਭੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਪੇਸਿ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਪੁਪ੍ਫਾਪਣੇ ਪਸਾਰਾਪੇਸਿ। ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਚਤੁਉਸਭਵਿਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਅਲਙ੍ਕਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਉਸਭਵਿਤ੍ਥਾਰੇ ਮਗ੍ਗੇ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕੇ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਯੋ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਸੋਲ਼ਸਉਸਭਮਗ੍ਗਂ ਤਥੇਵ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ।

ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਕੇਦਾਰਸੀਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨੋ, ''ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਿਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਗਚ੍ਛਥ, ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥ। ਮਾ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡਾ ਵਿਯ ਪਮਤ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ''ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ ਮਯਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਕਾਲੇਨ ਥੇਰਾਸਨੇ, ਕਾਲੇਨ ਮਜ੍ਝਿਮਾਸਨੇ, ਕਾਲੇਨ ਸਙ੍ਘਨਵਕਾਸਨੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਦਾਨਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਮਾਨਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਏਕਸਦਿਸਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ? ਅਥ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਗਰੁਨੋ, ਨ ਆਮਿਸਗਰੁਨੋ, ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਮਾਨਾ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਦਾਨਸਂਵਿਧਾਯਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਾਦਨੀਯਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਾ ਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਨਸਂਵਿਦਹਨਪਲਿਬੋਧਂ ਛਿਨ੍ਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਪੁਰਿਸੇ ਆਦਾਯ ਦਸਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵੇ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਤੀਹਿ, ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪੁਰਿਸਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਤੇ ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਤੇਪਿ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਤੋ ਦੇਵਲੋਕਂ, ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਸਂਸਰਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁਕਾਲੇ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਬਯਾਵਟੋ ਮਹਾਅਮਚ੍ਚੋ ਅਙ੍ਗਮਗਧਾਨਂ ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਰਟ੍ਠੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ ਜੇਟ੍ਠੋਵ ਜਾਤੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਕਨਿਟ੍ਠਾ ਮਜ੍ਝਿਮਕਨਿਟ੍ਠਾਯੇਵ। ਯੇਪਿ ਤੇਸਂ ਪਰਿਵਾਰਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਮਨੁਸ੍ਸਾਵ ਜਾਤਾ। ਤੇ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਤਯੋਪਿ ਜਨਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਂ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਰੁਵੇਲਾਯਂ ਨਦੀਤੀਰੇਯੇਵ ਵਸਿਂਸੁ। ਅਙ੍ਗਮਗਧਵਾਸਿਨੋ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਕਤਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਯਸਾਦਯੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਸਾਸੁ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ – ‘‘ਤੇ ਤਯੋ ਜਟਿਲਭਾਤਿਕੇ ਦਮੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਰੁਵੇਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਤੇਹਿ ਤੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਂ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਂ ਆਦਾਯ ਗਯਾਸੀਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, – ‘‘ਕਤਰਾ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ, ‘‘ਇਮੇ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਆਦਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਨਿ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਇਮੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ਇਮਂ ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਂ ਅਭਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਦਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਅਦ੍ਧਭੂਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਦ੍ਧਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਭੂਤਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਂ, ਉਪਦ੍ਦੁਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸਾਰੁਪ੍ਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸਬ੍ਬਮਞ੍ਞਿਤਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸਾਰੁਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਿਤਾਨਂ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ। **ਚਕ੍ਖੁਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਂ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਰੋਤਿ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਅਹਂ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ, ਮਮ ਕਿਞ੍ਚਨਪਲਿਬੋਧੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ ਪਰੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ, ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਪਲਿਬੋਧੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਤੋ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਅਹਂ ਚਕ੍ਖੁਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤੋ, ਮਮ ਕਿਞ੍ਚਨਪਲਿਬੋਧੋ ਚਕ੍ਖੁਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤੋ, ਪਰੋ ਚਕ੍ਖੁਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤੋ, ਪਰਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਨਪਲਿਬੋਧੋ ਚਕ੍ਖੁਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਨਾਨਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਕ੍ਖੁਂ ਮੇਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਮਮ ਚਕ੍ਖੂਤਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਮਮਤ੍ਤਭੂਤਂ ਤਣ੍ਹਾਮਞ੍ਞਨਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੯. ਪਠਮਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਨਵਮੇ **ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸਪ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਭੂਤਾ। **ਤਤੋ ਤਂ ਹੋਤਿ ਅਵ੍ਵਥਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਂ ਅਵ੍ਵੇਨਾਕਾਰੇਨ ਹੋਤਿ। **ਅਵ੍ਵਥਾਭਾਵ◌ੀ ਭਵਸਤ੍ਤੋ ਲੋਕੋ ਭਵਮੇਵ◌ਾਭਿਨਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਅਵ੍ਵਥਾਭਾਵ◌ਂ ਵ◌ਿਪਰਿਣਾਮਂ ਉਪਗਮਨੇਨ ਅਵ੍ਵਥਾਭਾਵ◌ੀ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾਪਿ ਭਵ◌ੇਸੁ ਸਤ੍ਤੋ ਲਗ੍ਗੋ ਲਗਿਤੋ ਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਭਵ◌ਂਯੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਤਿ। **ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨ**ਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਦਂ ਖਨ੍ਧਾ ਚ ਧਾਤੁਯੋ ਚ ਆਯਤਨਾਨਿ ਚਾਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਂ। **ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਮਵ੍ਵਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨ ਮਵ੍ਵਤੀਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਸਂਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਠਾਨੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਸਮੁਗ੍ਘਾਤਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨. ਦਸਮੇ **ਏਤਂ ਮਮਾ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗਾਹੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਨਯੇਨ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨ ਤੀਸੁਪਿ ਇਮੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਹ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾਤਿ।

ਸਬ੍ਬਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

੪. ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩-੪੨. ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੇ **ਜਾਤਿਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਯਨਧਮ੍ਮਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਸਭਾਵ◌ਂ। **ਜਰਾਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਰਣਸਭਾਵ◌ਂ। **ਬ੍ਯਾਧਿਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਧਿਨੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਭਾਵ◌ੇਨ ਬ੍ਯਾਧਿਸਭਾਵ◌ਂ। **ਮਰਣਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਸਭਾਵ◌ਂ । **ਸੋਕਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਭਾਵ◌ੇਨ ਸੋਕਸਭਾਵ◌ਂ। **ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਸਭਾਵ◌ਂ। **ਖਯਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਖਯਗਮਨਸਭਾਵ◌ਂ। **ਵਯਧਮ੍ਮਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ।

ਜਾਤਿਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੫. ਸਬ੍ਬਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩-੫੨. ਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੇ **ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੇ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਆਗਤਾ, ਇਤਰਾ ਪਨ ਦ੍ਵ◌ੇ ਗਹਿਤਾਯੇਵ◌ਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਰਿਞ੍ਞੇਯਪਹਾਤਬ੍ਬ**ਪਦੇਸੁਪਿ ਤੀਰਣਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਵ ਆਗਤਾ, ਇਤਰਾਪਿ ਪਨ ਦ੍ਵ◌ੇ ਗਹਿਤਾਯੇਵ◌ਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਰਿਞ੍ਞੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ ਅਵ◌ੁਤ੍ਤਾਪਿ ਗਹਿਤਾਯੇਵ◌ਾਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਪਦ੍ਦੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਗ੍ਗਟ੍ਠੇਨ। **ਉਪਸ੍ਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਹਤਟ੍ਠੇਨ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

ਸਬ੍ਬਅਨਿਚ੍ਚਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ।

ਪਠਮੋ ਪਣ੍ਣਾਸਕੋ।

੬. ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੋਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩-੬੨. ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾਵਗ੍ਗੇ **ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਂ। **ਵ◌ਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵ◌ਿਜ੍ਜਾ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਜਾਨਤੋ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਵਸੇਨਾਪਿ ਜਾਨਤੋ ਪਸ੍ਸਤੋ ਪਹੀਯਤਿਯੇਵ, ਇਦਂ ਪਨ ਅਨਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ **ਸਂਯੋਜਨਾ**ਤਿ ਦਸ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ। **ਆਸਵ◌ਾ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵ◌ਾ। **ਅਨੁਸਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਸਯਾ। **ਸਬ੍ਬੁਪਾਦਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਪਾਦਾਨਾਨਂ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ ਪਰਿਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਪਰਿਯਾਦਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਖੇਪਨਤ੍ਥਾਯ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

੭. ਮਿਗਜਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਮਿਗਜਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩. ਮਿਗਜਾਲਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਮਾ ਵਾ, ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਭੂਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਕਮਨੀਯਾ। **ਮਨਾਪਾ**ਤਿ ਮਨਵਡ੍ਢਨਕਾ। **ਪਿਯਰੂਪਾ**ਤਿ ਪਿਯਜਾਤਿਕਾ। **ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਕਾਮੇਨ ਉਪਸਂਹਿਤਾ **ਰਜਨੀਯਾ**ਤਿ ਰਞ੍ਜਨੀਯਾ, ਰਾਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਭੂਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਨ੍ਦੀ। **ਸਂਯੋਗੋ**ਤਿ ਸਂਯੋਜਨਂ। **ਨਨ੍ਦਿਸਂਯੋਜਨਸਂਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਨ੍ਦੀਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਦ੍ਧੋ। **ਅਰਞ੍ਞਵਨਪਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ''ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੯) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਯਂ ਤਂ ''ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪) ਅਰਞ੍ਞਕਙ੍ਗਨਿਪ੍ਫਾਦਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਨਪਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਨ ਕਸੀਯਤਿ ਨ ਵਪੀਯਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦੂਰਾਨਮੇਤਂ ਸੇਨਾਸਨਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵਨਸਣ੍ਡਾਨਮੇਤਂ, ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਭਿਂਸਨਕਾਨਮੇਤਂ, ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਸਲੋਮਹਂਸਾਨਮੇਤਂ, ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਮੇਤਂ, ਵਨਪਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸੂਪਚਾਰਾਨਂ ਸੇਨਾਸਨਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੩੧)।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਏਕਂ ਪਰਿਯਾਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਪਰਿਯਾਯੇਹਿ ਵਨਪਤ੍ਥਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਪਨ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਿ ਅਤਿਦੂਰਾਨਿ। **ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਾਨੀ**ਤਿ ਉਦੁਕ੍ਖਲਮੁਸਲਦਾਰਕਸਦ੍ਦਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਾਨਿ। **ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸਾਨੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਨਿਨ੍ਨਾਦਮਹਾਨਿਗ੍ਘੋਸਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸਾਨਿ। **ਵਿਜਨਵਾਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਚਰਣਜਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਾਤਵਿਰਹਿਤਾਨਿ। **ਮਨੁਸ੍ਸਰਾਹਸ੍ਸੇਯ੍ਯਕਾਨੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਰਹੋਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਿ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਲੀਯਨਸਾਰੁਪ੍ਪਾਨਿ।

੨. ਦੁਤਿਯਮਿਗਜਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਨਨ੍ਦਿਨਿਰੋਧਾ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਨ੍ਦਿਯਾ ਨਿਰੋਧੇਨ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੋ।

੩-੫. ਪਠਮਸਮਿਦ੍ਧਿਮਾਰਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫-੬੭. ਤਤਿਯੇ **ਸਮਿਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਸਮਿਦ੍ਧਤਾਯ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਾਲਾਪੁਟੋ ਵਿਯ ਅਲਙ੍ਕਤਮਾਲਾਗਬ੍ਭੋ ਵਿਯ ਚ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਮਿਦ੍ਧੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਮਿਦ੍ਧਿਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। **ਮਾਰੋ**ਤਿ ਮਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। **ਮਾਰਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਾਰੋਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਾਮਂ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ। **ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਮਾਰੋ ਵਾ ਮਾਰਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ** ਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਮਰਣਂ ਵਾ ਮਰਣਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨਾਮਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ, ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸਮਿਦ੍ਧਿਲੋਕਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਲੁਜ੍ਜਨਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਲੋਕੋ। ਇਤਿ ਮਿਗਜਾਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਯਾਚਨਸੁਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੭. ਉਪਸੇਨਆਸੀਵਿਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੬੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸੀਤਵਨੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਸੁਸਾਨਵਨੇ। **ਸਪ੍ਪਸੋਣ੍ਡਿਕਪਬ੍ਭਾਰੇ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਫਣਸਦਿਸਤਾਯ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਪਬ੍ਭਾਰੇ। **ਉਪਸੇਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਉਪਸੇਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ। **ਆਸੀਵਿਸੋ ਪਤਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਮਹਾਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲੇਣਚ੍ਛਾਯਾਯ ਮਨ੍ਦਮਨ੍ਦੇਨ ਵਾਤਪਾਨਵਾਤੇਨ ਬੀਜਿਯਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਪਟ੍ਟਨਿਵਾਸਨੋ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਲੇਣਚ੍ਛਦਨੇ ਦ੍ਵੇ ਆਸੀਵਿਸਪੋਤਕਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਂਸਕੂਟੇ ਅਵਤ੍ਥਾਸਿ। ਸੋ ਚ ਫੁਟ੍ਠਵਿਸੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਦੀਪਸਿਖਾ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਿਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਮਾਨਮੇਵਸ੍ਸ ਵਿਸਂ ਓਤਿਣ੍ਣਂ। ਥੇਰੋ ਵਿਸਸ੍ਸ ਤਥਾਗਮਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਂ ਪਤਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਗਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ''ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਲੇਣੇ ਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਪੁਰਾਯਂ ਕਾਯੋ ਇਧੇਵ ਵਿਕਿਰਤੀ**ਤਿ ਯਾਵ ਨ ਵਿਕਿਰਤਿ, ਤਾਵ ਨਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਨੀਹਰਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਥਾਭਾਵਂ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦੀਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਪਕਤਿਵਿਜਹਨਭਾਵਂ। **ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਕਿਰੀ**ਤਿ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਞ੍ਚਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਿਕਿਰਿ।

੮. ਉਪਵਾਣਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਰੂਪਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਭੇਦਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਵਵਤ੍ਥਾਪੇਨ੍ਤੋ ਰੂਪਂ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਰੂਪਰਾਗਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ਪਨ ਰੂਪਰਾਗਂ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਰਾਗਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਨੋ ਚ ਰੂਪਰਾਗਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ਨ ਰੂਪਰਾਗਂ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਨੋ ਚ ਰੂਪਰਾਗਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੇਖਾਸੇਖਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਕਥਿਤਾ।

੯. ਪਠਮਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧. ਨਵਮੇ **ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਾਕਰਾਨਂ। **ਅਵੁਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਵੁਟ੍ਠਂ। **ਆਰਕਾ**ਤਿ ਦੂਰੇ। **ਏਤ੍ਥਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਥ ਅਨਸ੍ਸਸਿਂ, ਨਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਭਗਵਾ – ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ 'ਅਹਂ ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਨਟ੍ਠੋ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ-ਕਸਿਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਭਿਯੋਗੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ – ''ਕਤਰਂ ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਇਮਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਤੋ ''ਆਯਤਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਸਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਕਰਣੇ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਂ। **ਏਸੇਵਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੨. ਦਸਮੇ **ਅਨਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਸ੍ਸਸਿਂ, ਨਟ੍ਠੋ ਨਾਮਮ੍ਹਿ ਇਚ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਯਤਿਂ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਯਤਿਂ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ ਪਹੀਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧. ਤਤਿਯਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੩. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਅਨਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਟ੍ਠੋ, **ਪਨਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਨਟ੍ਠੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਮਿਗਜਾਲਵਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਮੋ।

੮. ਗਿਲਾਨਵਗ੍ਗੋ

੧-੫. ਪਠਮਗਿਲਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੭੪-੭੮. ਗਿਲਾਨਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਮੁਕਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤੋ ਅਪਾਕਟੋ। ਨਵੋਪਿ ਹਿ ਕੋਚਿ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਹੋਤਿ ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਚ, ਅਯਂ ਪਨ ਨਵੋ ਚੇਵ ਅਪਞ੍ਞਾਤੋ ਚ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ। ਤਥਾ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ।

੬. ਪਠਮਅਵਿਜ੍ਜਾਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੭੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਵਸੇਨ ਜਾਨਤੋਪਿ ਪਹੀਯਤਿਯੇਵ, ਇਦਂ ਪਨ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੭. ਦੁਤਿਯਅਵਿਜ੍ਜਾਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾ। **ਨਾਲਂ ਅਭਿਨਿਵੇਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਨਿਵੇਸਪਰਾਮਾਸਗ੍ਗਾਹੇਨ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ। **ਅਞ੍ਞਤੋ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਜਨੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਹਿ ਜਨੋ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਪਨ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਅਤ੍ਤਤੋਤਿ ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਇਧ ਨੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨੋ**-ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੯. ਲੋਕਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੨. ਨਵਮੇ **ਲੁਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਲੁਜ੍ਜਤਿ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਇਧ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ।

੧੦. ਫਗ੍ਗੁਨਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੩. ਦਸਮੇ **ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਪਪਞ੍ਚਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਨਪਪਞ੍ਚੇ। **ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਟੁਮਸ੍ਸੇਵ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮੇ। ਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ? ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਹਰਿਤਾਨਿ ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਚੇ ਮਗ੍ਗੋ ਭਾਵਿਤੋਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦਿਵਟ੍ਟਂ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਗਿਲਾਨਵਗ੍ਗੋ ਅਟ੍ਠਮੋ।

੯. ਛਨ੍ਨਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਲੋਕਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਛਨ੍ਨਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਪਲੋਕਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਜ੍ਜਨਕਸਭਾਵੰ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੨. ਸੁਞ੍ਞਤਲੋਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਤ੍ਤਨਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੩. ਸੰਖਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੬. ਤਤਿਯੰ ਖਨ੍ਧਿਯਵਗ੍ਗੇ ਆਨਨ੍ਦੋਵਾਦੇ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੩) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੪. ਛਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੮੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਛਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੋ ਥੇਰੋ, ਨ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਥੇਰੋ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ**ਤਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ। **ਗਿਲਾਨਪੁਚ੍ਛਕਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾ। ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਪਸਤ੍ਥੰ ਬੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਸੀਸਵੇਠੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸੀਸੇ ਵੇਠਨੰ ਸੀਸਵੇਠੰ, ਤਞ੍ਚ ਦਦੇਯ੍ਯ। **ਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਸਤ੍ਥੰ। **ਨਾਵਕਙ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਾਮਿ। **ਪਰਿਚਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਪਰਿਚਰਿਤੋ। **ਮਨਾਪੇਨਾ**ਤਿ ਮਨਵਡ੍ਢਨਕੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਨਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਤ੍ਤ ਸੇਖਾ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਅਰਹਾ ਪਰਿਚਾਰੀ ਨਾਮ, ਭਗਵਾ ਪਰਿਚਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ।

ਏਤਞ੍ਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਪਤਿਰੂਪਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਏਤੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ। **ਅਨੁਪਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕੰ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕੰ। **ਪੁਚ੍ਛਾਵੁਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਅਯੰ ਸਾਵਕਪਵਾਰਣਾ ਨਾਮ। **ਏਤੰ ਮਮਾ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਗ੍ਗਾਹਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਨਿਰੋਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਖਯਵਯੰ ਞਤ੍ਵਾ। **ਨੇਤੰ ਮਮ, ਨੇਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਨ ਮੇਸੋ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਪਞ੍ਹੰ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਤੰ ''ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਖੀਣਾਸਵੋ''ਤਿ ਵਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਚੁਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦੰ ਅਦਾਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕੰ ਵੇਦਨੰ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੰ ਆਹਰਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਆਯਸ੍ਮਾ, ਤੇਨ ਇਦਮ੍ਪਿ ਮਨਸਿਕਰੋਹੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਛਨ੍ਨੰ ਆਯਤਨਾਨੰ ਨਿਰੋਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਗਾਹਾਨੰ ਵਸੇਨ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੰ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਮੇਵ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਵਦਤਿ। **ਨਿਚ੍ਚਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ। **ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ। **ਚਲਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਯਿਦੰ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵੇਦਨੰ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਅਹੰ ਵੇਦਯਾਮਿ, ਮਮ ਵੇਦਨਾ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਨੰ ''ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਵ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ।

ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ, ਕਿਲੇਸਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਤਿਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਤਿਯਾ। **ਅਸਤੀ**ਤਿ ਭਵਤ੍ਥਾਯ ਆਲਯਨਿਕਨ੍ਤਿਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੇ ਅਸਤਿ। **ਆਗਤਿਗਤਿ ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਆਗਤਿ ਨਾਮ, ਚੁਤਿਵਸੇਨ ਗਮਨੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਚੁਤੂਪਪਾਤੋ**ਤਿ ਚਵਨਵਸੇਨ ਚੁਤਿ, ਉਪਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਉਪਪਾਤੋ। **ਨੇਵਿਧ ਨ ਹੁਰੰ ਨ ਉਭਯਮਨ੍ਤਰੇਨਾ**ਤਿ ਨ ਇਧਲੋਕੇ ਨ ਪਰਲੋਕੇ ਨ ਉਭਯਤ੍ਥ ਹੋਤਿ। **ਏਸੇਵਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਕਿਲੇਸਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਯਮੇਵ ਅਨ੍ਤੋ ਅਯੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਰਿਵਟੁਮਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਪਨ ''ਉਭਯਮਨ੍ਤਰੇਨਾ''ਤਿ ਵਚਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਭਵੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ। ਅਨ੍ਤਰਾਭਵਸ੍ਸ ਹਿ ਭਾਵੋ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਯੇਵ। ''ਅਨ੍ਤਰੇਨਾ''ਤਿ ਵਚਨੰ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨ੍ਤਰਦੀਪਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਨੇਵ ਇਧ ਨ ਹੁਰੰ, ਅਪਰੋ ਵਿਕਪ੍ਪੋ ਨ ਉਭਯਨ੍ਤਿ।

ਸਤ੍ਥੰ ਆਹਰੇਸੀਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਸਤ੍ਥੰ ਆਹਰਿ, ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਠਨਾਲ਼ੰ ਛਿਨ੍ਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਮਰਣਭਯੰ ਓਕ੍ਕਮਿ, ਗਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਸੰਵਿਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ, ਸਮਸੀਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾਯੇਵ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜਤਾ ਬ੍ਯਾਕਤਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਦੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਹੋਤਿ; ਏਤੇਨ ਪਨ ਬ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਮਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਤਦੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ।

ਉਪਵਜ੍ਜਕੁਲਾਨੀਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਕੁਲਾਨਿ। ਇਮਿਨਾ ਥੇਰੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਸੁ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਸੁ ਚ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਸਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਕੁਲਸੰਸਗ੍ਗਦੋਸੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਕੁਲੇਸੁ ਸੰਸਗ੍ਗਾਭਾਵੰ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ **ਹੋਨ੍ਤਿ ਹੇਤੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਠਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੁਲੇਸੁ ਅਸੰਸਟ੍ਠਭਾਵੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੫-੬. ਪੁਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੮੮-੮੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਞ੍ਚੇ**ਤਿ ਤੰ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚੇਵ ਰੂਪਞ੍ਚ। **ਨਨ੍ਦਿਸਮੁਦਯਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮੋਧਾਨੇਨ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੋਧਾਨੰ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ''ਨਨ੍ਦਿਸਮੁਦਯਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵਟ੍ਟੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਦੁਤਿਯਨਯੇ **ਨਿਰੋਧੋ ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵਿਵਟ੍ਟੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। **ਇਮਿਨਾ ਤ੍ਵੰ ਪੁਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਦੇਸਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੰ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਾਪੇਤੁੰ **ਇਮਿਨਾ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਚਣ੍ਡਾਤਿ ਦੁਟ੍ਠਾ ਕਿਬ੍ਬਿਸਾ। **ਫਰੁਸਾ**ਤਿ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ **ਅਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭਾਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਕਿੰ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ, ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਏਵਮੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਮਯ੍ਹੰ ਏਤ੍ਥ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਦਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਖਦਿਰਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਘਟਿਕਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਵਾ। **ਸਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਤੋਧਾਰਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਥੇਨ। **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕੰ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਹਾਰਕਸਤ੍ਥੰ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਇਦੰ ਥੇਰੋ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਸੁਭਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਪਰਿਯੇਸਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਦਮੂਪਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਮੋ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰਾਦੀਨੰ ਏਤੰ ਨਾਮੰ।

> ''ਸਚ੍ਚੇਨ ਦਨ੍ਤੋ ਦਮਸਾ ਉਪੇਤੋ,
> ਵੇਦਨ੍ਤਗੂ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ''ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੫; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੬੭) –

ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ''ਯਦਿ ਸਚ੍ਚਾ ਦਮਾ ਚਾਗਾ, ਖਨ੍ਤ੍ਯਾ ਭਿਯ੍ਯੋਧ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੯੧; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੬) ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ''ਦਾਨੇਨ ਦਮੇਨ ਸੰਯਮੇਨ ਸਚ੍ਚਵਜ੍ਜੇਨਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੫; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੨੬) ਏਤ੍ਥ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਦਮੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਖਨ੍ਤਿ ਦਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਪਸਮੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣੋਤਿ ਕੋ ਪਨੇਸ ਪੁਣ੍ਣੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਪਨੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸੀਤਿ? ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਵਾਸਿਕੋ ਏਵ ਏਸ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਨ ਅਸਪ੍ਪਾਯਵਿਹਾਰੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪ੍ਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਰਟ੍ਠੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਾਣਿਜਗਾਮੇ ਏਤੇ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ। ਤੇਸੁ ਕਦਾਚਿ ਜੇਟ੍ਠੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਆਹਰਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਕਨਿਟ੍ਠੋ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸਮਯੇ ਕਨਿਟ੍ਠੰ ਘਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ,

ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ, ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਸਕਟਸਤ੍ਥਂ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਪਰਿਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧੁਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ, ਯੇਨ ਸਙ੍ਘੋ, ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਾ ਤਪ੍ਪੋਣਾ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਇਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ, ਅਯ੍ਯੋ, ਨ ਜਾਨਾਸਿ? ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਰਤਨਾਨਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ, ਇਚ੍ਚੇਸੋ ਮਹਾਜਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਸ ''ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਛਵਿਚਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਆਹਚ੍ਚ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਥੁ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਅਥ ਤਥਾਗਤੇਨ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ, ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪਰਾਯਣੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਜਨਪਦੋ ਮਯ੍ਹਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕਰਟ੍ਠਮੇਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਤ੍ਤ ਸੀਹਨਾਦੇ ਨਦਿਤ੍ਵਾ, ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣੋ...ਪੇ॰... ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਪਨਾਯਂ ਵਿਹਾਸੀਤਿ? ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਹਾਸਿ। ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਰਟ੍ਠਂ ਤਾਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚ **ਅਬ੍ਬੁਹਤ੍ਥਪਬ੍ਬਤਂ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਾਪੇਸਿ।

ਤਤੋ **ਸਮੁਦ੍ਦਗਿਰਿਵਿਹਾਰਂ** ਨਾਮ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਯਕਨ੍ਤਪਾਸਾਣੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਚਙ੍ਕਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਕੋਚਿ ਤਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮੁਦ੍ਦਵੀਚਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਯਕਨ੍ਤਪਾਸਾਣੇਸੁ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਤੋ **ਮਾਤੁਲਗਿਰਿਂ** ਨਾਮ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸਕੁਣਸਙ੍ਘੋ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨੋ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਿਵਾ ਚ ਸਦ੍ਦੋ ਏਕਾਬਦ੍ਧੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਨ ਫਾਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ **ਮਕੁਲਕਾਰਾਮਵਿਹਾਰਂ** ਨਾਮ ਗਤੋ। ਸੋ ਵਾਣਿਜਗਾਮਸ੍ਸ ਨਾਤਿਦੂਰੋ ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੋ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ। ਥੇਰੋ ''ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਫਾਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਹਾਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਣਿਜਸਤਾਨਿ ''ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਨਾਵਾਯ ਭਣ੍ਡਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਨਾਵਾਰੋਹਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਥੇਰਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਅਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯੋ ਅਨੇਕਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਮ੍ਹੇ ਆਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਆਰੁਹਿ। ਨਾਵਾ ਉਤ੍ਤਮਜਵੇਨ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੀਪਕਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਪਾਤਰਾਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਦੀਪਕੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦੀਪਕੇ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਨ੍ਦਨਵਨਮੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਵਾਸਿਯਾ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭੋ, ਮਯਂ ਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਪਰਸਮੁਦ੍ਦਂ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਇਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿ ਲਾਭੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾ ਘਟਿਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਹਾਰੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ । ਚਨ੍ਦਨਵਨੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਚਨ੍ਦਨਵਨਂ ਨਾਸਿਤਂ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮ ਨੇ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਇਧੇਵ ਘਾਤਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਕੁਣਪਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਨੇਸਂ ਨਾਵਂ ਓਸੀਦੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਨਾਵਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਗਤਕਾਲੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਾਤਿਕਂ ਉਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਤੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਯਾਨਕਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਦਸ੍ਸਯਿਂਸੁ। ਭੀਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਤਾਨਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਚੂਲਪੁਣ੍ਣਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਤਾ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ਤੇਸਂ ਬਜਸਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ, ਅਭਿਮੁਖੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਅਯਂ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੋ ਏਤੀ’’ਤਿ ਅਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਉਪ੍ਪਾਤਿਕਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਮਾ ਭਾਯਥਾ’’ਤਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਵਙ੍ਗਣੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤੇਸਂ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਵਾਣਿਜਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਥ ਥੇਰਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵੇਦੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਨਾਵਾਯ ਭਣ੍ਡਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਮਯ੍ਹਂ ਵਿਸੁਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋਤਿ। ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਕਰੋਥ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਤੇ ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਕਿਰ ਤਂ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਭੋਗਂ ਅਕਾਸਿ। ਆਰਕ੍ਖਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਓਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਕਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਸਮ੍ਭਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਵਾਣਿਜਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ , ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਤੋ।

ਭਗਵਾਪਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਸ੍ਵੇ ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤੇ ਵਾਣਿਜਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਲਾਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਕਾਸਚਾਰੀ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਵਾਣਿਜਗਾਮਵਾਸਿਨੋਪਿ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਗ੍ਗਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ, ਨਿਸੀਦਿ। ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਸਨਂ ਉਣ੍ਹਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਗਮਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, ‘‘ਤਾਤ, ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਮਤ੍ਥਕੇ ਗਮਨਸਜ੍ਜਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਭਗਵਤੋ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਚਤੁਮੁਖਂ ਅਹੋਸਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਮੁਖਾਨਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਏਕਮੁਖਾਨਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤਕੂਟਾਗਾਰੇਸੁ ਧੁਰਕੂਟਾਗਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿਪਿ ਕੂਟਾਗਾਰਗਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚਪਿ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ **ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧਪਬ੍ਬਤਂ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਕਾਸੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਤਾਪਸੋ ਮਹਾਜਨਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਚਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਚਾਟਿਯਂ ਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਜਲਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਮਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤਾਪਸੋ

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਗ੍ਗੇਨੇਵਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਆਗਤਾ। ਸੋ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰੋ ਤੁਚ੍ਛਕੂਟਾਗਾਰੰ ਪਾਵਿਸਿ।

ਭਗਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਗਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਾਣਿਜਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਕੂਟਾਗਾਰਾਨਿ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ, ਵਾਣਿਜਗਾਮੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਵਾਣਿਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਮਕੁਲਕਾਰਾਮੰ ਨਯਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਦਰਥੰ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਤਰਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਬਹੁੰ ਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਆਦਾਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਆਰਾਮੰ ਪਚ੍ਚਾਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਮੋਕ੍ਖੋ ਜਾਤੋ, ਮਹਨ੍ਤੰ ਬੁਦ੍ਧਕੋਲਾਹਲੰ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿ, ਅਰੁਣੰ ਪਨ ਮਹਾਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰਯੇਵ ਉਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ, ਵਾਣਿਜਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਤ੍ਵੰ ਇਧੇਵ ਵਸਾਹੀ''ਤਿ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰੇ **ਨਮ੍ਮਦਾਨਦੀ** ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਤੀਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਨਮ੍ਮਦਾ ਨਾਗਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਨਾਗਭਵਨੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਰਤਨਾਨੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸੋ ''ਮਯ੍ਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਨਮ੍ਮਦਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਦਚੇਤਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੰ ਵੀਚੀਸੁ ਆਗਤਾਸੁ ਪਿਧੀਯਤਿ, ਗਤਾਸੁ ਵਿਵਰੀਯਤਿ। ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਪਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧਪਬ੍ਬਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਬਨ੍ਧੰ ਆਹ – ''ਤਯਾ ਮਹਾਜਨੋ ਅਪਾਯਮਗ੍ਗੇ ਓਤਾਰਿਤੋ। ਤ੍ਵੰ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ, ਏਤੇਸੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੰ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਘਨਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਅਲ੍ਲਮਤ੍ਤਿਕਪਿਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਲਞ੍ਛਨੰ ਵਿਯ ਪਦਚੇਤਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਤੋ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਗਤੋ। ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਤੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਵਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਸਰੀਰਪੂਜੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਬਹੂਨਿ ਗਨ੍ਧਕਟ੍ਠਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ, ਸਰੀਰੰ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਆਦਾਯ ਚੇਤਿਯੰ ਅਕਾਸਿ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਲਾਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਛਟ੍ਠੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੭-੮. ਪਠਮਏਜਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੦-੯੧. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਏਜਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾ। ਸਾ ਹਿ ਚਲਨਟ੍ਠੇਨ ਏਜਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾਵ ਆਬਾਧਨਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗੋ,** ਅਨ੍ਤੋ ਦੁਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਗਣ੍ਡੋ,** ਨਿਕਨ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਲ੍ਲੰ। ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਜਾ ਰੋਗੋ ਚੇਵ ਗਣ੍ਡੋ ਚ ਸਲ੍ਲਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਚਕ੍ਖੁੰ ਨ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ, ਇਧਾਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਸੰਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਅਟ੍ਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੯-੧੦. ਪਠਮਦ੍ਵਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨-੯੩. ਨਵਮੇ **ਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ਦਸਮੇ **ਇਤ੍ਥੇਤੰ ਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਦ੍ਵਯੰ। **ਚਲਞ੍ਚੇਵ ਬ੍ਯਥਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨ ਅਸਣ੍ਠਹਨਤੋ ਚਲਤਿ ਚੇਵ ਬ੍ਯਥਤਿ ਚ। **ਯੋਪਿ ਹੇਤੁ ਯੋਪਿ ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣੰ ਹੇਤੁ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਚ। **ਕੁਤੋ ਨਿਚ੍ਚੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਨਿਚ੍ਚੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਦਾਸਸ੍ਸ ਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਜਾਤੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰੋਵ ਦਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਅਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਗਤੀ**ਤਿ ਸਹਗਤਿ। **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨੰ। **ਸਮਵਾਯੋ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਸਮਾਗਮੋ। **ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਙ੍ਗਤਿਸਨ੍ਨਿਪਾਤਸਮਵਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯਨਾਮੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਸਮਵਾਯੋਤਿ ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ।

ਸੋਪਿ ਹੇਤੂਤਿ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਸਹਜਾਤਾ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਅਯਂ ਹੇਤੁ। **ਫੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ, ਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਟ੍ਠਮੇਵ ਗੋਚਰਂ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦੇਤਿ, ਚੇਤਨਾ ਚੇਤੇਤਿ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਫੁਟ੍ਠੋਤਿ ਵਾ ਫਸ੍ਸਸਮਙ੍ਗੀਪੁਗ੍ਗਲੋ , ਫਸ੍ਸੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਮੇਵ ਵੇਦਨਾਦੀਹਿ ਵੇਦੇਤਿ ਚੇਤੇਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੀਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਮਤਿਂਸਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ? ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਤਾਵ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਫੁਟ੍ਠੋ ਵੇਦੇਤੀਤਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਚੇਤੇਤੀਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ। ਸੋਸਦ੍ਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਪਿ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪਂ ਏਕਨ੍ਤੋ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਰੂਪੇ ਪਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਮ੍ਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਛ ਪਞ੍ਚਕਾਤਿਂਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਪਨੇਤੇ ਛਸੁਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪਞ੍ਚੇਵ ਖਨ੍ਧਾਤਿ ਸਪਚ੍ਚਯੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸਿਤਨ੍ਤਿ।

ਛਨ੍ਨਵਗ੍ਗੋ ਨਵਮੋ।

੧੦. ਸਲ਼ਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਦਨ੍ਤਅਗੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੪. ਸਲ਼ਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਦਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਦਮਿਤਾ। **ਅਗੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਗੋਪਿਤਾ। **ਅਰਕ੍ਖਿਤਾ**ਤਿ ਨ ਰਕ੍ਖਿਤਾ। **ਅਸਂਵੁਤਾ**ਤਿ ਅਪਿਹਿਤਾ। **ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਾਹਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਨੇਰਯਿਕਾਦਿਭੇਦਂ ਅਧਿਕਦੁਕ੍ਖਂ ਆਵਹਨਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸੁਖਾਧਿਵਾਹਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਝਾਨਮਗ੍ਗਫਲਪਭੇਦਂ ਅਧਿਕਸੁਖਂ ਆਵਹਨਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਧਿਵਹਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਏਸੇਵਤ੍ਥੋ।

ਸਲ਼ੇਵਾਤਿ ਛ ਏਵ। **ਅਸਂਵੁਤੋ ਯਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਸਂਵਰਵਿਰਹਿਤੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਤੇਸਞ੍ਚ ਯੇ ਸਂਵਰਣਂ ਅਵੇਦਿਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਤੇਸਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਵਿਨ੍ਦਿਂਸੁ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ। **ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨਵਸ੍ਸੁਤਾ**ਤਿ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਤਿਨ੍ਤਾ।

ਅਸਾਦਿਤਞ੍ਚ ਸਾਦੁਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਮਧੁਰਞ੍ਚ। **ਫਸ੍ਸਦ੍ਵਯਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇ ਉਪੇਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਸੁਖਫਸ੍ਸਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਫਸ੍ਸਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਫਸ੍ਸਦ੍ਵਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖੇ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਮੇਵੇਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਫਸ੍ਸਦ੍ਵਯਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖੋਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਫਸ੍ਸਹੇਤੁਕਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖੋ, ਸੁਖੇ ਅਨੁਰੋਧਂ ਦੁਕ੍ਖੇ ਚ ਵਿਰੋਧਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਾਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਅਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਕੇਨਚੀ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨੇਵ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਨ ਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾਤਿ ਕਿਲੇਸਸਞ੍ਞਾਯ ਪਪਞ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਇਤਰੀਤਰਾ ਨਰਾ**ਤਿ ਲਾਮਕਸਤ੍ਤਾ **ਪਪਞ੍ਚਯਨ੍ਤਾ ਉਪਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਪਞ੍ਚਯਮਾਨਾ ਵਟ੍ਟਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਸਸਞ੍ਞਾ ਸਤ੍ਤਾ। **ਮਨੋਮਯਂ ਗੇਹਸਿਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਗੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਮਨੋਮਯਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ। **ਪਨੁਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਪਨੁਦਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਂ ਇਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਦਬ੍ਬਜਾਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਂ ਇਰਿਯੇਨ ਇਰੀਯਤਿ।

ਛਸ੍ਸੁ ਯਦਾ ਸੁਭਾਵਿਤੋਤਿ ਛਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਯਦਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਾਵਿਤੋ। **ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਕਮ੍ਪਤੇ ਕ੍ਵਚੀ**ਤਿ ਸੁਖਫਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਫਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ ਨ ਵੇਧਤਿ। **ਭਵਤ੍ਥ ਜਾਤਿਮਰਣਸ੍ਸ ਪਾਰਗਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਰਣਾਨਂ ਪਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਮਕਾ ਹੋਥ।

੨. ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੯੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਲੁਕ੍ਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਤਵ ਓਵਾਦਾਯਾਚਨੇ। ਇਮਿਨਾ ਥੇਰਂ ਅਪਸਾਦੇਤਿਪਿ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਿਪਿ। ਕਥਂ? ਅਯਂ ਕਿਰ ਦਹਰਕਾਲੇ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਦਹਰੇ ਕਿਂ ਵਕ੍ਖਾਮ? ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤਰੁਣਕਾਲੇ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਣਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਅਪਸਾਦੇਤਿ ਨਾਮ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਥੇਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਦਹਰੇ ਕਿਂ ਵਕ੍ਖਾਮ? ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਮ ਤਰੁਣਕਾਲੇਪਿ ਵੀਰਿਯਂ ਨ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਣਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤਿ ਨਾਮ।

ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾਤਿ ਯੋ ਨਾਮ। **ਕਿਞ੍ਚਾਪਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਅਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ''ਤਿ ਞਾਤਂ। ਯਦਿ ਅਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ, ਦੇਸੇਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਓਵਾਦਞ੍ਚ ਪਸਂਸਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਅਦਿਟ੍ਠਾ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਦਿਟ੍ਠਾ ਅਤੀਤੇਪਿ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ। **ਨ ਚ ਪਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਏਤਰਹਿਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। **ਨ ਚ ਤੇ ਹੋਤਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋਪਿ ਤੇ ਯਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪਿ ਨੁ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰਾਗੋ ਵਾ ਪੇਮਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ।

ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਯਤਨੇ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਹਿ ਰੂਪੇ ਰੂਪਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਨਿਚ੍ਚਾਦਿਸਭਾਵਂ, ਇਤਿ ਸੇਸਵਿਞ੍ਞਾਣੇਹਿਪਿ ਮੇ ਏਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ, ਰੂਪੇ ਰੂਪਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਮਾਣਂ, ਦਿਟ੍ਠਂ ਮਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤਂ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਆਪਾਥਗਤਰੂਪੇ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ ਨ ਦੁਸ੍ਸਤਿ ਨ ਮੁਯ੍ਹਤਿ, ਏਵਂ ਰਾਗਾਦਿਵਿਰਹੇਨ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਜਵਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਪਮਾਣੇਨੇਵ ਜਵਨਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਦਿਟ੍ਠਰੂਪਂ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਸਨ੍ਤੀਰਣਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਯਂ। ਯਥਾ ਤਂ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਦੁਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਮੁਯ੍ਹਤਿ, ਏਵਂ ਆਪਾਥਗਤੇ ਰੂਪੇ ਤੇਨੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਾਦਿਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਜਵਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਾਹਂ ਤਂ ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ **ਸੁਤਮੁਤੇਸੁ**।

ਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਤਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ ਨਾਮ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਤਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨਪਮਾਣਂ। ਯਥਾ ਆਵਜ੍ਜਨੇਨ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ ਨ ਦੁਸ੍ਸਤਿ ਨ ਮੁਯ੍ਹਤਿ, ਏਵਂ ਰਜ੍ਜਨਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨਪਮਾਣੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਤੋਤਿ ਯਦਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਤਦਾ। **ਨ ਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਾ ਰਤ੍ਤੋ, ਦੋਸੇਨ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠੋ, ਮੋਹੇਨ ਵਾ ਮੂਲ੍ਹੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਤਤੋ ਤ੍ਵਂ ਮਾਲੁਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤ ਨ ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਤ੍ਵਂ ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਾ ਦੋਸਮੋਹੇਹਿ ਵਾ ਰਤ੍ਤੋ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠੋ ਵਾ ਮੂਲ੍ਹੋ ਵਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ, ਤਦਾ ਤ੍ਵਂ ਨ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਵਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧੋ ਅਲ੍ਲੀਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ। **ਨੇਵਿਧਾ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਤਿ ਮੁਟ੍ਠਾਤਿ ਸਤਿ ਨਟ੍ਠਾ। **ਤਞ੍ਚ ਅਜ੍ਝੋਸਾ**ਤਿ ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਚ ਵਿਹੇਸਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਚ ਵਿਹਿਂਸਾਯ ਚ। ਅਥ ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਦੇਨਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਚ ਵਿਹੇਸਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚਿਤ੍ਤਮਸ੍ਸੁਪਹਵ੍ਵਤੀਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾᩅਿਹੇਸਾਹਿ ਅਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਹਵ੍ਵਤਿ। **ਆਚਿਨਤੋ**ਤਿ ਆਚਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਆਰਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨ ᩅੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਏᩅਰੂਪਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਨਾਮ ਦੂਰੇ ਪᩅੁਚ੍ਚਤਿ। **ਘਤ੍ᩅਾ**ਤਿ ਘਾਯਿਤ੍ᩅਾ। **ਭੋਤ੍ᩅਾ**ਤਿ ਭੁਤ੍ᩅਾ ਸਾਯਿਤ੍ᩅਾ ਲੇਹਿਤ੍ᩅਾ। **ਫੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਫੁਸਿਤ੍ᩅਾ। **ਪਟਿਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਯੁਤ੍ਤੋ। **ਸੇᩅਤੋ ਚਾਪਿ ᩅੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰᩅੇਦਨੰ ਸੇᩅਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਖੀਯਤੀ**ਤਿ ਖਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਿੰ ਤੰ? ਦੁਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਕਿਲੇਸਜਾਤਮ੍ਪਿ। **ਅਵ੍ਵਤਰੋ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਯਾ ਮਹਾਸਾᩅਕਾਨੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਏਕੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਗਾਥਾਹਿਪਿ ᩅਟ੍ਟᩅਿᩅਟ੍ਟਮੇᩅ ਕਥਿਤੰ।

੩. ਪਰਿਹਾਨਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤᩅਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਤਤਿਯੇ **ਪਰਿਹਾਨਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਹਾਨਸਭਾᩅੰ। **ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨੀ**ਤਿ ਅਭਿਭᩅਿਤਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ। **ਸਰਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਰਨ੍ਤੀਤਿ ਸਰਾ, ਧਾᩅਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਰਾ ਚ ਤੇ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਚ **ਸਰਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ। ਸੰਯੋਜਨਿਯਾ**ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਿਯਾ ਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ। **ਤਵ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤੰ ਏᩅੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਕਿਲੇਸਜਾਤੰ, ਤੰ ᩅਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ। **ਅਧਿᩅਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ᩅਾ ᩅਾਸੇਤਿ। **ਨਪ੍ਪਜਹਤੀ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਨ ਪਜਹਤਿ। ਏᩅੰ ਸਬ੍ਬਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਅਭਿਭਾਯਤਨਵ੍ਹੇਤੰ ᩅੁਤ੍ਤੰ ਭਗᩅਤਾ**ਤਿ ਏਤੰ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਗᩅਤਾ ਅਭਿਭᩅਿਤੰ ਆਯਤਨਨ੍ਤਿ ਕਥਿਤੰ। ਇਧ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ᩅਾ ᩅਿਭਜਨ੍ਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

੪. ਪਮਾਦᩅਿਹਾਰੀਸੁਤ੍ਤᩅਣ੍ਣਨਾ

੯੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਸੰᩅੁਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪਿਹਿਤਸ੍ਸ ਨ ਪਿਦਹਿਤ੍ᩅਾ ਸਵ੍ਛਾਦਿਤ੍ᩅਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ। **ਬਜਾਸਿਵ੍ਚਤੀ**ਤਿ ᩅਿਆਸਿਵ੍ਚਤਿ, ਕਿਲੇਸਤਿਨ੍ਤੰ ਹੁਤ੍ᩅਾ ᩅਤ੍ਤਤਿ। **ਪਾਮੋਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਪੀਤਿ। **ਪੀਤੀ**ਤਿ ਬਲᩅਪੀਤਿ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਦਰਥਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। **ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਪਾਤੁਭᩅਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮਥᩅਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ᩅਾ ᩅਿਭਜਨ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ।

੫. ਸੰᩅਰਸੁਤ੍ਤᩅਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਪਵ੍ਚਮੇ **ਕਥਵ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ, ਅਸੰᩅਰੋ**ਤਿ ਇਦੰ ਮਗ੍ਗਕੁਸਲਸ੍ਸ ᩅਾਮੰ ਮੁਵ੍ਚਿਤ੍ᩅਾ ਦਕ੍ਖਿਣੰ ਗਣ੍ਹੇਯਜਾਸੀਤਿ ਪਠਮੰ ਪਹਾਤਬ੍ਬਮਗ੍ਗਕ੍ਖਾਨੰ ᩅਿਯ ਉਦ੍ਦੇਸਕ੍ਕਮੇਨ ਅᩅਤ੍ᩅਾ ਦੇਸਨਾਕੁਸਲਤਾਯ ਪਠਮੰ ਪਹਾਤਬ੍ਬਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨᩅਸੇਨ ᩅੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਧ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ᩅਾ ਧਮ੍ਮੋᩅ ᩅਿਭਤ੍ਤੋ।

੬. ਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤᩅਣ੍ਣਨਾ

੯੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤੰ। ਇਦਵ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ᩅਾ, ''ਇਮੇਸੰ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤੰ ਲਭਨ੍ਤਾਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਫਾਤਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵ੍ਵਤ੍ᩅਾ ਕਥਿਤੰ।

੭. ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਸੁਤ੍ਤᩅਣ੍ਣਨਾ

੧੦੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯᩅਿᩅੇਕੰ। ਇਦਵ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਾਯᩅਿᩅੇਕੇਨ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ᩅਾ, ''ਇਮੇਸੰ ਕਾਯᩅਿᩅੇਕੰ ਲਭਨ੍ਤਾਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਫਾਤਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵ੍ਵਤ੍ᩅਾ ਕਥਿਤੰ।

੮-੯. ਪਠਮਨਤੁਮ੍ਹਾਕੰਸੁਤ੍ਤਾਦਿᩅਣ੍ਣਨਾ

੧੦੧-੧੦੨. ਅਟ੍ਠਮੇ ਉਪਮਾਯ ਪਰਿවਾਰੇਤ੍වਾ ਕਥਿਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ, ਨවਮੇ ਸੁਦ੍ਧਿකවਸੇਨੇව ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯවਸੇਨ වੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਖਨ੍ਧਿਯවਗ੍ਗੇ වੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇව වੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੦. ਉਦਕਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੦੩. ਦਸਮੇ **ਉਦਕੋ ਸੁਦਨ੍ਤਿ** ਏਤ੍ਥ **ਸੁਦਨ੍ਤਿ** ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਉਦਕੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਇਦਂ ਜਾਤੁ** වੇਦਗੂਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਦਨ੍ਤਿ** ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਅਥ වਾ ਇਦਂ ਮਮ වਚਨਂ ਸੁਣਾਥਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏවਮਾਹ। **ਜਾਤੁ** **වੇਦਗੂ**ਤਿ ਅਹਂ ਏਕਂਸੇਨੇව වੇਦਗੂ, වੇਦਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਨੇਯ੍ਯੇਸੁ ਗਤੋ, වੇਦਂ වਾ ਗਤੋ ਅਧਿਗਤੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋਹਮਸ੍ਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਜੀ**ਤਿ ਏਕਂਸੇਨ ਸਬ੍ਬවਟ੍ਟਂ ਜਿਨਿਤ੍වਾ ਅਭਿਭවਿਤ੍වਾ ਠਿਤੋਸ੍ਮੀਤਿ වਦਤਿ। **ਅਪਲਿਖਤਂ ਗਣ੍ਡਮੂਲਨ੍ਤਿ** ਅਪਲਿਖਤਂ ਦੁਕ੍ਖਮੂਲਂ। **ਪਲਿਖਣਿਨ੍ਤਿ** ਪਲਿਖਤਂ ਮਯਾ, ਖਨਿਤ੍වਾ ਠਿਤੋਸ੍ਮੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭවਸ੍ਸਾਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕੇਨ ਸੁਕ੍ਕਸੋਣਿਤੇਨ ਸਮ੍ਭੂਤਸ੍ਸ। **ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਓਦਨੇਨ ਚੇව ਕੁਮ੍ਮਾਸੇਨ ਚ ਉਪਚਿਤਸ੍ਸ වਡ੍ਢਿਤਸ੍ਸ। **ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਭੇਦਨවਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਹੁਤ੍වਾ ਅਭਾවਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ , ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧවਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਤਨੁවਿਲੇਪਨੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨਧਮ੍ਮੋ, ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਬਾਧවਿਨੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਖੁਦ੍ਦਕਸਮ੍ਬਾਹਨੇਨ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਧਮ੍ਮੋ, ਦਹਰਕਾਲੇ වਾ ਊਰੂਸੁ ਸਯਾਪੇਤ੍වਾ ਗਬ੍ਭවਾਸੇਨ ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਿਤਾਨਂ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਣ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਛਨਪੀਲ਼ਨਾਦੀਨਂ වਸੇਨ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਧਮ੍ਮੋ, ਏවਂ ਪਰਿਹਰਿਤੋਪਿ ਚ ਭੇਦਨවਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਚੇව වਿਕਿਰਤਿ ਚ, ਏවਂ ਸਭਾවੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਥ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭවਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯਪਰਿਮਦ੍ਦਨਪਦੇਹਿ වਡ੍ਢਿ ਕਥਿਤਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਭੇਦਨවਿਦ੍ਧਂਸਨਪਦੇਹਿ ਪਰਿਹਾਨਿ। ਪੁਰਿਮੇਹਿ වਾ ਤੀਹਿ ਸਮੁਦਯੋ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਹਿ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੋਤਿ। ਏවਂ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ වਡ੍ਢਿਪਰਿਹਾਨਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਭੇਦਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇවਾਤਿ।

ਸਲ਼වਗ੍ਗੋ ਦਸਮੋ।

ਦੁਤਿਯੋ ਪਣ੍ਣਾਸਕੋ।

੧੧. ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿවਗ੍ਗੋ

੧. ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿਸੁਤ੍ਤවਣ੍ਣਨਾ

੧੦੪. ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿවਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਿ** ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਖੇਮਿਨੋ ਕਾਰਣਭੂਤਂ। **ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਿ** ਧਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। **ਅਕ੍ਖਾਸਿ ਯੋਗਨ੍ਤਿ** ਯੁਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ? ਕਿਂ ਅਕ੍ਖਾਤਤ੍ਤਾ, ਉਦਾਹੁ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾਤਿ? ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਅਕ੍ਖਾਨੇਨ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

੨-੧੦. ਉਪਾਦਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿවਣ੍ਣਨਾ

੧੦੫-੧੧੩. ਦੁਤਿਯੇ වੇਦਨਾਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਕਥਿਤਂ, ਤਂ ਪਨ වਿਪਾਕਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ වਟ੍ਟਤਿ। ਤਤਿਯੇ **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ වਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਸੁ ਯਂ වਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਖਨ੍ਧਿਯවਗ੍ਗੇ වੁਤ੍ਤਨਯਮੇව।

ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਿවਗ੍ਗੋ ਏਕਾਦਸਮੋ।

੧੨. ਲੋਕਕਾਮਗੁਣਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਪਠਮਮਾਰਪਾਸਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੪-੧੧੫. ਲੋਕਕਾਮਗੁਣਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਆਵ◌ਾਸਗਤੋ**ਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ। **ਮਾਰਸ੍ਸ ਵਸਂ ਗਤੋ**ਤਿ ਤਿਵ◌ਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਰਸ੍ਸ ਵਸਂ ਗਤੋ। **ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਮਾਰਪਾਸੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਗੀਵ◌ਾਯ ਮਾਰਪਾਸੋ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕੋ ਪਵ◌ੇਸਿਤੋ। ਦੁਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੩. ਲੋਕਨ੍ਤਗਮਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬. ਤਤਿਯੇ **ਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਲੋਕਸ੍ਸ। **ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ। **ਵ◌ਿਹਾਰਂ ਪਾਵ◌ਿਸੀ**ਤਿ ''ਮਯਿ ਵ◌ਿਹਾਰਂ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠੇ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਇਮਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਚ ਤੇਸਂ ਮਮ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਥੋਮੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਮ ਥੋਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਚਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨੇਸਂ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਅਵ◌ਿਭਜਿਤ੍ਵ◌ਾਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ''ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵ◌ਿਹਾਰਂ ਪਾਵ◌ਿਸੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੋਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਚ ਪਸਤ੍ਥੋ। **ਵ◌ਿਞ੍ਞੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਚ ਸਮ੍ਭਾਵ◌ਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਮੂਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮੇਵ ਖਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਰੋ ਨਾਮ ਮੂਲੇ ਵ◌ਾ ਖਨ੍ਧੇ ਵ◌ਾ ਭਵ◌ੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵ◌ਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਂ, ਈਦਿਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ। **ਜਾਨਂ ਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ। **ਪਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਵ◌ਾ ਏਕਚ੍ਚੋ ਵ◌ਿਪਰੀਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਏਵ◌ਂ ਭਗਵ◌ਾ। ਭਗਵ◌ਾ ਪਨ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿਯੇਵ। ਸ੍ਵ◌ਾਯਂ ਦਸ੍ਸਨਪਰਿਣਾਯਕਟ੍ਠੇਨ **ਚਕ੍ਖੁਭੂਤੋ**। ਵ◌ਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ **ਞਾਣਭੂਤੋ** । ਅਵ◌ਿਪਰੀਤਸਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਵ◌ਾ ਹਦਯੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਚਾਯ ਨਿਚ੍ਛਾਰਿਤਧਮ੍ਮਮਯੋਤਿ **ਧਮ੍ਮਭੂਤੋ**। ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੋ**। ਅਥ ਵ◌ਾ ਚਕ੍ਖੁ ਵ◌ਿਯ ਭੂਤੋਤਿ ਚਕ੍ਖੁਭੂਤੋ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਪਦੇਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸ੍ਵ◌ਾਯਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਨਤੋ **ਵਤ੍ਤਾ**। ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ **ਪਵਤ੍ਤਾ**। ਅਤ੍ਥਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦਸ੍ਸਨਸਮਤ੍ਥਤਾਯ **ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨੇਤਾ**। ਅਮਤਾਧਿਗਮਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤੀਤਿ **ਅਮਤਸ੍ਸ ਦਾਤਾ**।

ਅਗਰੁਂ ਕਰਿਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਕ੍ਖਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦਤੋ ਵ◌ਾਲਿਕਂ ਉਦ੍ਧਰਮਾਨੋ ਵ◌ਿਯ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ਗਰੁਂ ਕਰੋਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। ਏਵ◌ਂ ਅਕਤ੍ਵ◌ਾ ਅਮ੍ਹੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਯਾਚਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਵ◌ਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨੋ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥੇਹੀਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਯਂ ਖੋ ਵ◌ੋਤਿ ਯਂ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ। **ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਖੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ ਲੋਕਮਾਨੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨਦਿਟ੍ਠਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਸਤ੍ਤਲੋਕਵਸੇਨ ਲੋਕੋਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ ਚੇਵ ਮਞ੍ਞਤਿ ਚ, ਤਥਾ ਚਕ੍ਕਵ◌ਾਲ਼ਲੋਕਵਸੇਨ। ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਚਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਦ੍ਵ◌ਾਦਸਾਯਤਨੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾ ਸਞ੍ਞਾ ਵ◌ਾ ਮਾਨੋ ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ''ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਖੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ ਲੋਕਮਾਨੀ''ਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਲੋਕਸ੍ਸ ਗਮਨੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਞਾਤੁਂ ਵ◌ਾ ਦਟ੍ਠੁਂ ਵ◌ਾ ਪਤ੍ਤੁਂ ਵ◌ਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਕ੍ਖਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਨ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵ◌ਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਏਵ◌ਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਦਾਨਿ ''ਸਾਵਕੇਨ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਮਾ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਅਹੁਵਤ੍ਥ, ਅਯਂ ਭਗਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਤੁਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਇਚ੍ਛਮਾਨਾ ਤਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ

ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾ ਪਨਾਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਇਮੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀਤਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਭਾਵਕਾਰਣੇਹਿ ਚੇਵ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣੇਹਿ ਚ। **ਇਮੇਹਿ ਪਦੇਹੀ**ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਅਕ੍ਖਰਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨੇਹਿ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹੀ**ਤਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਅਕ੍ਖਰੇਹਿ।

ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਧਾਤੁਕੁਸਲੋ ਆਯਤਨਕੁਸਲੋ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਕੁਸਲੋ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਕੁਸਲੋਤਿ। **ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਮਹਨ੍ਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੋ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਭਾਨਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਯਥਾ ਤਂ ਆਨਨ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਬ੍ਯਾਕਤਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਤਂ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪. ਕਾਮਗੁਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੭. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਯੇ ਮੇ**ਤਿ ਯੇ ਮਮ। **ਚੇਤਸੋ ਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ। **ਤਤ੍ਰ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਬਹੁਲਂ ਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਪਾਸਾਦਤ੍ਤਯਤਿਵਿਧਨਾਟਕਾਦਿਭੇਦਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਬਹੂਸੁ ਵਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ** ਵਾਤਿ ਇਧ ਪਧਾਨਚਰਿਯਕਾਲੇ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਵਨਸਣ੍ਡਜਾਤਾਨਂ ਦਿਜਗਣਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਾਦਿਭੇਦਂ ਮਨੋਰਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਾਮਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵਾ ਬਹੁਲਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਅਨਾਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ''ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਙ੍ਖੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ, ਕੇਤੁਮਤੀ ਨਾਮ ਰਾਜਧਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦੬) ਪਰਿਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਤ੍ਰ ਮੇ ਅਤ੍ਤਰੂਪੇਨਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਮਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿਤਕਾਮਜਾਤਿਕੇਨ। **ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ**ਤਿ ਸਾਤਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ। **ਸਤੀ**ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਤਿ। **ਆਰਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਚ ਸਤਿ ਚ ਚੇਤਸੋ ਆਰਕ੍ਖੋ ਕਰਣੀਯੋ, ਏਵਂ ਮੇ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਆਰਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇ ਆਯਤਨੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੇਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚੇਤਸੋ ਆਰਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਚ ਸਤਿ ਚ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਯਤਨੇ ਵਿਦਿਤੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਵਾ ਸਤਿਯਾ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੇ ਆਯਤਨੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੇ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਲ਼ਾਯਤਨਨਿਰੋਧੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਆਦੀਨਿ ਚੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਦਯੋ ਚ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੫-੬. ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੮-੧੧੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। **ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ । **ਤਦੁਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਂਗਹਣਂ, ਤਣ੍ਹਾਗਹਣੇਨ ਸਹਗਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੦. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਨ੍ਤਾਨੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਘਟੇਸ੍ਸਤਿ, ਯੋਗਵਿਚ੍ਛੇਦਮਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ।

੮. ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨਿਯਾ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ, ਤੇ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦੀਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਰਣਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ‘‘ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਕੁਸੀਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ , ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਪਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ , ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ, ਇਮੇਹਿ ਪਨ੍ਨਰਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੮੪)।

ਅਪਰੇਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨਿਯਾ – ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਾ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ, ਪਹਾਨਸਞ੍ਞਾ, ਵਿਰਾਗਸਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਿਤਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾਤਿ (ਉਦਾ॰ ੩੧)। ਕਾਯ ਪਨ ਵੇਲਾਯ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸੀਤਿ? ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਰਾਹੁਲੇਨ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਾਲਿਤਨਾਗਰਾਜਕਾਲੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪਿਤਦੇਵਤਾਸੁ ਪਨ ਕਾਚਿ ਭੂਮਟ੍ਠਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਕਾਚਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਟ੍ਠਕਾ, ਕਾਚਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ, ਕਾਚਿ ਦੇਵਲੋਕੇ, ਕਾਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤਾ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਧਵਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ‘‘ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨੀ’’ਤਿ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਕਾਚਿ ਦੇਵਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਕਾਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ, ਅਨਾਗਾਮੀ, ਖੀਣਾਸਵਾ। ਤਾਸਞ੍ਚ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕਾਤਿ ਗਣਨਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੯-੧੦. ਸਂਯੋਜਨਿਯਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੨-੧੨੩. ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ।

ਲੋਕਕਾਮਗੁਣਵਗ੍ਗੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ।

੧੩. ਗਹਪਤਿਵਗ੍ਗੋ

੧-੩. ਵੇਸਾਲੀਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੪-੧੨੬. ਗਹਪਤਿਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਉਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਣੀਤਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਉਗ੍ਗੋ, ਸੋ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਣੀਤਦਾਯਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਉਗ੍ਗੋ ਗਹਪਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ। ਸੇਸਮੇਤੇਸੁ ਚੇਵ ਦ੍ਵੀਸੁ, ਤਤਿਯੇ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੪-੫. ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੭-੧੨੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਿਣ੍ਡਂ ਉਲਮਾਨੋ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ **ਪਿਣ੍ਡੋਲੋ**। ਸੋ ਕਿਰ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਭੋਗੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਸੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਪਲ੍ਲਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਤੇਨ ਕਪਲ੍ਲਪੂਰਂ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਤਿ, ਕਪਲ੍ਲਪੂਰੇ ਪੂਵੇ ਖਾਦਤਿ, ਕਪਲ੍ਲਪੂਰਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਸਭਾਵਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਂ ਨਾਨੁਜਾਨਿ। ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇ ਪਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। ਸੋ ਠਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਘਂਸਨ੍ਤੋਵ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਘਂਸਨ੍ਤੋਵ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਘਂਸਨੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨਕਂ ਜਾਤਂ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਂ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਥੇਰੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਪਿਣ੍ਡੋਲੋ, ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋਤਿ ਉਭਯਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ **ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਉਗ੍ਗਤੁਗ੍ਗਤੇਹਿ ਮਹਾਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਨਿਦਾਘਸਮਯੇ ਸੀਤਠਾਨੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਉਦੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਉਦਪਾਨਂ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਿ ਸੀਤੇਨ ਉਦਕਵਾਤੇਨ ਬੀਜਿਯਮਾਨੋ।

ਉਦੇਨੋਪਿ ਖੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਪਾਨਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵਾਰੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਸਿਲਾਪਟ੍ਟੇ ਅਤ੍ਥਤਾਯ ਸੇਯ੍ਯਾਯ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਮਾਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਰਾਜਾ ਕਮੇਨ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ''ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਮਯਂ ਗੀਤਾਦੀਨਿ ਪਯੋਜੇਯ੍ਯਾਮ, ਸੋ ਨਿਦ੍ਦਂ ਉਪਗਤੋ, ਨ ਚ ਨਿਦ੍ਦਾਕਾਲੇ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਖਾਦਮਾਨਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲਨ੍ਧਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਯੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨਿਵਾਰਯਮਾਨਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ''ਇਸ੍ਸਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾ, ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਵਿਨੋਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਾਸਂ ਅਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਪਿ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਮਾਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪਾਦੇ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਪਬੋਧੇਸਿ। ਸੋ ''ਕਹਂ ਤਾ ਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਿਂ ਤਾਸਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ? ਤਾ ਏਕਂ ਸਮਣਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਕੁਦ੍ਧੋ ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲੋਣਂ ਵਿਯ ਤਟਤਟਾਯਮਾਨੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ''ਤਮ੍ਬਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਹਿ ਨਂ ਖਾਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਸੋਕਰੁਕ੍ਖੇ ਤਮ੍ਬਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਨਂ ਪੁਟਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨਾਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਪੁਟੋ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸੀਸੇ ਪਤਿ, ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਸਾਲ਼ਿਥੁਸੇਹਿ ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਹਿ ਡਯ੍ਹਮਾਨਂ ਵਿਯ ਚ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਦੁਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਪੁਞ੍ਛਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਯ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤਪਤਿਤਾ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੇ ਖਿਪਮਾਨਾ ਸਬ੍ਬਾ ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿਂਸੁ – ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਅਞ੍ਞੇ ਰਾਜਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਰਾਜਾ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਪੁਟਂ ਸੀਸੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਰਾਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਪਾਲਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਏਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ? ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਦਿਵਸੇਸੁ ਇਧ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ? ਆਮ, ਦੇਵਾਤਿ। ਇਧ ਤ੍ਵਂ ਆਗਤਦਿਵਸੇ ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਉਯ੍ਯਾਨਪਾਲੋ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਮਹਨ੍ਤੋ ਮੇ ਅਯਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਪਣਵਾਦਿਸਦ੍ਦਂ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਤੁਗ੍ਗਤੇਹਿ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ।

ਅਨਿਕੀਲ਼ਿਤਾਵਿਨੇ ਕਾਮੇਸੂਤਿ ਯਾ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਕੀਲ਼ਾ, ਤੰ ਅਕੀਲ਼ਿਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਅਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਆਪਾਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਵੇਣਿੰ ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਮਾਤੁਮਤ੍ਤੀਸੂ**ਤਿ ਮਾਤੁਪਮਾਣਾਸੁ। ਲੋਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਾਤਾ ਭਗਿਨੀ ਧੀਤਾਤਿ ਇਦੰ ਤਿਵਿਧੰ ਗਰੁਕਾਰਮ੍ਮਣੰ ਨਾਮ , ਇਤਿ ਗਰੁਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਮੋਚੇਤੁੰ ਨ ਲਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇਨ ਪਞ੍ਹੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਨੋਤਰਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੁਪਨਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਸਿ।

ਅਭਾਵਿਤਕਾਯਾਤਿ ਅਭਾਵਿਤਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਕਾਯਾ। **ਤੇਸੰ ਤੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਤੰ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਭਾਵੇਤੁੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਹੋਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਨੋਤਰਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰਸੀਲੰ ਕਥੇਸਿ । ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਹੇਠੇਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਓਤਿਣ੍ਣਚਿਤ੍ਤੋ **ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਭੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਰਕ੍ਖਿਤੇਨੇਵ ਕਾਯੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੋ ਗੀਵੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਕਾਯੰ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਚਨੰ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ, ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। **ਰਕ੍ਖਿਤੇਨੇਵ ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਤਿਵਿਯ ਮੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਲੋਭਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸਹਨ੍ਤੀਤਿ ਮੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਲੋਭੋ ਅਧਿਭਵਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯ ਸਤਿਯਾ**ਤਿ ਕਾਯਗਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸੁਪਟ੍ਠਿਤਾਯ। **ਨ ਮੰ ਤਥਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਮੰ ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਨ ਤਥਾ ਲੋਭੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਸਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋਯੇਵ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਯੋ ਕਾਯਾ ਕਥਿਤਾ। ਕਥੰ ? ''ਇਮਮੇਵ ਕਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਕਰਜਕਾਯੋ ਕਥਿਤੋ, ''ਭਾਵਿਤਕਾਯੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਿਕਕਾਯੋ, ''ਰਕ੍ਖਿਤੇਨੇਵ ਕਾਯੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੋਪਨਕਾਯੋ, ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੬. ਘੋਸਿਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੯. ਛਟ੍ਠੇ **ਰੂਪਾ ਚ ਮਨਾਪਾ**ਤਿ ਰੂਪਾ ਚ ਮਨਾਪਾ ਸੰਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਸੰਵਿਜ੍ਜਤਿ। **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯੰ ਫਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਜਵਨਕਾਲੇ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ ਫਸ੍ਸੰ। **ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ**ਤਿ ਏਕੰ ਫਸ੍ਸੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਵਨਵਸੇਨ ਸੁਖਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤੇਵੀਸਤਿ ਧਾਤੁਯੋ ਕਥਿਤਾ। ਕਥੰ? ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦੋ ਚਕ੍ਖੁਧਾਤੁ, ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਰੂਪਧਾਤੁ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਯਾ ਸਹਜਾਤਾ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ, ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਸੇਨ ਵੀਸਤਿ। ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ''ਮਨੋਧਾਤੂ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਨਚਿਤ੍ਤੰ ਗਹਿਤੰ, ਆਰਮ੍ਮਣਞ੍ਚੇਵ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁ ਚ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁ, ਵਤ੍ਥੁਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੂਤਿ ਏਵੰ ਤੇਵੀਸਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਤੇਵੀਸਤਿਯਾ ਧਾਤੂਨੰ ਵਸੇਨ ਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਭਗਵਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੭-੮. ਹਾਲਿਦ੍ਦਿਕਾਨਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੦-੧੩੧. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਨਾਪੰ ਇਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਅਨੇਨ ਮਨਾਪੰ ਰੂਪੰ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਤੰ ਇਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਮਨਾਪਮੇਵ ਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਸੁਖਵੇਦਨਿਯਞ੍ਚ ਫਸ੍ਸੰ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚੇਵ, ਯੋ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਕੋਟਿਯਾ ਵਾ ਸਮਨਨ੍ਤਰਕੋਟਿਯਾ ਵਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯਾ ਵਾ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਫਸ੍ਸੋ, ਤੰ ਸੁਖਵੇਦਨਿਯੰ ਫਸ੍ਸਞ੍ਚ

ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਕਿਰਿਯਾਮਨੋਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁ ਆਵਜ੍ਜਨਕਿਚ੍ਚਾ, ਮਨੋਧਾਤੁਯੇਵ ਵਾ ਸਮਾਨਾ ਮਨੋਧਾਤੁਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਟ੍ਠਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੯. ਲੋਹਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਨਵਮੇ **ਮਕ੍ਕਰਕਤੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ **ਅਰਞ੍ਞਕੁਟਿਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਤਾਯ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਾਯ ਕੁਟਿਯਂ, ਨ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤਕੁਟਿਯਂ। **ਮਾਣਵਕਾ**ਤਿ ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਤਾਯ ਮਾਣਵਕਾਤ੍ਵੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂ**ਤਿ ਪਾਤੋ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ''ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਯੇਨ ਸਾ ਕੁਟਿਕਾ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। **ਪਰਿਤੋ ਪਰਿਤੋ ਕੁਟਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਟਿਕਾਯ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ। **ਸੇਲੇਯਜਕਾਨੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚਙ੍ਕਮਨਕੀਲ਼ਨਾਨਿ।

ਮੁਣ੍ਡਕਾਤਿਆਦੀਸੁ ਮੁਣ੍ਡੇ ਮੁਣ੍ਡਾਤਿ, ਸਮਣੇ ਚ ਸਮਣਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟੇਯਜ, ਇਮੇ ਪਨ ਹੀਲ਼ੇਨ੍ਤਾ ''ਮੁਣ੍ਡਕਾ ਸਮਣਕਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। **ਇਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਗਹਪਤਿਕਾ। **ਕਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਕਣ੍ਹਾ, ਕਾਲ਼ਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਨ੍ਧੁਪਾਦਾਪਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਨ੍ਧੂ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪਿਤਾਮਹੋਤਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤਿ। ਪਾਦਾਨਂ ਅਪਚ੍ਚਾ ਪਾਦਾਪਚ੍ਚਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦਤੋ ਜਾਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਅਯਂ ਲਦ੍ਧਿ ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਮੁਖਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਉਰਤੋ, ਵੇਸ੍ਸਾ ਨਾਭਿਤੋ, ਸੁਦ੍ਦਾ ਜਾਣੁਤੋ, ਸਮਣਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦਤੋ''ਤਿ। **ਭਰਤਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਟਿਮ੍ਬਿਕਾਨਂ। ਕੁਟਿਮ੍ਬਿਕਾ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਰਟ੍ਠਂ ਭਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਰਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਪਨ ਪਰਿਭਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਮਾਨਾ ''ਭਰਤਕਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ।

ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ''ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਕਾਪਰਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਰਜਤਪਟ੍ਟਸਨ੍ਨਿਭਸਮਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਵਾਲਿਕੇ ਰਮਣੀਯੇ ਪਰਿਵੇਣੇ ਕਟ੍ਠਕਲਾਪੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਮਾਨਾ ਵਾਲਿਕਂ ਆਲੁਲ਼ੇਤ੍ਵਾ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਆਦਾਯ ਪਣ੍ਣਕੁਟਿਂ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਾ 'ਇਮੇ ਇਮੇਸਂ ਭਰਤਕਾਨਂ ਸਕ੍ਕਤਾ, ਇਮੇ ਇਮੇਸਂ ਭਰਤਕਾਨਂ ਸਕ੍ਕਤਾ'ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਅਤਿਵਿਯ ਇਮੇ ਮਾਣਵਕਾ ਕੀਲ਼ਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਸੀਲੁਤ੍ਤਮਾ ਪੁਬ੍ਬਤਰਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਗੁਣਵਨ੍ਤਾਨਂ ਗੁਣੇ ਕਥਿਤੇ ਨਿਗ੍ਗੁਣਾਨਂ ਗੁਣਾਭਾਵੋ ਪਾਕਟੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪੋਰਾਣਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਗੁਣੇ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੀਲੁਤ੍ਤਮਾ**ਤਿ ਸੀਲਜੇਟ੍ਠਕਾ। ਸੀਲਞ੍ਹਿ ਤੇਸਂ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਨ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਂ। **ਯੇ ਪੁਰਾਣਂ ਸਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਪੋਰਾਣਕਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮਂ ਸਰਨ੍ਤਿ। **ਅਭਿਭੁਯਜ ਕੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਧਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਸੁਗੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। **ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਝਾਨੇ ਚ ਰਤਾ**ਤਿ ਦਸਵਿਧੇ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮੇ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਝਾਨੇਸੁ ਚ ਰਤਾ।

ਏਵਂ ਪੋਰਾਣਾਨਂ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਥੇਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਾਨਂ ਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦੇਨ੍ਤੋ **ਇਮੇ ਚ ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਜਪਾਮਸੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਅਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਜਪਾਮਸੇ**ਤਿ ਮਯਂ ਜਪਾਮ ਸਜ੍ਝਾਯਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮ੍ਹਾਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਯਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਵਿਸਮਂ ਚਰਨ੍ਤਿ,** ਵਿਸਮਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਥੁਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾ**ਤਿ ਪੁਥੁ ਅਤ੍ਤਾ ਦਣ੍ਡਾ ਏਤੇਹੀਤਿ ਪੁਥੁਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾ, ਗਹਿਤਨਾਨਾਵਿਧਦਣ੍ਡਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਣ੍ਹਾਤਣ੍ਹੇਸੂ**ਤਿ ਸਤਣ੍ਹਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੇਸੁ। **ਅਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਮੋਘਾ**ਤਿ ਅਸਂਵੁਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਤਸਮਾਦਾਨਾ ਮੋਘਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਨ੍ਤਿ? **ਸੁਪਿਨੇਵ ਲਦ੍ਧਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਪਿਨੇ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਂ ਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਦਿਨਾਨਾਵਿਧਂ ਵਿਤ੍ਤਂ ਮੋਘਂ ਹੋਤਿ, ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਮੋਘਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨਾਸਕਾਤਿ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਾਹਾਰਕਾ। **ਥਣ੍ਡਿਲਸਾਯਿਕਾ ਚਾ**ਤਿ ਹਰਿਤਕੁਸਸਨ੍ਥਤੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਸਯਨਂ, **ਪਾਤੋ ਸਿਨਾਨਞ੍ਚ ਤਯੋ ਚ ਵੇਦਾ**ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਉਦਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਞ੍ਚੇਵ ਤਯੋ ਚ ਵੇਦਾ। **ਖਰਾਜਿਨਂ ਜਟਾ ਪਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਖਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ

ਅਜਿਨਚਮ੍ਮਞ੍ਞੇਵ ਜਟਾਕਲਾਪੋ ਚ ਪਙ੍ਕੋ ਚ, ਪਙ੍ਕੋ ਨਾਮ ਦਨ੍ਤਮਲਂ। **ਮਨ੍ਤਾ ਸੀਲਬ੍ਬਤਂ ਤਪੋ**ਤਿ ਮਨ੍ਤਾ ਚ ਅਜਸੀਲਗੋਸੀਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੀਲਂ ਅਜਵਤਗੋਵਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਤਞ੍ਚ। ਅਯਂ ਇਦਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਤਪੋਤਿ ਵਦਤਿ। **ਕੁਹਨਾ ਵਙ੍ਕਦਣ੍ਡਾ ਚਾ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੂਪੋ ਵਿਯ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਦੋਸਂ ਕੋਹਞ੍ਞਞ੍ਞੇਵ ਵਙ੍ਕਦਣ੍ਡੋ, ਚ ਉਦੁਮ੍ਬਰਪਲਾਸਬੇਲੁਵਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਤੋ ਗਹਿਤਂ ਵਙ੍ਕਦਣ੍ਡਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦਕਾਚਮਨਾਨਿ ਚਾ**ਤਿ ਉਦਕੇਨ ਮੁਖਪਰਿਮਜ੍ਜਨਾਨਿ। **ਵਣ੍ਣਾ ਏਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਣ੍ਡਕਵਣ੍ਣਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕਤ ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਕਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਭਾਵਨਾ। ਅਯਮੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਆਮਿਸਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਾਨਂ ਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪੋਰਾਣਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸੁਸਮਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਸਮਾਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧੀਹਿ ਸੁਸਮਾਹਿਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਖਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਦੁ ਅਥਦ੍ਧਂ। **ਸੋ ਮਗ੍ਗੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮਾਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਆਗਮਂਸੁ ਨੁ ਖ੍ਵਿਧਾਤਿ ਆਗਮਂਸੁ ਨੁ ਖੋ ਇਧ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਗਿਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਸੇਨ ਪੂਤਿਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾਯ ਸਂਕਿਲੇਸਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਸਮਾਧਿਂ। **ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਪਞ੍ਞਂ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਚੇਤਸੋ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾਯ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣਚਿਤ੍ਤੋ।

੧੦. ਵੇਰਹਚ੍ਚਾਨਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੩. ਦਸਮੇ **ਕਾਮਣ੍ਡਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਯਗ੍ਘੇ**ਤਿ ਚੋਦਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਗਹਪਤਿਵਗ੍ਗੋ ਤੇਰਸਮੋ।

੧੪. ਦੇਵਦਹਵਗ੍ਗੋ

੧. ਦੇਵਦਹਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੪. ਦੇਵਦਹਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਦੇਵਦਹ**ਨ੍ਤਿ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗੇਨ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਨਿਗਮੋ। **ਮਨੋਰਮਾ**ਤਿ ਮਨਂ ਰਮਯਨ੍ਤਾ, ਮਨਾਪਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਮਨੋਰਮਾ**ਤਿ ਅਮਨਾਪਾ।

੨. ਖਣਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੫. ਦੁਤਿਯੇ **ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਿਕਾ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਿਕਾ ਨਾਮ ਨਿਰਯਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਹਿ ਏਕਤਿਂਸਮਹਾਨਿਰਯੇਸੁ ਛਦ੍ਵਾਰਫਸ੍ਸਾਯਤਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਇਧਾਪਿ ਤਾਵਤਿਂਸਪੁਰਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਦੀਪੇਤਿ? ਨਿਰਯੇ ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖਸਮਪ੍ਪਿਤਭਾਵੇਨ, ਦੇਵਲੋਕੇ ਚ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸਮਪ੍ਪਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕਨ੍ਤਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਮਾਦੇਨ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ ਪਨ ਵੋਕਿਣ੍ਣਸੁਖਦੁਕ੍ਖੋ, ਇਧੇਵ ਅਪਾਯੋਪਿ ਸਗ੍ਗੋਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਯਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਭੂਮਿ ਨਾਮ, ਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਲਦ੍ਧਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਵੋ ਇਮੇ ਮਾਨੁਸ੍ਸਕਾ ਖਨ੍ਧਾ ਲਦ੍ਧਾ, ਤੇ ਵੋ ਲਾਭਾ। ਯਞ੍ਚ ਵੋ ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਪਟਿਲਦ੍ਧੋ ਵੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਸ੍ਸ ਖਣੋ ਸਮਯੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਪੋਰਾਣੇਹਿ –

''ਅਯਂ ਕਮ੍ਮਭੂਮਿ ਇਧ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ,
ਠਾਨਾਨਿ ਸਂਵੇਜਨਿਯਾ ਬਹੂ ਇਧ।

ਸਂਵੇਗਸਂਵੇਜਨਿਯੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਸੁ,

ਸਂਵੇਗਜਾਤੋਵ ਪਯੁਞ੍ਜ ਯੋਨਿਸੋ''ਤਿ॥

੩. ਪਠਮਰੂਪਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬. ਤਤਿਯੇ **ਰੂਪਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ**ਤਿ ਰੂਪੇ ਸਮ੍ਮੁਦਿਤਾ ਪਮੋਦਿਤਾ। **ਦੁਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ। **ਸੁਖੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖੇਨ ਸੁਖਿਤੋ। **ਕੇਵਲਾ**ਤਿ ਸਕਲਾ। **ਯਾਵਤਤ੍ਥੀਤਿ** ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਏਤੇ** ਵੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੋ-ਕਾਰੋ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। **ਪਚ੍ਚਨੀਕਮਿਦਂ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਲੋਕੇਨ ਪਸ੍ਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇਨ ਪਚ੍ਚਨੀਕਂ ਹੋਤਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ। ਲੋਕੋ ਹਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਿਚ੍ਚਾ ਸੁਖਾ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਭਾਤਿ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭਾਤਿ। **ਸੁਖਤੋ ਆਹੂ**ਤਿ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। **ਸੁਖਤੋ ਵਿਦੂ**ਤਿ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੇਤ੍ਥਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹਾ। **ਅਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਬਾਲਾ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਿ ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਪਾਸਣ੍ਡਿਨੋ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮ ਇਦ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਨਿਵੁਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਨੀਵਰਣੇਨ ਨਿਵੁਤਾਨਂ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾਨਂ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਅਪਸ੍ਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਤਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਬਾਲਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਕਾਲ਼ਮੇਘਅਵਚ੍ਛਾਦਿਤਂ ਵਿਯ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਕਟਾਹੇਨ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਤਮੋ ਚੇਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਤਞ੍ਚ ਵਿਵਟਂ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕੋ ਪਸ੍ਸਤਾਮਿਵਾਤਿ ਸਤਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਲੋਕੋ ਵਿਯ ਵਿਵਟਂ ਹੋਤਿ। **ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਮਗਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕੋਵਿਦਾ**ਤਿ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇ ਕੇਸੇ ਵਾ ਲੋਮਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨਿਰੋਧਮਗ੍ਗਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਂ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਮਾਨਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਭੂਤਾ ਜਨਾ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਕੋਵਿਦਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਜਾਨੁਪਨ੍ਨੇਹੀਤਿ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਂ ਮਾਰਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਪਨ੍ਨੇਹਿ। **ਕੋ ਨੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਰਿਯੇਭੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯੇ ਕੋ ਨੁ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਅਰਹਤਿ। **ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਨਾਸਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ ਅਨਾਸਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇ ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ।

੪-੧੨. ਦੁਤਿਯਰੂਪਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੭-੧੪੫. ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਤੇਸਂ ਪਾਕਟੋਯੇਵਾਤਿ।

ਦੇਵਦਹਵਗ੍ਗੋ ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ।

੧੫. ਨਵਪੁਰਾਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕਮ੍ਮਨਿਰੋਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੬. ਨਵਪੁਰਾਣਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨਵਪੁਰਾਣਾਨੀ**ਤਿ ਨਵਾਨਿ ਚ ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਚ। **ਚਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਾਣਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਚਕ੍ਖੁ ਪੁਰਾਣਂ, ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਪੁਰਾਣਂ, ਕਮ੍ਮਤੋ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਯਨਾਮੇਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਭਿਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਅਭਿਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। **ਅਭਿਸਞ੍ਚੇਤਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਨਾਯ ਪਕਪ੍ਪਿਤਂ। **ਵੇਦਨਿਯਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾਯ ਵਤ੍ਥੂਤਿ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨਿਰੋਧਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਫੁਸਤੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਤਿਵਿਧਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਫੁਸਤਿ। **ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਅਯਂ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤੋ ਨਿਰੋਧੋ ਕਮ੍ਮਨਿਰੋਧੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ।

੨-੫. ਅਨਿਚ੍ਚਨਿਬ੍ਬਾਨਸਪ੍ਪਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੭-੧੫੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਪ੍ਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਉਪਕਾਰਪਟਿਪਦਂ। ਤਤਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨ ਚਤੂਸੁਪਿ ਏਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ।

੬-੭. ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੧-੧੫੨. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਵਸਨਕਕਿਲੇਸਵਿਰਹਿਤਂ। **ਅਨਾਚਰਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਚਰਣਕਕਿਲੇਸਵਿਰਹਿਤਂ । **ਅਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸ ਵਸਨ੍ਤਿ। **ਤੇ ਨਂ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਏਤਂ ਅਧਿਭਵਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਾ। ''ਏਵਂ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਹਿ, ਏਵਂ ਦੂਤਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਣਤ੍ਥੇਨਸ੍ਸ ਤੇ ਆਚਰਿਯਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਮਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਨਯਮੇਵ।

੮. ਅਤ੍ਥਿਨੁਖੋਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੩. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਯਂ ਪਰਿਯਾਯਂ ਆਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਂ ਕਾਰਣਂ ਆਗਮ੍ਮ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਸਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਨਾ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਦ੍ਧਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਦ੍ਧਾਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾ ਸਦ੍ਧਾ। ਯੋ ਪਨ ਪਰਸ੍ਸ ਏਵਂ ਕਿਰ ਏਵਂ ਕਿਰਾਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਦ੍ਦਹਨਾਕਾਰੋ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਰੁਚਿ**ਆਦੀਸੁਪਿ ਰੁਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਗਹਣਾਕਾਰੋ **ਰੁਚਿ** ਨਾਮ, ਏਵਂ ਕਿਰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵਨਂ **ਅਨੁਸ੍ਸਵੋ**, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇਤਨ੍ਤਿ ਗਹਣਂ **ਆਕਾਰਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ** ਨਾਮ, ਕਾਰਣਵਿਤਕ੍ਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਾਰਣਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਪਿਕਾ ਲਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਅਤ੍ਥੇਸਾਤਿ ਗਹਣਾਕਾਰੋ **ਦਿਟ੍ਠਿਨਿਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਨ੍ਤਿ** ਨਾਮ। **ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੇਖਾਸੇਖਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਕਥਿਤਾ।

੯-੧੦. ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੪-੧੫੫. ਨਵਮੇ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਨ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਸੋ ਤੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੇਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ, ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਵਾ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ **ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਚੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦੇਸਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ **ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਹ। ਦਸਮਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਨਵਪੁਰਾਣਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਦਸਮੋ।

ਤਤਿਯੋ ਪਣ੍ਣਾਸਕੋ।

੧੬. ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੪. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬-੧੫੯. ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ, ਰਾਗਕ੍ਖਯਾ ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਨਨ੍ਦਿਯਾ ਚ ਰਾਗਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੫-੬. ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੦-੧੬੧. ਪਞ੍ਚਮੇ ਸਮਾਧਿਵਿਕਲਾਨਂ, ਛਟ੍ਠੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਵਿਕਲਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਞ੍ਚ ਕਾਯਵਿਵੇਕਞ੍ਚ ਲਭਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਫਾਤਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਓਕ੍ਖਾਯਤੀ**ਤਿ (ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਤਿ) ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਏਤੇਸੁ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਕਥਿਤਾ।

੭-੯. ਕੋਟ੍ਠਿਕਅਨਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨-੧੬੪. ਸਤ੍ਤਮਾਦੀਸੁ ਤੀਸੁ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੧੦-੧੨. ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੫-੧੬੭. ਦਸਮਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਨਨ੍ਦਿਕ੍ਖਯਵਗ੍ਗੋ ਸੋਲਸਮੋ।

੧੭. ਸਟ੍ਠਿਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧-੬੦. ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਅਨਿਚ੍ਚਛਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮-੨੨੭. ਤਦਨਨ੍ਤਰੋ ਸਟ੍ਠਿਪੇਯ੍ਯਾਲੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਵ। ਯਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਟ੍ਠਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ''ਛਨ੍ਦੋ ਪਹਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਏਕੇਕਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚੇਤ੍ਥ ਸਟ੍ਠਿ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

ਸਟ੍ਠਿਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ।

੧੮. ਸਮੁਦ੍ਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਸਮੁਦ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੮. ਸਮੁਦ੍ਦਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਮੁਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਦੁਪ੍ਪੂਰਣਟ੍ਠੇਨ ਯਦਿ ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮੁਦ੍ਦੋ, ਚਕ੍ਖੁਮੇਵ ਸਮੁਦ੍ਦੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਥਵਿਤੋ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਨੀਲਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਾਵਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਦੁਪ੍ਪੂਰਣਟ੍ਠੇਨਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦੋ। ਚਕ੍ਖੁ ਚ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸਮੁਦ੍ਦਤਿ, ਅਸਂਵੁਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਓਸਰਮਾਨਂ ਕਿਲੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਸਦੋਸਗਮਨੇਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦੋ। **ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਮਯੋ ਵੇਗੋ**ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ

ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਊਮਿਮਯੋ ਵੇਗੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਕ੍ਖੁਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਮੋਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੀਲਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ ਰੂਪਮਯੋ ਵੇਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯੋ ਤਂ ਰੂਪਮਯਂ ਵੇਗਂ ਸਹਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਤਂ ਚਕ੍ਖੁਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸਮੋਸਟਂ ਰੂਪਮਯਂ ਵੇਗਂ, ਮਨਾਪੇ ਰੂਪੇ ਰਾਗਂ, ਅਮਨਾਪੇ ਦੋਸਂ, ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਿਤੇ ਮੋਹਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸੇ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਪੇਕ੍ਖਕਭਾਵੇਨ ਸਹਤਿ।

ਸਊਮਿਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਿਲੇਸਊਮੀਹਿ **ਸਊਮਿਂ**। ਕਿਲੇਸਾਵਟ੍ਟੇਹਿ **ਸਾਵਟ੍ਟਂ**। ਕਿਲੇਸਗਾਹੇਹਿ **ਸਗਾਹਂ** । ਕਿਲੇਸਰਕ੍ਖਸੇਹਿ **ਸਰਕ੍ਖਸਂ**। ਕੋਧੁਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ **ਸਊਮਿਂ**। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਊਮਿਭਯਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਧੁਪਾਯਾਸਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੧੦੯; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੬੨; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੨)। ਕਾਮਗੁਣਵਸੇਨ **ਸਾਵਟ੍ਟਂ**। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਆਵਟ੍ਟਗ੍ਗਾਹੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੇਤਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੧)। ਮਾਤੁਗਾਮਵਸੇਨ **ਸਗਾਹਂ ਸਰਕ੍ਖਸਂ**। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਗਾਹਰਕ੍ਖਸੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੧੦੯)। ਸੇਸਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਸਭਯਂ ਦੁਤ੍ਤਰਂ ਅਚ੍ਚਤਰੀ**ਤਿ ਊਮਿਭਯੇਨ ਸਭਯਂ ਦੁਰਤਿਕ੍ਕਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿ। **ਲੋਕਨ੍ਤਗੂ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਗਤੋ। **ਪਾਰਗਤੋਤਿ** ਵੁ**ਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਤੋਤਿ ਕਥੀਯਤਿ।

੨-੩. ਦੁਤਿਯਸਮੁਦ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੯-੨੩੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮੁਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਸਮੁਦ੍ਦਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮੁਦ੍ਦੋ, ਕਿਲੇਦਨਟ੍ਠੇਨ ਤੇਮਨਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ। **ਸਮੁਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਕਿਲਿਨ੍ਨਾ ਤਿਨ੍ਤਾ ਨਿਮੁਗ੍ਗਾ। **ਤਨ੍ਤਾਕੁਲਕਜਾਤਾ**ਤਿਆਦਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। **ਮਚ੍ਚੁਜਹੋ**ਤਿ ਤਯੋ ਮਚ੍ਚੁ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਨਿਰੁਪਧੀ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਉਪਧੀਹਿ ਅਨੁਪਧਿ। **ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਮੋਹਯੀ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾਨਂ ਮੋਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੪-੬. ਖੀਰਰੁਕ੍ਖੋਪਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੧-੨੩੩. ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨਟ੍ਠੇਨ **ਅਤ੍ਥਿ,** ਤੇਨੇਵਾਹ **ਸੋ ਅਪ੍ਪਹੀਨੋ**ਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਰੂਪਂ ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਅਰਜਨੀਯਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਪਿਸ੍ਸ ਰੂਪਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਨਸ੍ਸ ਰਜਨੀਯਂ ਵਤ੍ਥੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾ ਕਥਾ? ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਦਿ ਰਜਨੀਯਂ ਵਤ੍ਥੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦਹਰੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤੀਣਿਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੇਵਚਨਾਨੇਵ। **ਆਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਪਹਰੇਯ੍ਯ ਪਦਾਲੇਯ੍ਯ ਵਾ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਤਦੁਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਉਭਯਂ। ਛਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੭. ਉਦਾਯੀਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਇਤਿਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਤਿਪਿ ਅਯਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚੇਨ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਕਥਿਤਂ।

੮. ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ''ਹਤ੍ਥਾ ਸੋਭਨਾ ਪਾਦਾ ਸੋਭਨਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋਤਿ ਹਿ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ, ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੋਤਿ ਵਿਭਤ੍ਤਿਗਹਣਂ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ ਕੁਮ੍ਭੀਲਸਦਿਸੋ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੋ ਰਤ੍ਤਪਾਸਦਿਸੋ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਸੁ ਤਂ ਤਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ। ਇਮੇ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਗਾਹਾ ਏਕਜਵਨਵਾਰੇਪਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਨਾਨਾਜਵਨਵਾਰੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦਗਥਿਤਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੇਨ ਗਨ੍ਥਿਤੰ ਬਦ੍ਧੰ। **ਵਿਞ੍ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੇ ਸਮਯੇ ਕਾਲਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਭਵਙ੍ਗੇਨੇਵ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਹੋਤਿ। ਕਿਲੇਸਭਯਂ ਪਨ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸਮਯਵਸੇਨ ਵਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਆਪਾਥਗਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮੂਲ਼੍ਹਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਰਸਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ, ਭਵਙ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਵ ਗਤਿਯੋ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਮਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਮਂ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਦੀਨਵਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਅਨੁਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ ਤਤ੍ਤਾਯ ਅਯੋਸਲਾਕਾਯ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਅਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਕਾਮੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਯੋਸਙ੍ਕੁਨਾ**ਤਿ ਅਯਸੂਲੇਨ। **ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਆਕੋਟਨਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠਂ।

ਤਤਿਯਵਾਰੇ **ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਨਖਚ੍ਛੇਦਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਹਧੁਨਟ੍ਠੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ **ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਮੂਲਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠਂ। ਪਞ੍ਚਮਵਾਰੇ **ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਖਿਣਾਯ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਯਪਸਾਦਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਪਤਨਵਸੇਨ ਸਮ੍ਪਲਿਮਟ੍ਠਂ। **ਸਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਤੀ ਦਣ੍ਡਕਵਾਸਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸੋਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੋਕ੍ਕਮਨਂ। **ਯਥਾਰੂਪਾਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਵਸਂ ਗਤੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਤਕ੍ਕਾਨਂ ਯਾਵ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾ ਪਾਪਕਮ੍ਮਾਵਹਨਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੯-੧੦. ਪਠਮਹਤ੍ਥਪਾਦੋਪਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੬-੨੩੭. ਨਵਮੇ **ਹਤ੍ਥੇਸੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ। ਦਸਮੇ **ਨ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਚੇਤੇਸੁ ਵਿਪਾਕਸੁਖਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਸਮੁਦ੍ਦਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੯. ਆਸੀਵਿਸਵਗ੍ਗੋ

੧. ਆਸੀਵਿਸੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੮. ਆਸੀਵਿਸਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਏਕਚਾਰਿਕਦ੍ਵਿਚਾਰਿਕਤਿਚਾਰਿਕਚਤੁਚਾਰਿਕਪਞ੍ਚਚਾਰਿਕੇ ਸਭਾਗਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਕਾਰਕੇ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੇ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਯੋਗਾਵਚਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁਪਿ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂਨਂ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕਾਨਂ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵੇਲਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂਆਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਮੇਵੇਤਂ। ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਿਕਾਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ ਮਾਤਿਕਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਭਾਜਨੇਨ, ਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਮਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤੋ ਭਜਨ੍ਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਦਪਰਮਸ੍ਸੇਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਨਾਗਤੇ ਵਾਸਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਉਪਕਾਰਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਸਿਨੇਰੁਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਆਕਾਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਇਮਂ ਆਸੀਵਿਸੋਪਮਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ**ਤਿ ਕਟ੍ਠਮੁਖੋ, ਪੂਤਿਮੁਖੋ, ਅਗ੍ਗਿਮੁਖੋ, ਸਤ੍ਥਮੁਖੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ। ਤੇਸੁ ਕਟ੍ਠਮੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਸੁਕ੍ਖਕਟ੍ਠੰ ਵਿਯ ਥਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਧਿਪਬ੍ਬੇਸੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤੰ ਅਯਸੂਲਸਮਪ੍ਪਿਤੰ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਪੂਤਿਮੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਕ੍ਕਪੂਤਿਪਨਸੰ ਵਿਯ ਵਿਪੁਬ੍ਬਕਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਗ੍ਘਰਤਿ , ਚਙ੍ਗਵਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਉਦਕੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਅਗ੍ਗਿਮੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਭਸ੍ਮਮੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਥੁਸਮੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਚ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰੀਯਤਿ। ਸਤ੍ਥਮੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਅਸਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਯ ਮਹਾਨਿਖਾਦਨੇਨ ਖਤਸਨ੍ਧਿਮੁਖੰ ਵਿਯ ਚ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਸਵਸੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ।

ਵਿਸਵੇਗਵਿਕਾਰੇਨ ਪਨੇਤੇ ਸੋਲ਼ਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਟ੍ਠਮੁਖੋ ਹਿ ਦਟ੍ਠਵਿਸੋ, ਦਿਟ੍ਠਵਿਸੋ, ਫੁਟ੍ਠਵਿਸੋ, ਵਾਤਵਿਸੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਦਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਫੁਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਾਤੇਨ ਪਹਟਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਥਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਸਵੇਗਵਿਕਾਰਵਸੇਨ ਸੋਲ਼ਸ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਪੁਗ੍ਗਲਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਥੰ? ਕਟ੍ਠਮੁਖੇਸੁ ਤਾਵ ਦਟ੍ਠਵਿਸੋ ਚ ਆਗਤਵਿਸੋ ਨੋ ਘੋਰਵਿਸੋ, ਘੋਰਵਿਸੋ ਨੋ ਆਗਤਵਿਸੋ, ਆਗਤਵਿਸੋ ਚੇਵ ਘੋਰਵਿਸੋ ਚ, ਨੇਵਾਗਤਵਿਸੋ ਨ ਘੋਰਵਿਸੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਵਿਸੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਤਿਣੁਕ੍ਕਾਯ ਅਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਸੀਘੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਮਣਿਸਪ੍ਪਾਦੀਨੰ ਵਿਸੰ ਵਿਯ, ਮਨ੍ਤੰ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਵਾਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਹਟਮਤ੍ਤੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਆਗਤਵਿਸੋ ਨੋ ਘੋਰਵਿਸੋ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਸੰ ਸਣਿਕੰ ਅਭਿਰੁਹਤਿ, ਆਰੁਲ਼੍ਹਾਰੁਲ਼੍ਹਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਅਯੰ ਸੀਤਉਦਕੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ ਉਦਕਸਪ੍ਪਾਦੀਨੰ ਵਿਸੰ ਵਿਯ, ਦ੍ਵਾਦਸਵਸ੍ਸਚ੍ਚਯੇਨਾਪਿ ਕਣ੍ਣਪਿਟ੍ਠਿਖਨ੍ਧਪਿਟ੍ਠਿਕਾਦੀਸੁ ਗਣ੍ਡਪਿਲ਼ਕਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮਨ੍ਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨਾਦੀਸੁ ਚ ਕਯਿਰਮਾਨਾਸੁ ਸੀਘੰ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਅਯੰ ਘੋਰਵਿਸੋ ਨੋ ਆਗਤਵਿਸੋ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਸੰ ਸੀਘੰ ਅਭਿਰੁਹਤਿ, ਨ ਸੀਘੰ ਓਤਰਤਿ ਅਨੇਲ਼ਕਸਪ੍ਪਾਦੀਨੰ ਵਿਸੰ ਵਿਯ, ਅਯੰ ਆਗਤਵਿਸੋ ਚੇਵ ਘੋਰਵਿਸੋ ਚ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਸੰ ਮਨ੍ਦੰ ਹੋਤਿ, ਓਤਾਰਿਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਸੁਖੇਨੇਵ ਓਤਰਤਿ ਨੀਲਸਪ੍ਪਧਮ੍ਮਨਿਸਪ੍ਪਾਦੀਨੰ ਵਿਸੰ ਵਿਯ, ਅਯੰ ਨੇਵਾਗਤਵਿਸੋ ਨ ਘੋਰਵਿਸੋ ਨਾਮ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਕਟ੍ਠਮੁਖੇ ਦਟ੍ਠਵਿਸਾਦਯੋ ਪੂਤਿਮੁਖਾਦੀਸੁ ਚ ਦਟ੍ਠਵਿਸਾਦਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਗ੍ਗਲਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ।

ਤੇਸੁ ''ਅਣ੍ਡਜਾ ਨਾਗਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੨-੩੪੪) ਯੋਨਿਵਸੇਨ ਏਕੇਕੰ ਚਤੁਧਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਛਪਣ੍ਣਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਜਲਜਾਥਲਜਾਤਿ ਦ੍ਵਿਗੁਣਿਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਾਧਿਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਕਾਮਰੂਪਅਕਾਮਰੂਪਾਨੰ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਗੁਣਿਤਾ ਚਤੁਵੀਸਾਧਿਕਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ ਗਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਟਿਲੋਮਤੋ ਸੰਖਿਪ੍ਪਮਾਨਾ ਕਟ੍ਠਮੁਖਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕੁਲਵਸੇਨ ਹਿ ਏਤੇ ਗਹਿਤਾ।

ਤਤ੍ਥ **ਆਸੀਵਿਸਾ**ਤਿ ਆਸਿਤ੍ਤਵਿਸਾਤਿਪਿ ਆਸੀਵਿਸਾ, ਅਸਿਤਵਿਸਾਤਿਪਿ ਆਸੀਵਿਸਾ, ਅਸਿਸਦਿਸਵਿਸਾਤਿਪਿ ਆਸੀਵਿਸਾ। **ਆਸਿਤ੍ਤਵਿਸਾ**ਤਿ ਸਕਲਕਾਯੇ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਠਪਿਤਵਿਸਾ, ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰੇ ਚ ਆਸਿਞ੍ਚਨਵਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਿਤਵਿਸਾ**ਤਿ ਯੰ ਯੰ ਏਤੇਹਿ ਅਸਿਤੰ ਹੋਤਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਤੰ ਵਿਸਮੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਿਤੰ ਵਿਸੰ ਹੋਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾ। **ਅਸਿਸਦਿਸਵਿਸਾ**ਤਿ ਅਸਿ ਵਿਯ ਤਿਖਿਣੰ ਪਰਮਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਨਸਮਤ੍ਥੰ ਵਿਸੰ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਗ੍ਗਤੇਜਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਤਤੇਜਾ ਬਲਵਤੇਜਾ। **ਘੋਰਵਿਸਾ**ਤਿ ਦੁਨ੍ਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦਨਵਿਸਾ।

ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪਨਤ੍ਥੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ। ਰਾਜਾਨੋ ਹਿ ਆਸੀਵਿਸੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਤਥਾਰੂਪੇ ਚੋਰੇ ਵਾ ਏਤੇਹਿ ਡੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮ, ਨਗਰੂਪਰੋਧਕਾਲੇ ਪਰਸੇਨਾਯ ਵਾ ਤੰ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮ, ਪਰਬਲੰ ਨਿਮ੍ਮਦ੍ਦੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਸੁਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਰਸਯਨੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਏਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਡੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੂਨੰ ਵਸੰ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ

ਆਸੀਵਿਸੇ ਜਗ੍ਗਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਯਂ ਚੋਰਂ ਸਹਸਾਵ ਮਾਰੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ‘‘ਏਵਮੇਤੇ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ **ਇਮੇ ਤੇ ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ**ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲੇਨ ਕਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ। **ਸਂਵੇਸੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। **ਅਵ੍ਵਤਰੋ ਵਾ ਅਵ੍ਵਤਰੋ** ਵਾਤਿ ਕਟ੍ਠਮੁਖਾਦੀਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ। **ਯਂ ਤੇ ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ ਕਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਕਰੋਹੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤ੍ਥਚਰਕਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਏਵਂ ਆਸੀਵਿਸੇ ਪਟਿਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘ਅਯਂ ਵੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ’ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪੇਲਾਸੁ ਠਪਿਤਾਨਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਾਨੁਸਾਰੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਂ ਮਣਿਬਨ੍ਧਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਸੋਤਮੂਲੇ ਫਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਸੂਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਪਰੋ ਵਾਮਪਾਦਾਨੁਸਾਰੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਾਮਹਤ੍ਥਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਾਮਕਣ੍ਣਸੋਤਮੂਲੇ ਫਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਸੂਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਤਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਮੁਖਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਗਲਵਾਟਕਮੂਲੇ ਫਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਸੂਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਪਿਟ੍ਠਿਭਾਗੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਮੁਦ੍ਧਨਿ ਫਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਸੂਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਏਵਂ ਚਤੂਸੁ ਆਸੀਵਿਸੇਸੁ ਸਰੀਰਟ੍ਠਕੇਸੁਯੇਵ ਜਾਤੇਸੁ ਏਕੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਚਰਕਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਤੇ, ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਤੋ ਤੇਨ ‘‘ਇਮੇ ਮੇ, ਭੋ, ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਹਤ੍ਥਕਟਕਂ ਵਿਯ ਬਾਹਾਸੁ ਕੇਯੂਰਂ ਵਿਯ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਕੁਚ੍ਛਿਵੇਠਨਸਾਟਕੋ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾ ਵਿਯ ਗਲੇ ਮੁਤ੍ਤਾਵਲਿਯੋ ਵਿਯ ਸੀਸੇ ਸੀਸਪਸਾਧਨਂ ਵਿਯ ਕੇਚਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਵਿਸੇਸਾ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੋ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲ, ਮਾ ਏਵਂ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਥ ‘ਰਞ੍ਞਾ ਮੇ ਤੁਟ੍ਠੇਨੇਤਂ ਪਸਾਧਨਂ ਦਿਨ੍ਨ’ਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਗੁਚਾਰੀ ਚੋਰੋ, ਇਮੇ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਹਾ ਦੁਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਯਾ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ। ਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸੇਵ ਇਚ੍ਛਾ ਨ ਪੂਰਤਿ, ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤੀ’’ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਕੋਚਿ ਸੋਤ੍ਥਿਮਗ੍ਗੋਤਿ? ਆਮ, ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨਂ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵੋਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਂ ਤੇ ਕਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ ਪਮਾਦਕ੍ਖਣਂ ਰਾਜਪੁਰਿਸੇਹਿ ਚ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ, ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾਯ ਫਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਯਿਤਾਸੀਵਿਸਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਣਿਕਂ ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ, ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਸੇਸੇਪਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਆਸੀਵਿਸਾ ‘‘ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਞ੍ਞਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਦਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਭੀਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ…ਪੇ॰… ਪਲਾਯੇਥਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪੁਰਿਸੇ ਏਵਂ ਆਗਤਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ‘‘ਪਲਾਤੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਪਞ੍ਚ ਜਨੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ ਨਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸੇਯ੍ਯ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਚਰਾ ਪੁਰਿਸਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯੁਂ। ਸੋ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯੇਥ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਛਟ੍ਠੋ ਅਨ੍ਤਰਚਰੋ ਵਧਕੋਤਿ ‘‘ਪਠਮਂ ਆਸੀਵਿਸੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਤੇ ਵਞ੍ਚੇਨ੍ਤੋ ਪਲਾਯਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰਂ ਪਲਾਯਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੋ ਏਵਂ ਗਹੇਤੁਂ, ਉਪਲਾਲ਼ਨਾਯ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਤੋ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸਨ੍ਥਵਂ ਅਨ੍ਤਰਚਰਂ ਵਧਕਮਸ੍ਸ ਪੇਸੇਥਾ’’ਤਿ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਰਞ੍ਞਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਚਰੋ ਵਧਕੋ।

ਸੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸੁਞ੍ਞਂ ਗਾਮਨ੍ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਦਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸੇ ਪਞ੍ਚ ਵਧਕੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਛਟ੍ਠਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਚਰਂ ਵਧਕਂ ''ਨਿਵਤ੍ਤ ਭੋ, ਮਾ ਪਲਾਯਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸੁਖਂ ਵਸਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਰਟ੍ਠੇ ਅਭਿਮੁਖਗਤਂ ਏਕਂ ਛਕੁਟਿਕਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ। **ਰਿਤ੍ਤਕਞ੍ਞੇਵ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਧਨਧਞ੍ਞਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਹਿ ਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਰਿਤ੍ਤਕਞ੍ਞੇਵ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ। **ਤੁਚ੍ਛਕਂ ਸੁਞ੍ਞਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਪਰਿਮਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਪਾਨੀਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਚੇ ਭਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਾਜਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਮਸੇਯ੍ਯ।

ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਘਰਾਨਂ ਏਕਘਰੇਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਏਕੋ ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਙ੍ਕਫਲਕਂ ਅਤ੍ਥਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਧ ਤਾਵ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਮਨ੍ਦਮਨ੍ਦੇਨ ਵਾਤੇਨ ਬੀਜਿਯਮਾਨਂ ਤਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਖਂ ਸਨ੍ਤਤੋ ਅਸ੍ਸਾਦਯਮਾਨਂ, ਤਮੇਨਂ ਪੁਰਿਸਂ ਕੇਚਿਦੇਵ ਅਤ੍ਥਚਰਕਾ ਬਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ। **ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਅਮ੍ਭੋ, ਪੁਰਿਸ, ਇਦਾਨਿ। **ਚੋਰਾ ਗਾਮਘਾਤਕਾ**ਤਿ ''ਯਦੇਵੇਤ੍ਥ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਵਾ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮ ਵਾ''ਤਿ ਆਗਤਾ ਛ ਗਾਮਘਾਤਕਚੋਰਾ।

ਉਦਕਣ੍ਣਵਨ੍ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਪੁਥੁਲਂ ਉਦਕਂ। ਗਮ੍ਭੀਰਮ੍ਪਿ ਹਿ ਅਪੁਥੁਲਂ, ਪੁਥੁਲਂ ਵਾ ਅਗਮ੍ਭੀਰਂ, ਨ ਅਣ੍ਣਵੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਯਮ੍ਪਨ ਗਮ੍ਭੀਰਞ੍ਚ ਪੁਥੁਲਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਸਾਸਙ੍ਕਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਧਕਾਨਂ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਚਰਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਞ੍ਚ ਗਾਮਘਾਤਕਚੋਰਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਾਸਙ੍ਕਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। **ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਆਸੀਵਿਸਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਖੇਮਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਭਯਞ੍ਚ ਵਿਚਿਤ੍ਤਉਯ੍ਯਾਨਵਰਂ ਬਹ੍ਵਨ੍ਨਪਾਨਂ ਦੇਵਨਗਰਸਦਿਸਂ। **ਨ ਚਸ੍ਸ ਨਾਵਾ ਸਨ੍ਤਾਰਣੀ**ਤਿ ''ਇਮਾਯ ਨਾਵਾਯ ਓਰਿਮਤੀਰਤੋ ਪਰਤੀਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਠਪਿਤਾ ਚ ਸਨ੍ਤਾਰਣੀ ਨਾਵਾ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਉਤ੍ਤਰਸੇਤੁ** ਵਾਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸੇਤੁ-ਜਙ੍ਘਸੇਤੁ-ਸਕਟਸੇਤੂਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਉਤ੍ਤਰਸੇਤੁ ਵਾ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਨ ਖੋ ਏਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਆਹ? ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਬਾਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਦੇਸਨਂ ਵਾ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮ੍ਪਿ ਏਵਮਾਹ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਏਵਂ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ ''ਨ ਲਦ੍ਧੋ ਵਤਾਸਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਮੁਰੁਮੁਰਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਮ''। ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ''ਨ ਲਦ੍ਧੋ ਵਤਾਸਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਮਙ੍ਗਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਾ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ''। ਛਟ੍ਠੋ ਅਨ੍ਤਰਚਰੋ ''ਨ ਲਦ੍ਧੋ ਵਤਾਸਿ ਮਯਾ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਫਲਿਕਵਣ੍ਣੇਨ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵੇਯ੍ਯਂ''। ਛ ਚੋਰਾ ''ਨ ਲਦ੍ਧੋ ਵਤਾਸਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਵਿਵਿਧਾਨਿ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਨਂ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਉਦਕਣ੍ਣਵਂ ਓਤਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਾਯ ਕੋਪਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰਤੋ ਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰੇਯ੍ਯੁਂ।

ਉਪਮਾ ਖੋ ਮ੍ਯਾਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਰਾਜਾਪਰਾਧਿਕਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਵਟ੍ਟਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸਾ ਵਿਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸੇ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲੋ। ''ਇਮੇਸਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ ਪਮਾਦਕ੍ਖਣੇ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ ਵਿਵਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਤੇ ਅਮ੍ਭੋ, ਪੁਰਿਸ, ਕਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ''ਪਲਾਯਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਹਾਭੂਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਭੂਤੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦ ਵਿਰਜ੍ਜ, ਏਵਂ ਵਟ੍ਟਤੋ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਕਥਿਤਕਾਲੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਚਰਕਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਆਸੀਵਿਸਾਨਂ ਪਮਾਦਕ੍ਖਣੇ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ ਵਿਵਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਪਲਾਯਨਂ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭੂਤਾਸੀਵਿਸੇਹਿ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯ ਞਾਣਪਲਾਯਨੇਨ ਪਲਾਯਨਂ।

ਇਦਾਨਿ **ਚਤੁਨ੍ਨੇਤੰ ਮਹਾਭੂਤਾਨੰ ਅਧਿਵਚਨੰ ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਕਥਾ ਚ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕਥਾ ਚ ਆਯਤਨਕਥਾ ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਟ੍ਠਮੁਖਆਸੀਵਿਸੋ ਵਿਯ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਪੂਤਿਮੁਖਅਗ੍ਗਿਮੁਖਸਤ੍ਥਮੁਖਾ ਵਿਯ ਸੇਸਧਾਤੁਯੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਕਟ੍ਠਮੁਖੇਨ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕਲਕਾਯੋ ਥਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਪਥਵੀਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨਾਪਿ। ਯਥਾ ਚ ਪੂਤਿਮੁਖਾਦੀਹਿ ਦਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਗ੍ਘਰਤਿ ਚੇਵ ਝਾਯਤਿ ਚ ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਏਵੰ ਆਪੋਧਾਤੁਤੇਜੋਧਾਤੁਵਾਯੋਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨਾਪੀਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ –

‘‘ਪਤ੍ਥਦ੍ਧੋ ਭਵਤੀ ਕਾਯੋ, ਦਟ੍ਠੋ ਕਟ੍ਠਮੁਖੇਨ ਵਾ।
ਪਥਵੀਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨ, ਹੋਤਿ ਕਟ੍ਠਮੁਖੇਵ ਸੋ॥

‘‘ਪੂਤਿਕੋ ਭਵਤੀ ਕਾਯੋ, ਦਟ੍ਠੋ ਪੂਤਿਮੁਖੇਨ ਵਾ।
ਆਪੋਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨ, ਹੋਤਿ ਪੂਤਿਮੁਖੇਵ ਸੋ॥

‘‘ਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ ਭਵਤੀ ਕਾਯੋ, ਦਟ੍ਠੋ ਅਗ੍ਗਿਮੁਖੇਨ ਵਾ।
ਤੇਜੋਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨ, ਹੋਤਿ ਅਗ੍ਗਿਮੁਖੇਵ ਸੋ॥

‘‘ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਭਵਤੀ ਕਾਯੋ, ਦਟ੍ਠੋ ਸਤ੍ਥਮੁਖੇਨ ਵਾ।
ਵਾਯੋਧਾਤੁਪਕੋਪੇਨ, ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਥਮੁਖੇਵ ਸੋ’’ਤਿ॥ –

ਏਵੰ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਤੋ ਸਦਿਸਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨ ਆਸਯਤੋ ਵਿਸਵੇਗਵਿਕਾਰਤੋ ਅਨਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਤੋ ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦੁਰਾਸਦਤੋ ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਤੋ ਅਵਿਸੇਸਕਾਰਿਤੋ ਅਨਨ੍ਤਦੋਸੂਪਦ੍ਦਵਤੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਏਤੇਸੰ ਆਸੀਵਿਸਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਯਤੋ**ਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ਵਮ੍ਮਿਕੋ ਆਸਯੋ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਯਵਮ੍ਮਿਕੋ ਆਸਯੋ । ਆਸੀਵਿਸਾਨਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰਤਿਣਪਣ੍ਣਗਹਨਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿ ਆਸਯੋ। ਏਤੇਸੁਪਿ ਹਿ ਤੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਯਸੁਸਿਰੰ ਕਾਯਗਹਨੰ ਕਾਯਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੰ ਆਸਯੋਤਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਆਸਯਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਸਵੇਗਵਿਕਾਰਤੋਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾ ਹਿ ਕੁਲਵਸੇਨ ਕਟ੍ਠਮੁਖਾਦਿਭੇਦਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਕੋ ਵਿਸਵਿਕਾਰਤੋ ਵਿਭਜ੍ਜਮਾਨੋ ਦਟ੍ਠਵਿਸਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਿਪਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਥਵੀਆਦਿਭੇਦਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ। ਏਤ੍ਥ ਏਕੇਕੰ ਕਮ੍ਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਵਿਸਵੇਗਵਿਕਾਰਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਨਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਤੋਤਿ ਆਸੀਵਿਸੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚ ਅਨਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ – ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਸੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਰਣੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਿਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚ ਅਨਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ – ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਾਧਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਜਰੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮਰਣੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

‘‘ਯੇਕੇਚਿ ਸਪ੍ਪੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਮੀਲ੍ਹਲਿਤ੍ਤੰ ਮਹਾਵਿਸੰ।
ਪਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁਨਤ੍ਥਾਨਿ, ਲੋਕੇ ਸਪ੍ਪਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੋ॥

‘‘ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਅਸੁਚਿੰ ਬ੍ਯਾਧਿੰ, ਵਿਸੰ ਮਰਣਪਞ੍ਚਮੰ।
ਅਨਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚੇਤੇ, ਮੀਲ੍ਹਲਿਤ੍ਤੇ ਭੁਜਙ੍ਗਮੇ॥

''ਏਵਮੇਵਂ ਅਕੁਸਲਾ, ਅਨ੍ਧਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ।
ਪਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁਨਟ੍ਠਾਨਿ, ਭਵੇ ਜਾਤਾਭਿਨਨ੍ਦਿਨੋ॥

''ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਅਸੁਚਿਂ ਬਜਾਯਿਂ, ਜਰਂ ਮਰਣਪਞ੍ਚਮਂ।
ਅਨਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚੇਤੇ, ਮੀਲ੍ਹਲਿਤ੍ਤੇਵ ਪਨ੍ਨਗੋ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਅਨਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋਤਿ ਤੇ ਆਸੀਵਿਸਾ ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੇ ਏਕੋ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮੇ ਅਪਰੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੇ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨ ਪੂਰਤਿ, ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਆਸੀਵਿਸੇਹਿ ਭੂਤਾਨੇਵ ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਨਤਰਾਨਿ। ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ ਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਆਪੋਧਾਤੁ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇਜੋਧਾਤੂਤਿ ਏਵਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਅਪਰਾ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਦੁਰੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦੁਰਾਸਦਤੋਤਿ ਦੁਰਾਸਦਾ ਹਿ ਆਸੀਵਿਸਾ, ਗੇਹਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਭਾਗੇ ਆਸੀਵਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇਨ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਭਾਗੇਨ, ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਗਬ੍ਭੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਤਤੋਪਿ ਦੁਰਾਸਦਤਰਾਨਿ। ਤਥਾਰੂਪੇਨ ਹਿ ਕੁਟ੍ਠਰੋਗੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਨਾਸਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਸਮ੍ਫੁਟਤਿ ਨੀਲਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਗਨ੍ਧੋ ਦੂਰਤੋਵ ਉਬ੍ਬਾਹਤਿ। ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਕ੍ਕੋਸਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨੇਵ ਰੋਸਵਸੇਨ, ਨ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਿਕਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਾ ਦੂਰਤੋਵ ਨਂ ਵਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਭਗਨ੍ਦਰਕੁਚ੍ਛਿਰੋਗਵਾਤਰੋਗਾਦੀਨਂ ਬੀਭਚ੍ਛਜੇਗੁਚ੍ਛਭਾਵਕਰਾਨਞ੍ਚ ਰੋਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਏਵਂ ਦੁਰਾਸਦਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਤੋਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾ ਹਿ ਅਕਤਞ੍ਞੁਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ੍ਹਾਪਿਯਮਾਨਾਪਿ ਭੋਜਿਯਮਾਨਾਪਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਿਯਮਾਨਾਪਿ ਪੇਲ਼ਾਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਓਤਾਰਮੇਵ ਗਵੇਸਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਓਤਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਆਸੀਵਿਸੇਹਿਪਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨੇਵ ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਰਾਨਿ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਕਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਤੇਨ ਵਾ ਉਣ੍ਹੇਨ ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਲੇਨ ਜਲੇਨ ਨ੍ਹਾਪਿਯਮਾਨਾਨਿਪਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਰਿਯਮਾਨਾਨਿਪਿ ਮੁਦੁਵਤ੍ਥਮੁਦੁਸਯਨਮੁਦੁਯਾਨਾਦੀਹਿ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨਾਨਿਪਿ, ਵਰਭੋਜਨਂ ਭੋਜਿਯਮਾਨਾਨਿਪਿ, ਵਰਪਾਨਂ ਪਾਯਾਪਿਯਮਾਨਾਨਿਪਿ ਓਤਾਰਮੇਵ ਗਵੇਸਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਓਤਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਕੁਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਪਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਕਤਞ੍ਞੁਤਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਵਿਸੇਸਕਾਰਿਤੋਤਿ ਆਸੀਵਿਸਾ ਹਿ ''ਅਯਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸੋ ਵਾ ਸੁਦ੍ਦੋ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਵਿਸੇਸਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਭੂਤਾਨਿਪਿ ''ਅਯਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸੋ ਵਾ ਸੁਦ੍ਦੋ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਦੇਵੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਮਾਰੋ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਾ ਨਿਗ੍ਗੁਣੋ ਵਾ ਸਗੁਣੋ ਵਾ''ਤਿ ਵਿਸੇਸਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ । ਯਦਿ ਹਿ ਨੇਸਂ ''ਅਯਂ ਗੁਣਵਾ''ਤਿ ਲਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੇ ਤਥਾਗਤੇ ਲਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯਜੁਂ। ਅਥਾਪਿ ਨੇਸਂ ''ਅਯਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਅਯਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਅਯਂ ਧੁਤਵਾਦੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਲਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਾਦੀਸੁ ਲਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯਜੁਂ। ਅਥਾਪਿ ਨੇਸਂ ''ਅਯਂ ਨਿਗ੍ਗੁਣੋ ਦਾਰੁਣੋ ਥਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਭਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਨਿਗ੍ਗੁਣਥਦ੍ਧਦਾਰੁਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾਨਂ ਭਾਯੇਯਜੁਂ, ਨ ਚ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨ ਚ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਕੁਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਾਦੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਵਂ ਅਵਿਸੇਸਕਾਰਿਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਨਨ੍ਤਦੋਸੂਪਦ੍ਦਵਤੋਤਿ ਆਸੀਵਿਸੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਨਞ੍ਹਿ ਦੋਸੂਪਦ੍ਦਵਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਥਾ ਹੇਤੇ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਣਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਖੁਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿਮ੍ਪਿ ਏਕਪਕ੍ਖਲਮ੍ਪੀਤਿ ਏਵਂ ਅਪਰਿਮਾਣਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਭੂਤਾਨਿਪਿ ਕੁਪ੍ਪਿਤਾਨਿ ਨ ਕਾਣਾਦਿਭਾਵੇਸੁ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਾਣੋ ਏਤੇਸਂ ਦੋਸੂਪਦ੍ਦਵੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਨਨ੍ਤਦੋਸੂਪਦ੍ਦਵਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਵਸੇਨ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਕਥਿਤਮੇਵ।

ਪਞ੍ਚ ਵਧਕਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਤਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੇਤਂ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਵਧਕਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਖਨ੍ਧਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਵਧੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਚ ਸਨ੍ਤੇਸੁ ਵਧੋ ਨਾਮ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਕਥਂ? ਰੂਪਂ ਤਾਵ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਧੇਤਿ ਅਰੂਪਮ੍ਪਿ, ਤਥਾ ਅਰੂਪਂ ਅਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਧੇਤਿ ਰੂਪਮ੍ਪਿ। ਕਥਂ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਇਤਰਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਆਪੋਧਾਤੁਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ, ਏਵਂ ਤਾਵ ਰੂਪਂ ਰੂਪਮੇਵ ਵਧੇਤਿ। ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਨ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਰੂਪਂ ਅਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਧੇਤਿ। ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਿ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਂ ਅਰੂਪਂ ਅਰੂਪਮੇਵ ਵਧੇਤਿ। ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਵਤ੍ਥੁਰੂਪਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਰੂਪਂ ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਧੇਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਧੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਧਕਾ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਖਨ੍ਧਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਛੇਦਨਭੇਦਨਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਤਿ। ਏਵਂ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਨ੍ਤੇਸੁ ਵਧੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿਪਿ ਵਧਕਾ।

ਇਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਰੂਪਾਰੂਪਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ, ਰੂਪਵਸੇਨ ਵਾ ਨਾਮਵਸੇਨ ਵਾ ਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਕਥਿਤਮੇਵ।

ਛਟ੍ਠੋ ਅਨ੍ਤਰਚਰੋ ਵਧਕੋ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕਵਧਕਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਪਞ੍ਞਾਸਿਰਪਾਤਨਤੋ ਚ ਯੋਨਿਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਤੋ ਚ। ਕਥਂ? ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲੋਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਞ੍ਞਾਸੀਸਂ ਪਤਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਪਞ੍ਞਾਸਿਰਪਾਤਨਤੋ ਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੋ ਪਨੇਸ ਅਣ੍ਡਜਾਦਿਭੇਦਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਯੋਨਿਯੋ ਉਪਨੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯੋਨਿਉਪਗਮਨਮੂਲਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਮਹਾਭਯਾਨਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾਨਿ ਚ ਆਗਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਯੋਨਿਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਤੋਪਿਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕਵਧਕਸਦਿਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਤਿ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਵਸੇਨਾਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਥਂ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੋ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤਂ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ, ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਾਮਰੂਪਵਸੇਨ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ, ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਯੇਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਏਕੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਏਵਂ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਛਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨਾਨਂ ਸੁਞ੍ਞਗਾਮੇਨ ਸਦਿਸਤਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂਯੇਵ ਆਗਤਾ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਨਯੋ – ਯਥਾ ਚ ਤੇ ਛ ਚੋਰਾ ਛਕੁਟਿਕਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨੇਸੁ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ''ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦਾਦਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ

ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ, ਮਨਾਯਤਨਂ ‘‘ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ’’ਤਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਨਾਮਞ੍ਚੇਵ ਰੂਪਞ੍ਚਾਤਿ ਨਾਮਰੂਪਵਸੇਨ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ, ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ , ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਦਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਗਾਮਘਾਤਕਚੋਰੇਹਿ ਸਦਿਸਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਚੋਰਾ ਗਾਮਘਾਤਕਾਤਿ ਖੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਮਨਾਪਾਮਨਾਪੇਸੂ**ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਮਨਾਪਾਮਨਾਪੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਚੋਰੇਸੁ ਗਾਮਂ ਹਨਨ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਚੋਰਾ ਤਾਵ ਗਾਮਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਟਕਟਸਦ੍ਦਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥਸਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਹਤ੍ਥਪਰਾਮਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਹਾਰਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਹਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਅਵਸੇਸੇ ਪਨ ਅਰੋਗਜਨੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਗਾਮਘਾਤਕਚੋਰਾਨਂ ਗਾਮਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਦਾਨਂ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲਾਹੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਹਤ੍ਥਸਾਰਂ ਆਦਾਯ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਵਿਯ। ਤਙ੍ਖਣੇ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮਂ ਪਹਾਯ ਅਕੁਸਲਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਭਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਹਤ੍ਥਪਰਾਮਸਨਾਪਜ੍ਜਨਂ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਕਟਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ, ਪਹਾਰਲਦ੍ਧਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ, ਪਹਾਰਂ ਲਦ੍ਧਾ ਪਨ ਪਹਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਮਣਕਾਲੋ, ਅਵਸੇਸਜਨਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਤਮੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਚੂਲ਼ਸੀਲਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲਮਹਾਸੀਲਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ। ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋ।

ਇਮਾਨਿਪਿ ਬਾਹਿਰਾਯਤਨਾਨਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ, ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਯਤਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਧਾਤੁਯੋ, ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇ ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭੂਤਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਆਕਾਸਧਾਤੁ, ਲਹੁਤਾਦਿਵਸੇਨ ਲਹੁਤਾਦਯੋਤਿ ਏਵਮਿਦਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਰੂਪਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤਦਾਰਮ੍ਮਣਾ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਰੂਪਂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਓਘਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਰੁਤ੍ਤਰਣਟ੍ਠੋ ਓਘਟ੍ਠੋ। ਏਤੇ ਹਿ ‘‘ਸੀਲਸਂਵਰਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤੇਨ ਤਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਦੁਰੁਤ੍ਤਰਾ। ਇਮਿਨਾ ਦੁਰੁਤ੍ਤਰਣਟ੍ਠੇਨ ਓਘਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਹਿ ਏਤੇ ਏਕੋ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਕਾਯੋਪਿ ਹਿ ਆਸੀਵਿਸਾਦੀਹਿ ਉਦਕਣ੍ਣਵਸ੍ਸ ਓਰਿਮਤੀਰਂ ਵਿਯ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਾਦੀਹਿ ਸਾਸਙ੍ਕੋ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੋ, ਸੋਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤੋ। ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਹਿ ਤੇਭੂਮਕਪਞ੍ਚੁਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਤੇ ਚ ਸਮਾਸਤੋ ਨਾਮਰੂਪਮੇਵਾਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਨਾਮਰੂਪਵਤ੍ਥਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਉਦਕਣ੍ਣਵਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਤੀਰਂ ਵਿਯ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਾਦੀਹਿ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। **ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਕਿਰਿਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਾਯਾਮਮੇਵ ਵੀਰਿਯਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਂ ਗਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਸਾਸਙ੍ਕਓਰਿਮਤੀਰੇ ਠਿਤੇਨ ਉਦਕਣ੍ਣਵਂ ਤਰਿਤੁਕਾਮੇਨ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕਂ ਨਾਵਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕੀਲਂ ਕੀਲਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਨ ਨਾਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ਅਨਾਰੁਲ੍ਹੋਵ ਬਜਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਕਿਲੇਸਣ੍ਣਵਂ ਤਰਿਤੁਕਾਮੇਨ ''ਤਰੁਣੋ ਤਾਵਮ੍ਹਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਪਞ੍ਚੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ । ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲਂ ਅਪਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਾਸਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨੇਵ ਅਯਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲੋ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਥਾ ਚ ਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਾਰਿਪੂਰਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਕੁਣ੍ਠਪਾਦੋ ਹਿ ਖਞ੍ਜਪਾਦੋ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਫਣਹਤ੍ਥਕਾਦਯੋ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਿਮਮ੍ਪਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਪਾਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਦ੍ਧਾਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਚ ਪਾਰਿਪੂਰਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਹਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਹਤ੍ਥਪਾਦੋਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਬ੍ਯਾਧਿਪੀਲ਼ਿਤੋ ਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਥਾਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਸੀਲਵਾ ਸਦ੍ਧੋਪਿ ਅਲਸੋ ਕੁਸੀਤੋ ਇਮਂ ਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ , ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋਵ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਬਨ੍ਧਿਤੁਕਾਮੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਕੁਲ੍ਲਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦਕਣ੍ਣਵਂ ''ਅਯਂ ਮਯਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਏਵਂ ਯੋਗਿਨਾਪਿ ਚਙ੍ਕਮਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਚਤੁਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਂ ਕਿਲੇਸਣ੍ਣਵਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਥਾ ਚ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਕੁਲ੍ਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਦਕਣ੍ਣਵਂ ਤਰਨ੍ਤੋ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਤਯੋ ਸੇਸਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਦ੍ਵੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਦ੍ਵੇ ਸੇਸਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਤਯੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਏਕੋ ਸੇਸੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਕੁਲ੍ਲਂ ਪਾਦੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਭਿਮੁਖਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਕੁਲ੍ਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਿਲੇਸਣ੍ਣਵਂ ਤਰਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਠਮਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਫਲੇ ਠਿਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਚਤੁਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾਨਂ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਏਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਪਹੀਨੋ , ਇਤਰੇ ਤਯੋ ਸੇਸਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਪੁਨ ਤਥੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਫਲੇ ਠਿਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਚਤੁਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾਨਂ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਪਹੀਨਾ , ਇਤਰੇ ਦ੍ਵੇ ਸੇਸਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਪੁਨ ਤਥੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਫਲੇ ਠਿਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਚਤੁਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾਨਂ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਏਕੋ ਸੇਸੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਪੁਨ ਤਥੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰੇ ਫਲੇ ਠਿਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾ ਮੇ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ।

ਯਥਾ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਕੁਲ੍ਲਂ ਸੋਤੇ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਠਿਤੋ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤੋ ''ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਤਮ੍ਹਿ ਅਨਤ੍ਥੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾ ਆਸਨੇ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਤਮ੍ਹਿ ਅਨਤ੍ਥੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਇਦਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਥਲੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਹਤੋ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਏਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨੇਵ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਕਥਂ? ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨਿ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚਾਯਤਨਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇ ਪਨ੍ਨਰਸ ਸੁਖੁਮਰੂਪਾਨਿ ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸੋਤਿ ਅਯਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਮਨਾਯਤਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਕਦੇਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਓਘਾ ਸਕ੍ਕਾਯੇਕਦੇਸੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾ। ਤਤ੍ਥ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਰੂਪਂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਨਾਮਰੂਪਂ। ਤਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੋ ਕਾਮੋਘੋ ਭਵੋਘੋ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਕਦੇਸੋ ਸਕ੍ਕਾਯੇਕਦੇਸੋਤਿ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯਾ। ਇਤਿ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ ਨਾਮ। ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਇਦਂ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਮੁਖਂ।

ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨਿ ਏਕਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਕਦੇਸੋ ਦਿਟ੍ਠੋਘੋ ਅਵਿਜ੍ਜੋਘੋ ਸਕ੍ਕਾਯੇਕਦੇਸੋਤਿ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੋ ਧਮ੍ਮਾਯਤਨੇਕਦੇਸੋ ਕਾਮੋਘੋ ਭਵੋਘੋ ਸਕ੍ਕਾਯੇਕਦੇਸੋਤਿ ਇਦਂ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਪਾਰਿਮਤੀਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਟ੍ਟਂ, ਦ੍ਵੇ ਵਿਵਟ੍ਟਂ, ਦ੍ਵੇ ਲੋਕਿਯਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੀਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਟ੍ਠਿਨਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਕਥਿਤਂ।

੨. ਰਥੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਸੁਖਸੋਮਨਸ੍ਸਬਹੁਲੋ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਸੁਖਞ੍ਚੇਵ ਚੇਤਸਿਕਸੋਮਨਸ੍ਸਞ੍ਚ ਬਹੁਲਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸੁਖਸੋਮਨਸ੍ਸਬਹੁਲੋ। **ਯੋਨਿ ਚਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਣਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾਯਾ**ਤਿ ਇਧ ਆਸਵਕ੍ਖਯੋਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਦਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਧਸ੍ਤਪਤੋਦੋ**ਤਿ ਰਥਮਜ੍ਝੇ ਤਿਰਿਯਂ ਠਪਿਤਪਤੋਦੋ। **ਯੇਨਿਚ੍ਛਕ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਯਦਿਚ੍ਛਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਗਮਨਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਸਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪੇਸੇਯ੍ਯ। **ਪਚ੍ਚਾਸਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ। **ਆਰਕ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ। **ਸਂਯਮਾਯਾ**ਤਿ ਵੇਗਨਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ। **ਦਮਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ। **ਉਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਸਾਰਥਿਨੋ ਅਦਨ੍ਤੇ ਸਿਨ੍ਧਵੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਮਮਗ੍ਗੇਨ ਰਥਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਾਨਿਪਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਕ੍ਖੋਪਿ ਸਿਨ੍ਧਵਾਨਞ੍ਚ ਖੁਰਾ, ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਨ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤੇਨ ਗਮਨੇਨ ਸਾਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ; ਏਵਂ ਛਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਅਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸਮਣਰਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਛੇਕੋ ਸਾਰਥਿ ਦਨ੍ਤੇ ਸਿਨ੍ਧਵੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ, ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਰਥਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਸਿਨ੍ਧਵਾਨਂ ਖੁਰੇਸੁ ਸਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਪਤੋਦਂ ਆਦਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੇ ਕਤ੍ਵਾ, ਪੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤੇਨ ਗਮਨੇਨ ਸਾਰੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਛਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸਮਣਰਤਿਂ ਅਨੁਭੋਤਿ, ਸਚੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਿਮੁਖਂ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਭਿਮੁਖਂ ਞਾਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂਤਿ ਭੋਜਨਮ੍ਹਿ ਪਮਾਣਞ੍ਞੂ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਪਮਾਣਾਨਿ – ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਮਾਣਞ੍ਚ ਪਰਿਭੋਗਪਮਾਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਮਾਣੇ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਚੇ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਬਹੁਕੋ ਹੋਤਿ, ਦਾਯਕੋ ਅਪ੍ਪਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਅਪ੍ਪੋ, ਦਾਯਕੋ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋਪਿ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋਪਿ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਲਾਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਥਾਵਰਂ ਕਰੋਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਕਾਲੇ **ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋ** ਵਿਯ।

ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਗੁਲ਼ਂ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਮਨਾਪੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ, ਅਯ੍ਯੇਹਿ ਵਿਨਾ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਭੇਰਿਯਾ ਪਹਟਾਯ ਦ੍ਵਾਦਸ

ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਆਰਾਮਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਰਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਦਾਨੇ ਪਤ੍ਤਪੂਰੋਵ ਪਮਾਣਂ, ਗਹਿਤਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਵ ਦੇਹਿ, ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਠਿਤੋ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ।

ਅਥੇਕੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ''ਮਹਾਬੋਧਿਮਹਾਚੇਤਿਯਾਨਿ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪਟ੍ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗੁਲ਼ਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਹ, ''ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਗੁਲ਼ੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰ ਮਯਂ ਮਗ੍ਗਕਿਲਨ੍ਤਾ, ਏਕੇਨ ਕਪਿਟ੍ਠਫਲਮਤ੍ਤੇਨ ਪਿਣ੍ਡਕੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥੋਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਥਾਲਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗਪਟਿਪਾਟਿਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਆਰਾਮਿਕੋ ਗਹਣਮਾਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਚਾਲੇਸਿ। ਤਾਤ ਸਾਮਣੇਰ, ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਦਾਨੇ ਭਾਜਨਪੂਰਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਥਾਲਕਪੂਰਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ। ਆਮ, ਉਪਾਸਕ, ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਮਹਜ੍ਝਾਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ।

ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਭੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਭਣਤੀ''ਤਿ? ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਆਰਾਮਿਕੋ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਭਾਜਨਂ ਖੁਦ੍ਦਕਂ, ਬਹੁਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਆਹ, ''ਆਨੀਤਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਮਹਾਰਾਜ, ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਮਹਜ੍ਝਾਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਵ ਦਾਤੁਕਾਮਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋਤਿ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਦਾਰਕੋ, ਅਜ੍ਜਾਪਿਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ ਖੀਰਗਨ੍ਧੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟੇ ਵਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬੇ ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਨ ਵਦਤਿ, ਸਕ੍ਕਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ, ''ਭੋ, ਪਸਨ੍ਨੋਮ੍ਹਿ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ, ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ।

ਸੋਯੇਵ ਪਨ ਰਾਜਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਤਿਤ੍ਤਿਰਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਹਂ ਅਙ੍ਗਾਰਪਕ੍ਕਂ ਤਿਤ੍ਤਿਰਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਸ੍ਮੀਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਤ੍ਤਿਰਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਿਪਾਸਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਤੀਣਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੋ ਸਣ੍ਠਾਸਿ, ਸੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੋਚਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕੁਪਾਸਕੋ ਸੀਲਰਕ੍ਖਕੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ । ਆਮ, ਦੇਵ, ਅਤ੍ਥਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਸੋ ਅਖਣ੍ਡਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਆਹ – ''ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਆਮ ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਏਕਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਣਾਪੇਸਿ, ''ਗਚ੍ਛ ਤਿਸ੍ਸਂ ਵਦਾਹਿ, ਇਮਂ ਤੀਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਵੋਚ। ਸੋ ਆਹ – ''ਸਚੇ, ਭੋ, ਅਯਂ ਮਤਕੋ ਅਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਥਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਂ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਨਾਹਂ ਨ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ਪੁਨ ''ਏਕਵਾਰਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭੋ, ਰਾਜੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਂ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਪੁਨਪਿ ਸੀਲਂ ਸਕ੍ਕਾ ਸਮਾਦਾਤੁਂ, ਪਚੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਵੋਚ, ''ਭੋ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਧੁਵਂ ਏਕਂ ਮਰਣਂ, ਨਾਹਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ, ''ਅਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਂ ਕੋਪੇਤਿ, ਗਚ੍ਛਥੇਤਸ੍ਸ ਆਘਾਤਨਭਣ੍ਡਿਕਾਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ। ਰਹੋ ਚ ਪਨ ਨੇਸਂ ਸਞ੍ਞਮਦਾਸਿ – ''ਇਮਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜਯਮਾਨਾ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਮਸ੍ਸ ਆਘਾਤਨਭਣ੍ਡਿਕਾਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਥਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਤਂ ਆਘਾਤਨਭਣ੍ਡਿਕਾਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਮਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਟਂ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਂ ਹਦਯੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਤਾਤ, ਮਮ ਜੀਵਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੇਮਿ, ਤਵ ਜੀਵਿਤਂ ਅਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਨਿਬ੍ਭਯੋ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ ਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਟਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਲੀਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸ੍ਸ ਅਭਯਦਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਗਿਰਿ ਨਾਮ ਜਾਤਂ।

ਰਾਜਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਮਯਾ ਤ੍ਵੰ ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਵੀਮੰਸਿਤੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਤਿਤ੍ਤਿਰਮੰਸੰ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਮੇ ਤਿਕੋਟਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਏਤੰ ਨਾਮ, ਦੇਵ, ਮਯ੍ਹੰ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤੋ ਏਕੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਾਤੋਵ ਤਯੋ ਤਿਤ੍ਤਿਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰੇ ਆਦਾਯ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ, ਜੀਰਕਾਦੀਹਿ ਵਾਸੇਤ੍ਵਾ, ਅਙ੍ਗਾਰੇਸੁ ਸੁਪਕ੍ਕੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਤਲੇ ਸਿਰੀਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਏਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿ, ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਸਹਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਸਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਾਦਿਸੋ ਨਾਮ ਪਥਵਿਸ੍ਸਰੋ ਰਾਜਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰਮੰਸੰ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਨ ਲਭਿ, ਅਪਚ੍ਚਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਕੁਤੋ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਖਣ੍ਡੰ ਭੂਮਿਯੰ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੋ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਅਪੇਹਿ, ਤਾਤ, ਜਾਨਾਮਹੰ ਤਵ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵੰ, ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਕਾਰਣੇਨ ਮਯਾ ਏਤੰ ਛਡ੍ਡਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸੇਸਕੰ ਤਥੇਵ ਸਙ੍ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰਾਜਕੁਲੂਪਕੋ ਥੇਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗੇਹੰ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਪਾਵਿਸਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਰਞ੍ਞਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਮਜ੍ਜਿ। ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਮਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜਿ। ਤੇਸੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁੰ ਅਦੰਸੁ। ਯਾਗੁਯਾ ਪੀਤਾਯ ਰਾਜਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰੇ ਉਪਨੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਏਕੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਇਤਰੋਪਿ ਏਕੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਅਨੁਭਾਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਥੇਰੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਹਤ੍ਥੰ ਪਿਦਹਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਥੇਰੰ ਪਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਲਗੇਹੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ‘‘ਨ ਏਸ ਰਞ੍ਞਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪਿਤੋ’’ਤਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸਾਮਣੇਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਵਿਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਦਾਪਿ ਯਾਗੁਯਾ ਪੀਤਾਯ ਤਿਤ੍ਤਿਰੇ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਏਕੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸਮੇਵ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ਹਤ੍ਥੰ ਪਿਦਹਿ, ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਪਿਦਹਿ। ਰਾਜਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ‘‘ਉਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਿਯਡ੍ਢਤਿਤ੍ਤਿਰੇ ਖਾਦਿਤੁੰ ਲਭਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਮੰਸੇ ਖਾਦਿਤਮਤ੍ਤੇਵ ਕਣ੍ਣੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਤੋ ਮੁਖੰ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪਸਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ, ਤਾਤ, ਅਟ੍ਠ ਤੇ ਧੁਵਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਦੇਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦੇਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨੰ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦੇਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦੇਮੀਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਏਵੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੰ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਲਾਭੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਥਾਵਰੰ ਕਰੋਤਿ। ਇਦੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਮਾਣੰ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਭੋਗਪਮਾਣੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪਯੋਜਨੰ, ‘‘ਇਦਮਤ੍ਥਿਯੰ ਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ’’ਤਿ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸੇਵ ਪਯੋਜਨਤ੍ਤਾ ਪਰਿਭੋਗਪਮਾਣਂਯੇਵ ਨਾਮ, ਤੰ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਤੇਨੇਵ **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਯੋਨਿਸੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ, ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਮਭੋਗਿਸੇਯ੍ਯਾ, ਪੇਤਸੇਯ੍ਯਾ, ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ, ਤਥਾਗਤਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਸੇਯ੍ਯਾ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਮਭੋਗੀ ਵਾਮੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੬) ਅਯੰ **ਕਾਮਭੋਗਿਸੇਯ੍ਯਾ**। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਾਨੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

‘‘ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੇਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਾ ਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੬) ਅਯੰ **ਪੇਤਸੇਯ੍ਯਾ**। ਪੇਤਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮੰਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਟਜਟਿਤਾ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਉਤ੍ਤਾਨਾਵ ਸਯਨ੍ਤਿ।

‘‘ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਹੋ ਮਿਗਰਾਜਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਅਨੁਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਤੀ’’ਤਿ ਅਯਂ **ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ**। ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸੀਹੋ ਮਿਗਰਾਜਾ ਦ੍ਵੇ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਾਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਤਿ , ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਨ ਉਤ੍ਰਸਨ੍ਤੋ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਸੀਸਂ ਪਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਦਾਦੀਨਂ ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਿ। ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ‘‘ਨਯਿਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ, ਨ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਪਨ ‘‘ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਸੂਰਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਰੂਪਮਿਦ’’ਨ੍ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸੀਹਵਿਜਮ੍ਭਿਤਂ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸਰਭਾਰਂ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸੇਯ੍ਯਾ ਪਨ **ਤਥਾਗਤਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਾਸੁ ਇਧ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਾ ਆਗਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਇਰਿਯਾਪਥਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਮਸੇਯ੍ਯਾ ਨਾਮ।

ਪਾਦੇ ਪਾਦਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇ ਵਾਮਪਾਦਂ। **ਅਚ੍ਚਾਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਤਿਆਧਾਯ, ਈਸਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਗੋਪ੍ਫਕੇਨ ਹਿ ਗੋਪ੍ਫਕੇ, ਜਾਣੁਨਾ ਵਾ ਜਾਣੁਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਿਯਮਾਨੇ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਾ ਅਫਾਸੁਕਾ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਨ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਏਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਠਪਿਤੇ ਵੇਦਨਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਾ ਫਾਸੁਕਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ।

ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋਤਿ ਸਤਿਯਾ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਕਥਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਹਾਨੇਨ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸਞ੍ਚੇਵ ਸਕਲਯਾਮਞ੍ਚ ਆਵਰਣੀਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮਾਵਸਾਨੇ ਚਙ੍ਕਮਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਾਦੇ ਧੋਵਨ੍ਤੋਪਿ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋਵ ਧੋਵਤਿ, ਤਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋਵ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋਵ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਪਨ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਞਾਣਧਾਤੁਕਨ੍ਤਿ ਨ ਰੋਚਯਿਂਸੁ।

ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਨੇਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮਾਵਸਾਨੇ ‘‘ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਸਰੀਰਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਙ੍ਕਮਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋਵ ਪਾਦੇ ਧੋਵਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਮਞ੍ਚੇ ਪਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਹਾਯ, ‘‘ਖਨ੍ਧਾਵ ਖਨ੍ਧੇਸੁ, ਧਾਤੁਯੋਵ ਧਾਤੂਸੁ ਪਟਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਕਮੇਨ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਪਨ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਪਬੁਜ੍ਝਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਪਨ ਵੋਸਾਨਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ।

੩. ਕੁਮ੍ਮੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੦. ਤਤਿਯੇ **ਕੁਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਕੁਮ੍ਮੋ। **ਕਚ੍ਛਪੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। **ਅਨੁਨਦੀਤੀਰੇ**ਤਿ ਨਦਿਯਾ ਅਨੁਤੀਰੇ। **ਗੋਚਰਪਸੁਤੋ**ਤਿ ‘‘ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਫਲਾਫਲਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਪਸੁਤੋ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤਨ੍ਨਿਬਨ੍ਧੋ। **ਸਮੋਦਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਮੁਗ੍ਗੇ ਵਿਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਕਸਾਯਤੀ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਤਿ। **ਸਮੋਦਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੋਦਹਨ੍ਤੋ ਠਪੇਨ੍ਤੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਕੁਮ੍ਮੋ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਸਕੇ ਕਪਾਲੇ

ਸਮੋਦਹਨ੍ਤੋ ਸਿਙ੍ਗਾਲਸ੍ਸ ਓਤਾਰਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਨ ਚ ਨਂ ਸਿਙ੍ਗਾਲੋ ਪਸਹਤਿ, ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਵਿਤਕ੍ਕੇ ਸਕੇ ਆਰਮ੍ਮਣਕਪਾਲੇ ਸਮੋਦਹਨ੍ਤੋ ਕਿਲੇਸਮਾਰਸ੍ਸ ਓਤਾਰਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਨ ਚ ਨਂ ਮਾਰੋ ਪਸਹਤਿ।

ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਯੇਹਿ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ। **ਅਞ੍ਞਮਹੇਠਯਾਨੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਕਞ੍ਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੋ। **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। **ਨੂਪਵਦੇਯ੍ਯ ਕਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਕਞ੍ਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਕ੍ਕਂਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਪਰਂ ਵਮ੍ਭੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਨ ਉਪਵਦੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ, ਭੂਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ , ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਨਸਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਹਰਤਿ।

੪. ਪਠਮਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਦ੍ਦਸ। **ਵੁਯ੍ਹਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰੇ ਠਪਿਤਂ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਸੁਪਰਿਸੁਕ੍ਖਂ ਪਾਵੁਸ੍ਸਕੇ ਮੇਘੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇਨ ਉਪ੍ਲਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤੇ ਪਤਿਤਂ ਤੇਨ ਸੋਤੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਂ। **ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ''ਇਮਿਨਾ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਅਮੁਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਦੋਸਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੋਤਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪਰੇ ਸਮੁਦ੍ਦਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੇ ਅਟ੍ਠ ਦੋਸੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਦੋਸਵਿਮੁਤ੍ਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਏਕੋ ਹਿ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਬ੍ਬਤਤਲੇ ਜਾਤੋ ਨਾਨਾਵਲ੍ਲੀਹਿ ਪਲਿਵੇਠਿਤੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਤਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਜ੍ਜਮਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਲਾਸਮਾਨੋ ਸਾਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਣਿਵਣ੍ਣੇ ਊਮਿਪਿਟ੍ਠੇ ਸੋਭਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਬਹਿਮੂਲੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਾਤੋ, ਅਯਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਓਲਮ੍ਬਿਨੀਹਿ ਸਾਖਾਹਿ ਉਦਕਂ ਫੁਸਤਿ, ਬਹਿਮੂਲਤ੍ਤਾ ਪਨ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਲਾਸਮਾਨੋ ਸਾਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਣਿਵਣ੍ਣੇ ਊਮਿਪਿਟ੍ਠੇ ਸੋਭਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਮਜ੍ਝੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਜਾਤੋ, ਦਲ੍ਹਮੂਲੇਨ ਪਨ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਬਹਿ ਚਸ੍ਸ ਗਤਾ ਵਙ੍ਕਸਾਖਾ ਨਾਨਾਵਲ੍ਲੀਹਿ ਆਬਦ੍ਧਾ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਦਲ੍ਹਮੂਲਤ੍ਤਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਆਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਸੋਭਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਵਾਲਿਕਾਯ ਓਤ੍ਥਟੋ ਪੂਤਿਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਾਸਾਣਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ, ਸੁਨਿਖਾਤੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਠਿਤੋ, ਆਗਤਾਗਤਂ ਉਦਕਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਫਾਲੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਾਸਾਣਨ੍ਤਰੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਟ੍ਠਾਨੇ ਨਭਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਆਬਦ੍ਧੋ ਠਿਤੋ। ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਮਹੋਘੇ ਸਕਿਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਤੇਮੇਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਨਭਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਤਾਯ ਚੇਵ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕਿਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਤੇਮਨਤਾਯ ਚ ਗਙ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋਪਿ ਮਜ੍ਝੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਦੀਪਕੇ ਜਾਤੋ ਮੁਦੁਕ੍ਖਨ੍ਧਸਾਖੋ ਓਘੇ ਆਗਤੇ ਅਨੁਸੋਤੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਕੇ ਗਤੇ ਸੀਸੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਸਾਗਰੋ ਗਙ੍ਗੰ ਏਵੰ ਵਿਯ ਵਦਤਿ, ''ਭੋਤਿ ਗਙ੍ਗੇ ਤ੍ਵੰ ਮਯ੍ਹੰ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਸਲਲ਼ਸਾਰਾਦੀਨਿ ਨਾਨਾਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਸਿ, ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਨ ਨਾਹਰਸੀ''ਤਿ। ਸੁਲਭੋ ਏਸ, ਦੇਵ, ਪੁਨਵਾਰੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਪੁਨਵਾਰੇ ਤਮ੍ਬਵਣ੍ਣੇਨ ਉਦਕੇਨ ਆਲਿਙ੍ਗਮਾਨਾ ਵਿਯ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਅਨੁਸੋਤੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਕੇ ਗਤੇ ਸੀਸੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਦੁਤਾਯ ਗਙ੍ਗੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਨ ਲਭਤਿ।

ਅਪਰੋ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤਿਰਿਯੰ ਪਤਿਤੋ ਵਾਲਿਕਾਯ ਓਤ੍ਥਰਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਸੇਤੁ ਵਿਯ ਬਹੂਨੰ ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਾਤੋ, ਉਭੋਸੁ ਤੀਰੇਸੁ ਵੇਲ਼ੁਨਲ਼ਕਰਞ੍ਜਕਕੁਧਾਦਯੋ ਉਪ੍ਲਵਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾ ਗਚ੍ਛਾ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਾ ਭਿਨ੍ਨਮੁਸਲਭਿਨ੍ਨਸੁਪ੍ਪਅਹਿਕੁਕ੍ਕੁਰਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਕੁਣਪਾਨਿਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਗਙ੍ਗਾਪਿ ਨੰ ਆਸਜ੍ਜ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਕੁਮ੍ਭੀਲਮਕਰਾਦਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਿਰਿਯੰ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤੁਕਤਭਾਵੇਨ ਗਙ੍ਗੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਲਾਸਮਾਨੇ ਸਾਗਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਮਣਿਵਣ੍ਣੇ ਊਮਿਪਿਟ੍ਠੇ ਸੋਭਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ।

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੋਤਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪਰੇ ਸਮੁਦ੍ਦੂਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੇ ਅਟ੍ਠ ਦੋਸੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਅਮੁੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਥਲੇ ਉਸ੍ਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਥਲੰ ਨਾਭਿਰੁਹਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਮਨੁਸ੍ਸਗ੍ਗਾਹੋ ਗਹੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਮਹਾ ਵਤਾਯੰ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਉਲ਼ੁਮ੍ਪੇਨ ਤਰਮਾਨਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਗੋਪਾਨਸੀਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਗ੍ਗਾਹੋ ਗਹੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਮਹਗ੍ਘੋ ਅਯੰ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰੋ, ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਨੰ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਿੰ ਬਾਹਿਰੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਏਵੰ ਓਪਮ੍ਮਸੰਸਨ੍ਦਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਗਙ੍ਗਾਯ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਬ੍ਬਤਤਲੇ ਜਾਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੰ ਗਤਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਹਿ ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦੂਰੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਬਹਿਮੂਲੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਾਤੋ ਵਿਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਗਿਹਿਬਨ੍ਧਨੋ ਸਮਣਕੁਟਿਮ੍ਬਿਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ''ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮੇਤੰ ਅਨਿਬਦ੍ਧੰ, 'ਸਮਣੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋਵ ਗਿਹੀ ਹੋਤਿ, 'ਗਿਹੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋਵ ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ। ਕੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ ਗਿਹਿਬਨ੍ਧਨੰ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ਮਹਲ੍ਲਕਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਞ੍ਹ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਚੀਵਰੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕੰ ਵਾ ਜਿਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੰ ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੇਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾ ਵਾ ਮਣ੍ਡਪੋ ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੁਕਾਨੰ ਦਾਰਕਾਨੰ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚਰਿਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਸੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕੰ ਧਨੰ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਨੁ ਖੋ ਤੰ ਖਾਦਨ੍ਤੇਨ ਜੀਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਵਿਨਯਧਰੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਚਰਿਯ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁੰ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਦੋਸੋ, ਕਪ੍ਪਤੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਜਮਾਨਕੇ ਕਤਿਪਯੇ ਦੁਬ੍ਬਚੇ ਦੁਰਾਚਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ ਗਾਮਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਯੋਗਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤੰ ਆਯੰ ਕਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਮਯੰ ਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ? ਕਿੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਕੁਦ੍ਦਾਲ-ਪਿਟਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਖੇਤ੍ਤਮਰਿਯਾਦਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਨਾਪ੍ਪਕਾਰੰ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਞ੍ਚੇਵ ਫਲਾਫਲੇ ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹਵਸ੍ਸਾਨੇਸੁ ਯੰ ਯੰ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਤਿ। ਕੇਵਲਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਚੂਲ਼ਕੇਨ ਦਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾਵ ਏਕਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਓਲਮ੍ਬਿਨੀਹਿ ਸਾਖਾਹਿ ਉਦਕੰ ਫੁਸਮਾਨੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਖੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਾਦੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿੰ ਦੇਤਿ,

ਗਿਹਿਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਯ ਬਹਿਮੂਲਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਗਙ੍ਗਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਜਾਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਆਬਦ੍ਧਵਙ੍ਕਸਾਖਾ ਵਿਯ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਮਾਨੋ ਭਿਨ੍ਨਾਜੀਵਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਗਿਹਿਬਨ੍ਧਨਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ ਸਾਰੁਪ੍ਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਹਿ ਨਾਮੇਸਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਸਦਿਸਾ। ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਯਤ੍ਥ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਕੁਲਾਨਂ ਆਚਾਰਂ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਯੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਆਚਾਰਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨੀਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਹਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਮੁਣ੍ਡਘਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਭਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਖਨ੍ਧੇ ਪਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਸਾਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਬ੍ਬਚਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਨਾਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਤਿ, ਆਰਾਮਿਕਦਾਰਕੇਹਿ ਸਂਸਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰਤਿ।

ਸੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਹਿ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚੇਵ ਆਰਾਮਿਕੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਘਭੋਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਖੀਣਾਸਵੇਹਿ ਅਸੁਕਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਙ੍ਘਭੋਗੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਨ ਦੇਥ, ਨ ਹਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਵਾ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਥ ਦਾਨਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਕੁਦ੍ਦਾਲ-ਪਿਟਕਾਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਤਲ਼ਾਕਮਾਤਿਕਾਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਿਕੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕਾਰਭਾਵਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚਾਪੇਤਿ। ਸਙ੍ਘੋ ''ਅਯਂ ਦਹਰੋ ਬਹੂਪਕਾਰੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਤਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਸਤਂ ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਦਾਪੇਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕੇਨੇਵ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਏਕਵੀਸਤਿਵਿਧਾਹਿ ਅਨੇਸਨਾਹਿ ਬਦ੍ਧੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਵਾਲਿਕਾਯ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਤਿਭਾਵਂ ਆਪਾਦਿਤਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਆਲਸਿਯਮਹਗ੍ਘਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਮਿਸਚਕ੍ਖੁਂ ਪਚ੍ਚਯਲੋਲਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਵਜ੍ਜਿਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਭੋ, ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ? ਅਥ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਥ? ਏਸੋ ਅਸੁਕਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਮਤ੍ਤਕੇ ਯਾਗੁਂ, ਪੂਵਮਤ੍ਤਕੇ ਪੂਵਂ, ਭਤ੍ਤਮਤ੍ਤਕੇ ਭਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਬ੍ਬਵਤ੍ਤੋ ਉਦ੍ਦੇਸਾਦਿਵਿਰਹਿਤੋ ਮਞ੍ਚਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਯ੍ਹਂ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ।

ਤਤੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣਂ ਉਟ੍ਠਾਯਾਹ – ''ਭੋ, ਤਵ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਸੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਾਨੁਰਞ੍ਜਿਤੋਵ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਬਜਾਪਾਦਨੀਵਰਣਂ ਉਟ੍ਠਾਯਾਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨੇਵ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ 'ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ, 'ਭੋ, ਇਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਬਜਾਵਟਾ'ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਫਰੁਸਵਚਨਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਨੀਵਰਣਂ ਉਟ੍ਠਾਯਾਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਕੁਸੀਤੋ ਨਾਮ ਵਾਤਾਹਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਕੁਕੁਚ੍ਚਨੀਵਰਣਂ ਉਟ੍ਠਾਯਾਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਕੁਸੀਤੋ ਨਾਮ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਂ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨੀਵਰਣਂ ਉਟ੍ਠਾਯਾਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮਹਾਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਆਲਸਿਯਮਹਗ੍ਘਸਂ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਚਣ੍ਡਸੁਨਖਾਦਯੋ ਵਿਯ ਸਿਙ੍ਗਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਜਰਗ੍ਗਵਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸੋਪਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸੋਤਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪਾਸਾਣਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਿਖਾਤਮੂਲਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ''ਅਰੂਪਭਵੇ ਰੂਪੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਸਞ੍ਞੀਭਵੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਬਹੁਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣਿਕੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋ, ਅਨੁਸਯੋ ਚਿਤ੍ਤਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ, ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸੰਸਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਵਿਯ ਕਣ੍ਟਕਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਚ ਵਿਚਰਤਿ। ਪਿਸੁਣਵਾਚੋ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦਯੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਹਿ ਭਿਨ੍ਨਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਸੋਪਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸੋਤੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਨਭੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਆਬਦ੍ਧੋ ਠਿਤੋ ਏਕੰ ਦ੍ਵੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਮਹੋਘੇ ਸਕਿਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਾ ਤੇਮਨਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਸਮਾਨੋ ਦੁਲ੍ਲਭਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨੋ ਚੇਵ ਦੁਲ੍ਲਭਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਵੁਡ੍ਢਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਗੁਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਕਥਾਕਾਲੇ ਮਰਿਚੰ ਵਾ ਹਰੀਤਕਖਣ੍ਡੰ ਵਾ ਮੁਖੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਨੇਨ ਮੁਖੰ ਪਿਧਾਯ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਲੇਸਕਪ੍ਪੇਨ ਕਤਵਿਨਯੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਕ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਦੁਲ੍ਲਭਤਾਯ ''ਇਧੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਸਥਾ''ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਫਲੂਪਗਰੁਕ੍ਖੇ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸੇਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਮਹਾਵਿਹਾਰਸਦਿਸਵਿਹਾਰਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਜਨਪਦੇ ਚੀਵਰਰਜਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਸੁਕੋ ਥੇਰੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕੋ, ਅਸੁਕੋ ਅਭਿਧਮ੍ਮਿਕੋ, ਅਸੁਕੋ ਵਿਨਯਧਰੋ, ਅਸੁਕੋ ਤੇਪਿਟਕੋ, ਏਵਰੂਪੇ ਥੇਰੇ ਕਦਾ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਕਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਉਪਾਸਕਾ ''ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਮਗ੍ਗੰ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ, ਮਹਾਥੇਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨੰ ਵਿਚਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਿ।

ਨੇਵਾਸਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨੰ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਪਟਿਸਾਮੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇਯੇਵ ਦਿਵਸਭਾਗੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ। ਦਿਵਾਕਥਿਕੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ ਸਰਭਾਣਕੋ ਘਟੇਨ ਉਦਕੰ ਵਮੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਰਭਾਣੰ ਭਣਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਰਤ੍ਤਿਕਥਿਕੋ ਸਾਗਰੰ ਖੋਭੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਰਤ੍ਤਿੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਚ੍ਚੂਸਕਥਿਕੋ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਪਾਤੋਵ ਪਨ ਉਟ੍ਠਾਯ ਮੁਖੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ, ਥੇਰਾਨੰ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਹਾਥੇਰੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਾਕਥਿਕੋ ਕਤਰੰ ਜਾਤਕੰ ਨਾਮ ਕਥੇਸਿ, ਸਰਭਾਣਕੋ ਕਤਰੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਭਣਿ, ਰਤ੍ਤਿਕਥਿਕੋ ਕਤਰੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਨਾਮ ਕਥੇਸਿ, ਪਚ੍ਚੂਸਕਥਿਕੋ ਕਤਰੰ ਜਾਤਕੰ ਨਾਮ ਕਥੇਸਿ, ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮ ਕਤਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਨਾਮ ਕਤਿ, ਆਯਤਨਾ ਨਾਮ ਕਤੀ''ਤਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਏਕੰ ਦ੍ਵੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਞ੍ਚ ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਓਘੇ ਆਗਤੇ ਉਦਕੇਨ ਸਕਿਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਾ ਤੇਮਿਤਰੁਕ੍ਖਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਸਙ੍ਘਦਸ੍ਸਨਤੋ ਚ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤੋ ਚ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਦੂਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਮਜ੍ਝੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਦੀਪਕੇ ਜਾਤੋ ਮੁਦੁਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰਭਾਣਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਦੀਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਦੁਲ੍ਲਭਭਿਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਪਸਾਦਿਤਹਦਯੇਨ ਜਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤੇ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪੁਪ੍ਫਫਲਰੁਕ੍ਖੇ ਨਨ੍ਦਨਵਨਾਭਿਰਾਮੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਾਰਹਾਰਭਿਕ੍ਖੂ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਸੁਕੋ ਕਿਰ ਏਵੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਸੁ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਬਲੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਤੁੰ, ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਂ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ''ਇਮਂ, ਆਵੁਸੋ, ਚੇਤਿਯਂ ਤਯਾ ਕਾਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ, ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ''ਅਯਂ ਬੋਧਿ, ਅਯਂ ਮਣ੍ਡਪੋ, ਇਦਂ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ, ਏਸਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾ, ਅਯਂ ਚਙ੍ਕਮੋ ਤਯਾ ਕਾਰਿਤੋ। ਇਮੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਰੋਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਯਾ ਨਨ੍ਦਨਵਨਾਭਿਰਾਮੋ ਵਿਹਾਰੋ ਕਾਰਿਤੋ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ, ਵਦਤਿ।

ਸੋ ਸਾਯਂ ਥੇਰੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਆਵੁਸੋ, ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਆਗਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਚਿਰਨਿਵਾਸੇਨ ਇਧ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਸਾਮਣੇਰਦਹਰਾ ਮਗ੍ਗਕਿਲਨ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤਿ। ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੋ ਬਹੂ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਨਿਸਿਨ੍ਨਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਅਦਂਸੁ। ਥੇਰਾ ''ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮ, ਮਯਂ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ।

ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ, ''ਕੁਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ? ਏਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤਾਤਿ? ਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤਾਯਾਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾਤਿ? ਆਮਾਵੁਸੋਤਿ। ਕਿਂ ਵਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਕਾਰਿਤਂ, ਕਸ੍ਸ ਭੋਜਨਸਾਲਾ, ਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਦਯੋ ਕਾਰਿਤਾ, ਮਯਂ ਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ? ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯੋਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਦਹਰੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤੇਸੁ ਅਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ? ਥੇਰੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ।

ਥੇਰਾਪਿ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ, ''ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਚਿਰਾਯਸਿ, ਦਿਵਾ ਹੋਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੁਖਿਤਾ, ਅਸੁਕਗੇਹਸ੍ਸ ਇਟ੍ਠਕਾਮੂਲਂ ਠਿਤਸਣ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਠਿਤਂ, ਅਸੁਕਗੇਹਾਦੀਨਂ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮੂਲਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਚੀਵਰਧੋਵਨਰਜਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਥ, ਅਹਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਓਸਕ੍ਕਿਤੁਕਾਮਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤ੍ਵਂ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਸੋ ਥੇਰੇ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਾਧੁ ਵਤਮ੍ਹਿ ਨ ਗਤੋ। ਸਚੇ ਅਗਮਿਸ੍ਸਂ, ਕੋਚਿ, ਦੇਵ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ , ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਵਿਹਾਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਕਾਯਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਥ ਮਯਾ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਣਾਤਿ, ''ਤੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਨਿਕਾਯਦ੍ਵੇਨਿਕਾਯਏਕਪਿਟਕਦ੍ਵੇਪਿਟਕਾਦਿਵਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ ਜਾਤਾ ਵਿਨਯਧਰਾ ਜਾਤਾ ਸਤਪਰਿਵਾਰਾਪਿ ਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਾਪਿ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਗਤਾ, ਤੇ ਘਟੇਨ੍ਤਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਜਾਤਾ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਜਾਤਾ, ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ''ਤਿ । ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਗਮਿਸ੍ਸਂ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪੇਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਇਮਂ ਪਨ ਠਾਨਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਹੀਨਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਦੁਤਾਯ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤਿਰਿਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ, ਵਾਲਿਕਾਯ ਓਤ੍ਥਟਭਾਵੇਨ ਅਨ੍ਤਰਸੇਤੁ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਬਹੂਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਾਤਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਰਥਵਿਨੀਤਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਚਨ੍ਦੋਪਮਾਦਿਪਟਿਪਦਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਟਿਪਦਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਓਲੀਨਵੁਤ੍ਤਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਤਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰੋ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਾਦਿਸਦਿਸਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਠਾਨਂ

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਦਹਰਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਮ੍ਮਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਦਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇ ਥੇਰਨਵਮਜ੍ਝਿਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਹੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਦਾਨਮਤ੍ਤਂ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਪਡ੍ਢਗਾਥਂ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਗਾਥਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਯਪਟ੍ਟਕੇਨ ਆਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਪੋਰਾਣਕਵਿਹਾਰੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦੋ’’ਤਿ?, ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਥੇਰਾ – ‘‘ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਕਰੀਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦੋ’’ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਂ ਵਦੇਥ, ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਨ ਅਗ੍ਗਿਪਿ ਨ ਜਲਤੀਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਹਿ ਲਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਏਵਮੇਵ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੋਚਿ ਸਣ੍ਠਪੇਤੀਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਪੋਰਾਣਕਰਾਜੂਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਖੀਣਾਸਵੇਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਸ੍ਮਾ ਏਤੇ ਨਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ? ਆਵੁਸੋ, ਤਾਦਿਸੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਥ, ਅਮ੍ਹੇ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦੀਪਕਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾ ਨਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਂ ‘‘ਸਙ੍ਘਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਵਿਹਾਰੁਪਟ੍ਠਾਕੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਕਾਤੁਕਾਮਾਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਤਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇਹਿ ਪਨ ਕਥਿਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਰਾਮਿਕੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਰਂ ਕਰੋਥ, ਏਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਦ੍ਵਾਰਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ।

ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਸਾਲਾਯਂ ਠਤ੍ਵਾ, ਆਰਾਮਿਕੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ‘‘ਉਪਾਸਕਾ ਅਸੁਕਖੇਤ੍ਤੇ ਭਾਗੋ ਕੁਹਿਂ, ਅਸੁਕਖੇਤ੍ਤੇ ਕਹਾਪਣਂ ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਤਂ ਤਂ ਪਟਿਸੇਧੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ , ਯਥਾ ਯਾਗੁਹਤ੍ਥਾ ਪੂਵਹਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਹਤ੍ਥਾ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਘਤਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਕਲਵਿਹਾਰੋ ਏਕਕੋਲਾਹਲੋ ਹੋਤਿ, ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਜ ਅਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਸੋਪਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਦੁਬ੍ਬਚਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਉਪਜ੍ਝਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ‘‘ਵਿਹਾਰੇ ਕੇ ਵਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਾਸਨੇ ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਪਨ੍ਨਤਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੂਯਭਾਵਂ ਉਪਗਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਧਿਕੁਲ੍ਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ‘‘ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਬ੍ਭਾਰਾ’’ਤਿ ਪਦੇਨ ਓਸਾਪਿਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਏਤਂ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। ਤਥਾਗਤੋਪਿ ਹਿ ਇਮਿਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ‘‘ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਓਰਿਮਂ ਤੀਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਯਤਨਾਦੀਸੁ ਏਵਂ ਉਪਗਮਨਾਨੁਪਗਮਨਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਚਕ੍ਖੁ-ਪਸਨ੍ਨਂ, ਅਹਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਮੀ’’ਤਿ ਏਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਕ੍ਖੁਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਮਿਰਵਾਤਾਦੀਹਿ ਉਪਹਤਪਸਾਦੇ ‘‘ਅਮਨਾਪਂ ਮਯ੍ਹਂ ਚਕ੍ਖੁ, ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਿਭਾਵੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ’’ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਚਕ੍ਖਾਯਤਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਲਕ੍ਖਣਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਸੋਤਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਮਨਾਯਤਨੇ ਪਨ ‘‘ਮਨਾਪਂ ਵਤ ਮੇ ਮਨੋ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਾਮਤੋ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋਵ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਮਨੇਨ ਮੇ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਅਲਾਭੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ, ‘‘ਦੁਚ੍ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਮੇ ਮਨੋ ਅਪ੍ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਮਨਾਯਤਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਇਟ੍ਠੇ ਪਨ ਰੂਪੇ ਰਾਗਂ, ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਪਟਿਘਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਯਤਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਸਦ੍ਦਾਯਤਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਮਜ੍ਝੇ ਸਂਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਥਲਂ ਪਤ੍ਤਂ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਸਣ੍ਹਬੁਲਵਾਲਿਕਾ ਪਿਦਹਤਿ, ਸੋ ਪੁਨ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਨ੍ਦੀਰਾਗੇਨ ਆਬਦ੍ਧੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਅਪਾਯੇਸੁ ਪਤਿਤੋ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੇਨ ਪਿਧੀਯਤਿ, ਸੋ ਅਨੇਕੇਹਿਪਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪੁਨ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨਨ੍ਦੀਰਾਗਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਥਲੇ ਆਰੁਲ੍ਹੋ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਙ੍ਗੋਦਕੇਨ ਚੇਵ ਉਪਰਿ ਵਸ੍ਸੇਨ ਚ ਤੇਮੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸੇਵਾਲਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੋ ''ਪਾਸਾਣੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਖਾਣੁਕੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੇਨ ਉਨ੍ਨਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ, ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਟ੍ਠਾਨੇ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੋ, ਵੇਜ੍ਜਟ੍ਠਾਨੇ ਵੇਜ੍ਜੋ, ਪਿਸੁਣਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਸੁਣੋ। ਸੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਨੇਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਾਹਿ ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਪਲਿਵੇਠਿਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੀਲਂ, ਉਦਾਹੁ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੇਤਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਆਵਟ੍ਟੇ ਪਤਿਤਦਾਰੁਖਨ੍ਧੋ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਾਸਾਣਾਦੀਸੁ ਆਹਤਸਮਬ੍ਭਾਹਤੋ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਵਟ੍ਟੇ ਪਤਿਤਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਦਿਦੁਕ੍ਖੇਹਿ ਆਹਤਸਮਬ੍ਭਾਹਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੇਤਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਂ ਅਧਿਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮੋ। **ਅਸੁਚੀ**ਤਿ ਨ ਸੁਚਿ। **ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞੇ ਇਮਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞੇ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਰੇਹਿ ਸਙ੍ਕਾਯ ਸਰਿਤਬ੍ਬਸਮਾਚਾਰੋ। ਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਸਮਾਚਾਰਂ ਸਰਤੀਤਿਪਿ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਜਨੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਮਮ ਦੋਸਂ ਮਞ੍ਞੇ ਕਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਮਾਚਾਰਂ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਤਿ ਧਾਵਤੀਤਿ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ।

ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਹਣਾਦੀਸੁ ''ਕਿਤ੍ਤਕਾ ਵਿਹਾਰੇ ਸਮਣਾ''ਤਿ ਗਣਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਾਯ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਤਿ, ਸਲਾਕਗ੍ਗਹਣਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਦੀਸੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਵਿਸਤਿ । **ਅਨ੍ਤੋਪੂਤੀ**ਤਿ ਵਕ੍ਕਹਦਯਾਦੀਸੁ ਅਪੂਤਿਕਸ੍ਸਪਿ ਗੁਣਾਨਂ ਪੂਤਿਭਾਵੇਨ, ਅਨ੍ਤੋਪੂਤਿ। **ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ**ਤਿ ਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਤੋ। **ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਕਚਵਰਜਾਤੋ।

ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਗੋਗਣਂ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰਾਭਿਮੁਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਸਤ੍ਥਾ ਓਰਿਮਤੀਰਾਦੀਨਂ ਅਨੁਪਗਾਦ੍ਛਨ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੂਰੇਤੁਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ''ਅਹਂ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ।

ਵਚ੍ਛਗਿਦ੍ਧਿਨਿਯੋਤਿ ਵਚ੍ਛੇਸੁ ਸਸ੍ਨੇਹਾ ਥਨੇਹਿ ਖੀਰਂ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੇਹਿ ਵਚ੍ਛਕਸ੍ਨੇਹੇਨ ਸਯਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। **ਨਿਯਜਾਤੇਹੇ**ਵਾਤਿ ਨਿਯਜਾਤੇਹਿਯੇਵ। ਗਾਵੀਸੁ ਹਿ ਅਨਿਯਜਾਤਿਤਾਸੁ ਗੋਸਾਮਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਏਕਾ ਗਾਵੀ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕੋ ਗੋਣੋ, ਏਕੋ ਵਚ੍ਛਕੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਤੇ ਅਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਸਇਣਸ੍ਸ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਅਣਣਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਏਵਮਾਹ। **ਨਿਯਜਾਤਾ**ਤਿ ਨਿਯਜਾਤਿਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੫. ਦੁਤਿਯਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਕਿਮਿਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਮਿਲਾਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਾ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ। **ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਸਮਾਨਤ੍ਤਅਬ੍ਭਾਨੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।

੬. ਅਵਸ੍ਸੁਤਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੩. ਛਟ੍ਠੇ ਨਵਂ **ਸਨ੍ਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੁਨਾ ਕਾਰਿਤਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ, ਏਕਾ ਮਹਾਸਾਲਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਯ੍ਯੋਗਕਾਲਾਦੀਸੁ ਹਿ ਰਾਜਾਨੋ ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ, ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਪਚ੍ਛਾ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਹਤ੍ਥੀ ਅਭਿਰੂਹਨ੍ਤੁ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਅਸ੍ਸੇ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਰਥੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਮਰਿਯਾਦਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਠਾਨਂ **ਸਨ੍ਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਯ੍ਯੋਗਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਗੇਹੇਸੁ ਅਲ੍ਲਗੋਮਯਪਰਿਭਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ। ਤੇਸਂ ਰਾਜੂਨਂ ਸਹ ਅਤ੍ਥਾਨੁਸਾਸਨਂ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿਪਿ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ। ਗਣਰਾਜਾਨੋ ਹਿ ਤੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਏਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਛਨ੍ਦੋਪਿ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਹ ਅਤ੍ਥਾਨੁਸਾਸਨਂ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿਪਿ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰ''ਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਕਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਵਪਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਘਰਾਵਾਸਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਂ ਘਰਾਵਾਸਂ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤੀਤਿਪਿ, ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ। **ਅਚਿਰਕਾਰਿਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਕਕਮ੍ਮਸੁਧਾਕਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤਂ ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਧੁਨਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਂ। **ਸਮਣੇਨ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਘਰਵਤ੍ਥੁਪਰਿਗ੍ਗਹਣਕਾਲੇਯੇਵ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੇਵੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਣੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂਤਿ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਾਮ ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਅਤਿਵਿਯ ਮਨੋਰਮਂ ਸਸ੍ਸਿਰਿਕਂ। ਕੇਨ ਪਠਮਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਿਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇਪਿ ਸਤ੍ਥੁਨੋਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਵਸੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇਪਿ ਸਤ੍ਥੁਨੋਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਠਮਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਆਗਮਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਆਗਤੇ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਆਗਤਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਇਤਿ ਤੀਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਮਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਨੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਯੇਨ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੂਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਵਿਮਾਨਂ ਵਿਯ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸੁਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਂ, ਬੁਦ੍ਧਾਰਹਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਨਾਮ ਅਰਞ੍ਞਜ੍ਝਾਸਯਾ ਅਰਞ੍ਞਾਰਾਮਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਸੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਭਗਵਤੋ ਮਨਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ, ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਕਾਮਾ ਯੇਨ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਨ੍ਥਤਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਂ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ। ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਤਾਵ ''ਗੋਮਯਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸੁਧਾਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਮ੍ਪਿ ਭੂਮਿਂ ਅਲ੍ਲਗੋਮਯੇਨ ਓਪੁਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਸੁਕ੍ਖਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਯਥਾ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਯਗਨ੍ਧੇਹਿ ਲਿਮ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਕਟਸਾਰਕੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਮਹਾਪਿਟ੍ਠਿਕਕੋਜਵੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤ੍ਥਰਅਸ੍ਸਤ੍ਥਰਸੀਹਤ੍ਥਰਬ੍ਯਗ੍ਘਤ੍ਥਰਚਨ੍ਦਤ੍ਥਰਕਸੂਰਿਯਤ੍ਥਰਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਕਾਦੀਹਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਅਤ੍ਥਰਕੇਹਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਸਬ੍ਬੋਕਾਸਂ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਸੁਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਰਿਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਤਾਵ ਮਙ੍ਗਲਥਮ੍ਭਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਰਹਂ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਯਂ ਮੁਦੁਕਞ੍ਚ ਮਨੋਰਮਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ , ਤਂ ਤਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕਂ ਮਨੁਞ੍ਞਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਧਾਨਂ ਉਪਦਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਤਾਰਕਵਿਚਿਤ੍ਤਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਦਾਮਪੁਪ੍ਫਦਾਮਪਤ੍ਤਦਾਮਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਠਾਨੇ ਪੁਪ੍ਫਜਾਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਤਿਂਸਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਟਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਿਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ

ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਪੀਠਅਪਸ੍ਸਯਪੀਠਮੁਣ੍ਡਪੀਠਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੇਤਪਚ੍ਚੁੱਤ੍ਥਰਣੇਹਿ ਪਚ੍ਚੁੱਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਭਿਤ੍ਤਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਹਾਪਿਟ੍ਠਿਕਕੋਜਵੇ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੋਰਮਾਨਿ ਹੰਸਲੋਮਾਦਿਪੂਰਿਤਾਨਿ ਉਪਧਾਨਾਨਿ ਠਪਾਪੇਸੁੰ ''ਏਵਂ ਅਕਿਲਮਮਾਨਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ ''ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਉਦਕਮਣਿਕੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਮਹਾਕੁਚ੍ਛਿਕੰ ਉਦਕਚਾਟਿੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਚ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਧੋਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਾਦੇ ਵਾ, ਮੁਖੰ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮਣਿਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਚੇਵ ਉਦਕਵਾਸਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਚ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਦਲਿਪਣ੍ਣੇਹਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ। ਇਦੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੰ ''ਉਦਕਮਣਿਕੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਤੇਲਪ੍ਪਦੀਪੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਰਜਤਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਮਯਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਸੁ ਯੋਨਕਰੂਪਕਿਰਾਤਰੂਪਕਾਦੀਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਿਤਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਕਪਲ੍ਲਿਕਾਸੁ ਚ ਤੇਲਪ੍ਪਦੀਪੰ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤੇ ਸਕ੍ਯਰਾਜਾਨੋ ਨ ਕੇਵਲੰ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਮੇਵ, ਅਥ ਖੋ ਯੋਜਨਾਵਟ੍ਟੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰਵੀਥਿਯੋਪਿ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਜੇ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਚ ਕਦਲਿਯੋ ਚ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰੰ ਦੀਪਮਾਲਾਦੀਹਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਤਾਰਕੰ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ''ਖੀਰੂਪਗੇ ਦਾਰਕੇ ਖੀਰੰ ਪਾਯੇਥ, ਦਹਰੇ ਕੁਮਾਰੇ ਲਹੁੰ ਲਹੁੰ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਯਾਪੇਥ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੰ ਮਾ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਰਤ੍ਤਿੰ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਆਦਾਯ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ''ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲੰ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਿਰ ਕਾਲੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਭਗਵਾ ਲਾਖਾਰਸਤਿਨ੍ਤਰਤ੍ਤਕੋਵਿਲਾਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੰ ਰਤ੍ਤਦੁਪਟ੍ਟੰ ਕਤ੍ਤਰਿਯਾ ਪਦੁਮੰ ਕਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਸੰਵਿਧਾਯ ਤਿਮਣ੍ਡਲੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਮਙ੍ਗੇਨ ਪਦੁਮਕਲਾਪੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾਸਸ੍ਸਿਰਿਕੰ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੇਨ ਗਜਕੁਮ੍ਭੰ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਰਤਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੇ ਸੁਵਣ੍ਣਗ੍ਘਿਕੇ ਪਵਾਲ਼ਜਾਲੰ ਖਿਪਮਾਨੋ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੇ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਕਞ੍ਚੁਕੰ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੰ ਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਵਲਾਹਕੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਯਮਾਨੋ ਵਿਯ, ਕਞ੍ਚਨਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਸੁਪਕ੍ਕਲਾਖਾਰਸੰ ਪਰਿਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਚਿਤ੍ਤਕੂਟਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੰ ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਿਨੇਰੁਯੁਗਨ੍ਧਰੰ ਮਹਾਪਥਵਿੰ ਸਞ੍ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਰੋਧਪਲ੍ਲਵਸਮਾਨਵਣ੍ਣੰ ਰਤ੍ਤਵਰਪੰਸੁਕੂਲੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਦ੍ਵਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਤੋ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਉਦਯਪਬ੍ਬਤਕੂਟਤੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਚ। ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਮੇਘਮੁਖੇਹਿ ਵਿਜ੍ਜੁਕਲਾਪਾ ਵਿਯ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਸਧਾਰਾਪਰਿਸੇਕਪਿਞ੍ਜਰਪਤ੍ਤਪੁਪ੍ਫਫਲਵਿਟਪੇ ਵਿਯ ਆਰਾਮਰੁਕ੍ਖੇ ਕਰਿੰਸੁ। ਤਾਵਦੇਵ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਰਿਵਾਰੇਸਿ। ਤੇ ਪਨ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਰੂਪਾ ਅਹੇਸੁੰ – ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤਾ ਅਸੰਸਟ੍ਠਾ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਵਚਨਕ੍ਖਮਾ ਚੋਦਕਾ ਪਾਪਗਰਹਿਨੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਭਗਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਰਤ੍ਤਪਦੁਮਸਣ੍ਡਮਜ੍ਝਗਤਾ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਨਾਵਾ, ਪਵਾਲ਼ਵੇਦਿਕਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਸਾਦੋ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦਯੋ ਮਹਾਥੇਰਾਪਿ ਨੰ ਮੇਘਵਣ੍ਣੰ ਪੰਸੁਕੂਲੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਮਣਿਵਮ੍ਮਵਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਯ ਮਹਾਨਾਗਾ ਪਰਿਵਾਰਯਿੰਸੁ ਵਨ੍ਤਰਾਗਾ ਭਿਨ੍ਨਕਿਲੇਸਾ ਵਿਜਟਿਤਜਟਾ ਛਿਨ੍ਨਬਨ੍ਧਨਾ ਕੁਲੇ ਵਾ ਗਣੇ ਵਾ ਅਲਗ੍ਗਾ।

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਸਯਂ ਵੀਤਰਾਗੋ ਵੀਤਰਾਗੇਹਿ, ਵੀਤਦੋਸੋ ਵੀਤਦੋਸੇਹਿ, ਵੀਤਮੋਹੋ ਵੀਤਮੋਹੇਹਿ , ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੇਹਿ, ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ, ਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਪਤ੍ਤਪਰਿਵਾਰਿਤਂ ਵਿਯ ਕੇਸਰਂ, ਕੇਸਰਪਰਿਵਾਰਿਤਾ ਵਿਯ ਕਣ੍ਣਿਕਾ, ਅਟ੍ਠਨਾਗਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਾਗਰਾਜਾ, ਨਵੁਤਿਹਂਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਧਤਰਟ੍ਠੋ ਹਂਸਰਾਜਾ, ਸੇਨਙ੍ਗਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ, ਮਰੁਗਣਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਗਣਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਹਾਰਿਤਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਤਾਰਾਗਣਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਵਿਯ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਅਸਮੇਨ ਬੁਦ੍ਧਵੇਸੇਨ ਅਪਰਿਮਾਣੇਨ ਬੁਦ੍ਧਵਿਲਾਸੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਕਾਯਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਰਸ੍ਮਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ ਪਚ੍ਛਿਮ-ਕਾਯਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਤੋ, ਵਾਮਹਤ੍ਥਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਰਸ੍ਮਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਉਪਰਿ ਕੇਸਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਕੇਸਾਵਟ੍ਟੇਹਿ ਮੋਰਗੀਵਵਣ੍ਣਾ ਰਸ੍ਮਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਗਨਤਲੇ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਦਤਲੇਹਿ ਪਵਾਲਵਣ੍ਣਾ ਰਸ੍ਮਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਘਨਪਥਵਿਂ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਾ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਮਾਨਾ ਕਞ੍ਚਨਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਹਿ ਨਿਚ੍ਛਰਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਜਾਲਾ ਵਿਯ ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮਹਾਮੇਘਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਵਿਯ ਵਿਧਾਵਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਭਾਗਾ ਸੁਵਣ੍ਣਚਮ੍ਪਕਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਵਿਕਿਰਿਯਮਾਨਾ ਵਿਯ, ਸੁਵਣ੍ਣਘਟਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਰਸਧਾਰਾਹਿ ਸਿਞ੍ਚਮਾਨਾ ਵਿਯ, ਪਸਾਰਿਤਸੁਵਣ੍ਣਪਟਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ, ਵੇਰਮ੍ਭਵਾਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤਕਿਂਸੁਕਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਚੁਣ੍ਣਸਮੋਕਿਣ੍ਣਾ ਵਿਯ ਵਿਪ੍ਪਭਾਸਿਂਸੁ।

ਭਗਵਤੋਪਿ ਅਸੀਤਿਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਵਰਲਕ੍ਖਣਸਮੁਜ੍ਜਲਸਰੀਰਂ ਸਮੁਗ੍ਗਤਤਾਰਕਂ ਵਿਯ ਗਗਨਤਲਂ, ਵਿਕਸਿਤਮਿਵ ਪਦੁਮਵਨਂ, ਸਬ੍ਬਪਾਲਿਫੁਲ੍ਲੋ ਵਿਯ ਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ, ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਿਤਾਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਚਨ੍ਦਾਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਸੂਰਿਯਾਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਸਿਰਿਯਾ ਸਿਰਿਂ ਅਭਿਭਵਮਾਨਂ ਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ, ਯਥਾ ਤਂ ਦਸਹਿ ਪਾਰਮੀਹਿ ਦਸਹਿ ਉਪਪਾਰਮੀਹਿ ਦਸਹਿ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮੀਹਿ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਪੂਰਿਤਾਹਿ ਸਮਤਿਂਸਪਾਰਮਿਤਾਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤਂ। ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਰਕ੍ਖਿਤਸੀਲਂ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਂ ਦਾਤੁਂ ਠਾਨਂ ਅਲਭਮਾਨਂ ਸਮ੍ਬਾਧਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਨਾਵਾਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਂ ਏਕਨਾਵਂ ਆਰੋਪਨਕਾਲੋ ਵਿਯ, ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਂ ਏਕਸਕਟਂ ਆਰੋਪਨਕਾਲੋ ਵਿਯ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਗਙ੍ਗਾਨਂ ਓਘਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਿਜ੍ਜ ਮੁਖਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਤੋ ਰਾਸਿਭੂਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਇਮਾਯ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਯਾ ਓਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਭਗਵਤੋ ਪੁਰਤੋ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ, ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਤੋ, ਵਾਮਪਸ੍ਸੇ, ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ। ਜਾਤਿਸੁਮਨਚਮ੍ਪਕਵਨਮਲ੍ਲਿਕਾਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲ-ਨੀਲੁਪ੍ਪਲ-ਬਕੁਲਸਿਨ੍ਦੁਵਾਰਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਚੇਵ ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਵਣ੍ਣਸੁਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਚ ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਿਕਮੇਘਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਉਦਕਵੁਟ੍ਠਿਯੋ ਵਿਯ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿਯਿਂਸੁ। ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯਨਿਗ੍ਘੋਸਾ ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਥੁਤਿਘੋਸਾ ਚ ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਗਨ੍ਧਬ੍ਬਯਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਵਿਯ ਲਭਿਂਸੁ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ **ਪਦਸਹਸ੍ਸੇਨ** ਗਮਨਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਮੁਖਮਤ੍ਤਂ –

''ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕਮ੍ਪਯਨ੍ਤੋ ਵਸੁਨ੍ਧਰਂ।
ਅਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਪਾਣਾਨਿ, ਯਾਤਿ ਲੋਕਵਿਨਾਯਕੋ॥

''ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਠਮਂ ਪਾਦਂ, ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋ ਨਰਾਸਭੋ
ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸੋਭਤੇ ਦ੍ਵਿਪਦੁਤ੍ਤਮੋ॥

''ਗਚ੍ਛਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਦਤਲਂ ਮੁਦੁ।
ਸਮਂ ਸਮ੍ਫੁਸਤੇ ਭੂਮਿਂ, ਰਜਸਾ ਨੁਪਲਿਪ੍ਪਤਿ॥

''ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਉਨ੍ਨਮਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਲੋਕਨਾਯਕੇ।
ਉਨ੍ਨਤਞ੍ਚ ਸਮਂ ਹੋਤਿ, ਪਥਵੀ ਚ ਅਚੇਤਨਾ॥

''ਪਾਸਾਣਾ ਸਕ੍ਖਰਾ ਚੇਵ, ਕਥਲਾ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਮਗ੍ਗਾ ਵਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਲੋਕਨਾਯਕੇ॥

''ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਚ ਨਿਕ੍ਖਿਪਂ।
ਅਘਟ੍ਟਯਨ੍ਤੋ ਨਿਯਜਾਤਿ, ਉਭੋ ਜਾਣੂ ਚ ਗੋਪ੍ਫਕੇ॥

''ਨਾਤਿਸੀਘਂ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਚਰਣੋ ਮੁਨਿ।
ਨ ਚਾਪਿ ਸਣਿਕਂ ਯਾਤਿ, ਗਚ੍ਛਮਾਨੋ ਸਮਾਹਿਤੋ॥

''ਉਦ੍ਧਂ ਅਧੋ ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ, ਦਿਸਞ੍ਚ ਵਿਦਿਸਂ ਤਥਾ।
ਨ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਸੋ ਯਾਤਿ, ਯੁਗਮਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਪੇਕ੍ਖਤਿ॥

''ਨਾਗਵਿਕ੍ਕਨ੍ਤਚਾਰੋ ਸੋ, ਗਮਨੇ ਸੋਭਤੇ ਜਿਨੋ।
ਚਾਰੁਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਲੋਕਗ੍ਗੋ, ਹਾਸਯਨ੍ਤੋ ਸਦੇਵਕੇ॥

''ਉਲ਼ੁਰਾਜਾਵ ਸੋਭਨ੍ਤੋ, ਚਤੁਚਾਰੀਵ ਕੇਸਰੀ।
ਤੋਸਯਨ੍ਤੋ ਬਹੂ ਸਤ੍ਤੇ, ਪੁਰਂ ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਪਾਗਮੀ''ਤਿ॥

ਵਣ੍ਣਕਾਲੋ ਨਾਮ ਕਿਰੇਸ, ਏਵਂਵਿਧੇਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੇ ਵਾ ਗੁਣਵਣ੍ਣੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸ੍ਸ ਥਾਮੋਯੇਵ ਪਮਾਣਂ। ਚੁਣ੍ਣਿਯਪਦੇਹਿ ਵਾ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧੇਨ ਵਾ ਯਤ੍ਤਕਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਕ੍ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਪ੍ਪਮਾਣਵਣ੍ਣਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ। ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਅਨਵਸੇਸਤੋ ਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾ, ਪਗੇਵ ਇਤਰਾ ਪਜਾਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਸਿਰਿਵਿਲਾਸੇਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਸਕਜਰਾਜਕੁਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਨੇਨ ਗਨ੍ਧਧੂਮਵਾਸਚੁਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਪੂਜਿਯਮਾਨੋ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਨਵਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ।

ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚੇਵ ਉਪਾਸਕਾਨਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ ਵੋਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕੇਨ ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਪਲਿਵੇਠਿਤੇ ਪੀਠੇ ਠਪਿਤਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਘਨਪਟਿਮਾ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੋਰਾਣਾਨਂ ਵਣ੍ਣਭਣਨਮਗ੍ਗੋ –

''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ, ਨਾਗਵਿਕ੍ਕਨ੍ਤਚਾਰਣੋ।
ਓਭਾਸਯਨ੍ਤੋ ਲੋਕਗ੍ਗੋ, ਨਿਸੀਦਿ ਵਰਮਾਸਨੇ॥

''ਤਹਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਰਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ,
ਦੇਵਾਤਿਦੇਵੋ ਸਤਪੁਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣੋ।

ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਮਜ੍ਝਗਤੋ ਵਿਰੋਚਤਿ,
ਸੁਵਣ੍ਣਨੇਕ੍ਖਂ ਵਿਯ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ॥

''ਨੇਕ੍ਖਂ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸ੍ਸੇਵ, ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ।
ਵਿਰੋਚਤਿ ਵੀਤਮਲੋ, ਮਣਿਵੇਰੋਚਨੋ ਯਥਾ॥

''ਮਹਾਸਾਲੋਵ ਸਮ੍ਫੁਲ੍ਲੋ, ਨੇਰੁਰਾਜਾਵ'ਲਙ੍ਕਤੋ।
ਸੁਵਣ੍ਣਯੂਪਸਙ੍ਕਾਸੋ, ਪਦੁਮੋ ਕੋਕਨਦੋ ਯਥਾ॥

''ਜਲਨ੍ਤੋ ਦੀਪਰੁਕ੍ਖੋਵ, ਪਬ੍ਬਤਗ੍ਗੇ ਯਥਾ ਸਿਖੀ।
ਦੇਵਾਨਂ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤੋਵ, ਸਬ੍ਬਫੁਲ੍ਲੋ ਵਿਰੋਚਤੀ''ਤਿ॥

ਕਾਪਿਲਵਤ੍ਥਵੇ ਸਕਜੇ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਨਾਮ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਾਨੁਮੋਦਨਾਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਦਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਥਵੋਜਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਯੋਜਨਿਕਂ ਮਧੁਭਣ੍ਡਂ ਚਕ੍ਕਯਨ੍ਤੇਨ ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਪਾਨਂ ਪਾਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥਵਾਸੀਨਂ ਸਕਜਾਨਂ ਹਿਤਸੁਖਾਵਹਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਆਵਾਸਦਾਨਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਨ੍ਤਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਵਾਸੋ ਮਯਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਚ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ , ਮਯਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਚ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਰਤਨੇਨ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋਯੇਵਾਤਿ ਤੀਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਆਵਾਸਦਾਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਸਬ੍ਬਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਵਾ ਸਾਖਾਮਣ੍ਡਪਸ੍ਸ ਵਾਪਿ ਆਨਿਸਂਸੋ ਨਾਮ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਆਵਾਸਦਾਨਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਿ ਭਵੇ ਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੁਸ੍ਸਾਪਿ ਸਮ੍ਬਾਧਿਤਗਬ੍ਭਵਾਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੋ ਓਵਰਕੋ ਵਿਯ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ ਅਸਮ੍ਬਾਧੋਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਨਾਨਾਨਯਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਬਹੁਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ –

''ਸੀਤਂ ਉਣ੍ਹਂ ਪਟਿਹਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਵਾਲ਼ਮਿਗਾਨਿ ਚ।
ਸਿਰੀਸਪੇ ਚ ਮਕਸੇ, ਸਿਸਿਰੇ ਚਾਪਿ ਵੁਟ੍ਠਿਯੋ॥

''ਤਤੋ ਵਾਤਾਤਪੋ ਘੋਰੋ, ਸਞ੍ਜਾਤੋ ਪਟਿਹਞ੍ਞਤਿ।
ਲੇਣਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੁਖਤ੍ਥਞ੍ਚ, ਝਾਯਿਤੁਞ੍ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਿਤੁਂ॥

''ਵਿਹਾਰਦਾਨਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਅਗ੍ਗਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵਣ੍ਣਿਤਂ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਪੋਸੋ, ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਂ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਨੋ॥

''ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰਯੇ ਰਮ੍ਮੇ, ਵਾਸਯੇਤ੍ਥ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੇ।
ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪਾਨਞ੍ਚ, ਵਤ੍ਥਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਚ॥

''ਦਦੇਯ੍ਯ ਉਜੁਭੂਤੇਸੁ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਚੇਤਸਾ।
ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾਪਨੂਦਨਂ।
ਯਂ ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਇਧਞ੍ਞਾਯ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਤਿ ਅਨਾਸਵੋ''ਤਿ॥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੫) –

ਏਵਂ ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਆਵਾਸੇ ਆਨਿਸਂਸੋ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਆਵਾਸੇ ਆਨਿਸਂਸੋ''ਤਿ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਦਿਯਡ੍ਢਯਾਮਂ ਆਵਾਸਾਨਿਸਂਸਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਾ ਤਾਵ ਗਾਥਾਵ ਸਙ੍ਗਹਂ ਆਰੁਲ਼੍ਹਾ, ਪਕਿਣ੍ਣਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਪਨ ਸਙ੍ਗਹਂ ਨਾਰੋਹਤਿ।

ਸਨ੍ਨਸੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿਆਦੀਨਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੁਤ੍ਥਾਨੇਵ।

ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵ◌ੇ ਯਾਮਾ ਗਤਾ। **ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਮਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਗਮਨਕਾਲੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਗਚ੍ਛਥਾਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵ◌ਾ ਤੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੀਤਿ? ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ। ਸੁਖੁਮਾਲਾ ਹਿ ਤੇ, ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਾਨਂ ਸਰੀਰੇ ਆਬਾਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਮਹਾ, ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਨਂ ਓਕਾਸੋ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਉਭਯਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਵ◌ਿਗਤਥਿਨਮਿਦ੍ਧੋਤਿ ਤਤ੍ਰ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਮਦ੍ਵਯਂ ਠਿਤਾਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਪਿ ਅਚਾਲਯਿਂਸੁ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਪਨ ਆਹਾਰੋ ਪਰਿਣਮਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਵ◌ਿਗਤਥਿਨਮਿਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋਤਿ ਅਕਾਰਣਮੇਤਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਦਰਥਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਲਹੁਤਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵ◌ੇ ਯਾਮੇ ਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨਂ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਵ◌ਿਗਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤਥਾ ਵ◌ਿਗਤਮੇਵ ਜਾਤਂ। ਤੇਨਾਹ ''ਵ◌ਿਗਤਥਿਨਮਿਦ੍ਧੋ''ਤਿ।

ਪਿਟ੍ਠਿ ਮੇ ਆਗਿਲਾਯਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਿਲਾਯਤਿ? ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਪਧਾਨਂ ਪਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਾਯਦੁਕ੍ਖਂ ਅਹੋਸਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਿਟ੍ਠਿਵ◌ਾਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੀਤਿ। ਅਕਾਰਣਂ ਵ◌ਾ ਏਤਂ। ਪਹੋਤਿ ਹਿ ਭਗਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵ◌ੇਦਨਂ ਵ◌ਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵ◌ੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਾਨਿ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ। ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਸਾਲਂ ਪਨ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਦਧੋਵਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਯਾਵ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾ ਅਗਮਾਸਿ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਗਮਨਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ। ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਥੋਕਂ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਠਾਨਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ। ਦ੍ਵ◌ੇਯਾਮਂ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜਾ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ। ਇਦਾਨਿ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਥੋਕਂ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਸਯਨਂ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵ◌ਂ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰਞ੍ਚ ਨਾਮ ''ਨੋ ਆਗਿਲਾਯਤੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਰਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਸਞ੍ਜਾਤਂ ਅਪ੍ਪਕਮ੍ਪਿ ਆਗਿਲਾਯਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਏਵਮਾਹ।

ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਤੇ ਰਾਜਾਨੋ ਪਟਸਾਣਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਪ੍ਪਿਯਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਦਾਮਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਵ◌ਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਨ੍ਧਤੇਲਪ੍ਪਦੀਪਂ ਆਰੋਪਯਿਂਸੁ, ''ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਤੋ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਯ ਥੋਕਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਮਨ੍ਤੋ ਇਧ ਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵ◌ਂ ਨੋ ਇਮਂ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਭਗਵਤਾ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਦੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। **ਉਟ੍ਠਾਨਸਞ੍ਞਂ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍**ਵ◌ਾਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਨਸਞ੍ਞਂ ਚਿਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਮਾਨੋ।

ਅਵਸ੍ਸੁਤਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਿ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਂ, ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਧਿਮੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਧਿਮੁਚ੍ਛਨੇਨ ਅਧਿਮੁਚ੍ਛਤਿ, ਗਿਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਸੇਨ ਪੂਤਿਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਤੋ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਭਾਵ◌ੇਨ। **ਮਾਰੋ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਾਰੋਪਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਮਾਰੋਪਿ। **ਓਤਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਿਵਰਂ। **ਆਰਮ੍ਮਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਂ। ਨਲ਼ਾਗਾਰਤਿਣਾਗਾਰਂ ਵ◌ਿਯ ਹਿ ਸਵ◌ਿਸੇਵਨਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ, ਤਿਣੁਕ੍ਕਾ ਵ◌ਿਯ ਕਿਲੇਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਰਹਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ, ਤਿਣੁਕ੍ਕਾਯ ਠਪਿਤਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਙ੍ਗਾਰਸ੍ਸੁਜ੍ਜਲਨਂ ਵ◌ਿਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਮਾਗਤੇ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ **ਲਭੇਥ ਮਾਰੋ ਓਤਾਰ**ਨ੍ਤਿ।

ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੇ ਬਹਲਮਤ੍ਤਿਕਪਿਣ੍ਡਾਵਲੇਪਨਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਵ◌ਿਯ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ, ਤਿਣੁਕ੍ਕਾ ਵ◌ਿਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਤਿਣੁਕ੍ਕਾਯ ਠਪਿਤਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਾਪਨਂ ਵ◌ਿਯ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਾਨਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਮਾਗਤੇ ਕਿਲੇਸਪਰਿਲ਼ਾਹਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ **ਨੇਵ ਲਭੇਥ ਮਾਰੋ ਓਤਾਰ**ਨ੍ਤਿ।

੭. ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਭਵਧਮ੍ਮਾਨਂ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਹਿ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਤਿ ਛੇਦਨਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਿਭੇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭਵਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਭਵਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਤਥਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਨਾਕਾਰੇਨਸ੍ਸ। **ਯਥਾਸ੍ਸ ਕਾਮੇ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨਸ੍ਸ ਕਾਮੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਯਥਾ ਚਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਚਾਰਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰਞ੍ਚ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਰਨ੍ਤਂ। **ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੂਪਮਾ ਕਾਮਾ ਦਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕਸ੍ਸ ਚੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੂਲਕਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁ ਵਿਯ ਮਹਾਪਰਿਲ਼ਾਹਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਾਮੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋਗਾਹਨਅਜਪਥਸਙ੍ਕੁਪਥਪਟਿਪਜ੍ਜਨਉਭਤੋਬ੍ਯੂਲ਼੍ਹਸਙ੍ਗਾਮਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕਮ੍ਪਿ, ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਕਾਮਪਰਿਭੋਗਚੇਤਨਾਯ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੂਲਕਮ੍ਪਿ ਮਹਾਪਰਿਲ਼ਾਹਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਦੁਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁ ਵਿਯ ਮਹਾਪਰਿਲ਼ਾਹਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਦਾਯਨ੍ਤਿ ਅਟਵਿਂ। **ਪੁਰਤੋਪਿ ਕਣ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਯ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਠਿਤਕਣ੍ਟਕੋ। **ਪਚ੍ਛਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਨ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ, ਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ। ਏਵਂ ਸੋ ਕਣ੍ਟਕਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਵਿਯ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਮਾ ਮਂ ਕਣ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਮਾ ਮਂ ਕਣ੍ਟਕੋ ਵਿਜ੍ਝੀਤਿ ਕਣ੍ਟਕਵੇਧਂ ਰਕ੍ਖਮਾਨੋ।

ਦਨ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤੁਪ੍ਪਾਦੋਤਿ ਸਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਾਦੋਯੇਵ ਦਨ੍ਧੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤਾਯ ਪਨ ਤਾਯ ਕਾਚਿ ਕਿਲੇਸਾ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਰਾਗਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਦੁਤਿਯਜਵਨਵਾਰੇਨ ''ਕਿਲੇਸਾ ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯੇ ਜਵਨਵਾਰੇ ਸਂਵਰਜਵਨਂਯੇਵ ਜਵਤਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਞ੍ਚੇਤਂ, ਯਂ ਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਤਤਿਯਜਵਨਵਾਰੇ ਕਿਲੇਸੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਪਨ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਭਵਙ੍ਗਂ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਿਲੇਸਜਵਨਵਾਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਮੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਾਨਞ੍ਹਿ ਅਯਮਾਨਿਸਂਸੋ ਭਾਵਨਾਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਸ੍ਸ।

ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਸੁਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਰਟ੍ਠਪਾਲਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਨਤੋ ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯੁਂ। **ਅਨੁਦਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਰੀਰੇ ਪਲਿਵੇਠਿਤਤ੍ਤਾ ਉਣ੍ਹਪਰਿਲ਼ਾਹਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਦਹਨ੍ਤਿ। ਸਞ੍ਜਾਤਸੇਦੇ ਵਾ ਸਰੀਰੇ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਅਨੁਸੇਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਞ੍ਹਿ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਯਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨਾਵਟ੍ਟੇ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਆਵਟ੍ਟਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਾਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲਮੇਵ ਦੀਪਿਤਂ।

੮. ਕਿਂਸੁਕੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਦਸ੍ਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਕਿਲੇਸਪਹਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧੇਨ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਗ੍ਗਤੋ ਪਠਮਤਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਪਹਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਨ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪਿਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਮਗ੍ਗਾ ਦਸ੍ਸਨਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ ਛਨ੍ਨਂ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਆਯਤਨਾਨਿ ਰੂਪਂ, ਮਨਾਯਤਨਂ ਅਰੂਪਂ। ਇਤਿ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ।

ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਤਿ ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ਤਤੋ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਜਾਨਾਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ਅਤ੍ਥਾਵੁਸੋ, ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮਾਤਿ। ਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪੀਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਦੁਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਰੂਪਂ, ਸੇਸਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਨਾਮਨ੍ਤਿ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਅਯਂ ਪਨ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਪਠਮੇਨ ਸਪ੍ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾਵ ਕਥਿਤਂ, ਇਮਿਨਾ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇਸੂ’’ਤਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਤਤਿਯੋ ਮਹਾਭੂਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਅਯਂ ਪਨ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਪਠਮੇਨ ਸਪ੍ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁ, ਤਤਿਯੇਨ ਅਤਿਸਪ੍ਪਦੇਸੇਸੂ’’ਤਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਤੇਭੂਮਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਧਾਤੁਯੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਕਲ੍ਲਸਰੀਰਂ ਬਲਪਤ੍ਤਂ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ, ਅਤੀਤਾ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਨਾਗਤਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ ਵਾ ਰੂਪਾਵਚਰਾ ਵਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਾ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਵ। ਅਸਪ੍ਪਾਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਾਲੇਸੁਪਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਠਮਯਾਮਾਦਯੋ ਵਾ, ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ ਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਚਾਰਿਭੂਮਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਮਹਾਹਤ੍ਥੀ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਾਦੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਪਾਦੇਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਕਲੇ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ਕਲਾਪਗ੍ਗਾਹੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਅਯਂ ਪਨ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਪਠਮੇਨ ਸਪ੍ਪਦੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁ, ਪੁਨ ਤਤਿਯੇਨ ਸਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁ, ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸੇਸੁਯੇਵਾ’’ਤਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਦਂ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਞਾਤਂ, ਉਦਾਹੁ ਕੇਨਚਿ ਵੋ ਅਕ੍ਖਾਤ’’ਨ੍ਤਿ? ਆਵੁਸੋ, ਮਯਂ ਕਿਂ ਜਾਨਾਮ? ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਤਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਮੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਯੇਹਿ ਤੇ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ, ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਖੀਣਾਸਵਾ, ਸੁਕਥਿਤਂ ਤੇਹਿ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲਤਾਯ ਤਂ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸੀ’’ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਵਿਹੇਸੇਸਿ। ਕਾਰਕਭਾਵਂ ਪਨਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਗਵੇਸਕੋ ਏਸ, ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਏਵ ਨਂ ਬੁਜ੍ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਿਂਸੁਕੋਪਮਂ ਆਹਰਿ। ਤਤ੍ਥ ਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋ – ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਮਹਾਨਗਰੇ ਏਕੋ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਥਧਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵੇਜ੍ਜੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸੀ ਪਣ੍ਡੁਰੋਗਪੁਰਿਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਵੇਜ੍ਜਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੇਨਤ੍ਥੇਨ ਆਗਤੋਸਿ ਭਦ੍ਰਮੁਖਾ’’ਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰੋਗੇਨਮ੍ਹਿ, ਅਯ੍ਯ, ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ, ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਮੇ ਕਥੇਹੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਗਚ੍ਛ, ਕਿਂਸੁਕਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸੋਸੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਖਾਰੋਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਚਿਮਿਨਾ ਚ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ, ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਵ, ਤੇਨ ਤੇ ਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਗੋ ਬਲਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਜਾਤੋ।

ਅਥਞ੍ਞੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸੀ ਪੁਰਿਸੋ ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੇਨ ਆਤੁਰੋ ‘‘ਅਸੁਕੋ ਕਿਰ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੋਗੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕੇਨ ਤੇ, ਸਮ੍ਮ, ਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਕਿਂਸੁਕਾਰਿਟ੍ਠੇਨ ਨਾਮ, ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਹੀਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸੋਵ ਜਾਤੋ।

ਅਥਵ੍ਵੋ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸੀ...ਪੇ॰... ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸੀ ਪੁਰਿਸੋ ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੇਨ ਆਤੁਰੋ ''ਅਸੁਕੋ ਕਿਰ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੋਗੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਕੇਨ ਤੇ, ਸਮ੍ਮ, ਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ? ਕਿਂਸੁਕਾਰਿਟ੍ਠੇਨ ਨਾਮ, ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਹੀਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸੋਵ ਜਾਤੋ।

ਅਥਵ੍ਵੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਾਸੀ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਕਿਂਸੁਕੋ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੇਨ ਆਤੁਰੋ ਚਿਰਂ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰੋਗੇ ਅਵੂਪਸਮਮਾਨੇ ''ਅਸੁਕੋ ਕਿਰ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸੀ ਪੁਰਿਸੋ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੋਗੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਾਮਹਮ੍ਪਿ, ਤੇਨ ਕਤਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਣ੍ਡਮੋਲੁਬ੍ਭ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕੇਨ ਤੇ, ਸਮ੍ਮ, ਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਿਂਸੁਕਾਰਿਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਕੀਦਿਸੋ ਪਨ ਸੋ ਕਿਂਸੁਕੋਤਿ। ਝਾਪਿਤਗਾਮੇ ਠਿਤਝਾਮਥੂਣੋ ਵਿਯਾਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਾਕਾਰੇਨੇਵ ਕਿਂਸੁਕਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਕਿਂਸੁਕੋ ਪਤਿਤਪਤ੍ਤੋ ਖਾਣੁਕਕਾਲੇ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਤਾਦਿਸੋਵ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਪਨ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਤਮਙ੍ਗਲਿਕਤ੍ਤਾ ''ਅਯਂ 'ਝਾਪਿਤਗਾਮੇ ਝਾਮਥੂਣੋ ਵਿਯਾ'ਤਿ ਆਹ, ਅਮਙ੍ਗਲਮੇਤਂ । ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਤੇਪਿ ਰੋਗੋ ਨ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਕਿਂਸੁਕਂ ਜਾਨਾਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ, ਭੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮਾਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਿਤਕਾਲੇ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਰੂਪੇਨ ''ਲੋਹਿਤਕੋ ਕਿਂਸੁਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਪੁਰਿਮੇਨ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਆਹ, ਕਾਲ਼ਕੋ ਲੋਹਿਤਕਤੋ ਸੁਵਿਦੂਰਦੂਰੇ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਕਿਂਸੁਕਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਯੇਨ ਕਿਂਸੁਕੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਫਲਿਤਕਾਲੇ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਰੂਪੇਨ ''ਓਚਿਰਕਜਾਤੋ ਆਦਿਨ੍ਨਸਿਪਾਟਿਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ਫਲਿਤਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਿਂਸੁਕੋ ਓਲਮ੍ਬਮਾਨਚੀਰਕੋ ਵਿਯ ਅਧੋਮੁਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਅਸਿਕੋਸੋ ਵਿਯ ਚ ਸਿਰੀਸਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਚ ਲਮ੍ਬਮਾਨਫਲੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਆਹ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਕਿਂਸੁਕਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਯੇਨ ਕਿਂਸੁਕੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਰੂਪੇਨ ''ਬਹਲਪਤ੍ਤਪਲਾਸੋ ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯੋ** ਨਾਮ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਚ੍ਛਾਯੋ।

ਸੋ ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਆਹ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਤਂ ਆਹ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਕਿਂਸੁਕਂ ਜਾਨਾਥ, ਉਦਾਹੁ ਕੇਨਚਿ ਵੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋ''ਤਿ? ਕਿਂ, ਭੋ, ਮਯਂ ਜਾਨਾਮ? ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਮਹਾਨਗਰਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਵੇਜ੍ਜਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਆਚਰਿਯਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਵੇਜ੍ਜਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਕੇਨਤ੍ਥੇਨ ਆਗਤੋਸਿ ਭਦ੍ਰਮੁਖਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰੋਗੇਨਮ੍ਹਿ, ਅਯ੍ਯ, ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ, ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਮੇ ਕਥੇਥਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਗਚ੍ਛ, ਕਿਂਸੁਕਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੋਸੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਖਾਰੋਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਚਿਮਿਨਾ ਚ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਵ, ਏਤੇਨ ਤੇ ਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਗੋ ਬਲਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਜਾਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਨਗਰਂ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਗਰਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਵੇਜ੍ਜਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇ ਤਂ ''ਭਿਸਕ੍ਕੋ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤੋਤਿ ਖੋ, ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੫) ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵੇਜ੍ਜਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਵਿਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵਾ। ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਾਸੀ ਪਠਮਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਾਸਿਨੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵੇਜ੍ਜਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਕਥਾਯ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਾਨਂ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਕਥਾਯ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨਕਾਲੋ।

ਯਥਾ ਯਥਾ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ। **ਦਸ੍ਸਨਂ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਸ੍ਸਨਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ। **ਤਥਾ ਤਥਾ ਖੋ ਤੇਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਬਜਾਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਤੇਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਕਥਿਤਂ। ਯਥਾ ਹਿ ''ਕਾਲ਼ਕੋ ਕਿਂਸੁਕੋ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਨਯੇਨ ਕਿਂਸੁਕਮੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਏਵਮੇਵ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵੋਪਿ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਕਥੇਸਿ।

ਯਥਾ ਚ ''ਲੋਹਿਤਕੋ ਓਚਿਰਕਜਾਤੋ ਬਹਲਪਤ੍ਤਪਲਾਸੋ ਕਿਂਸੁਕੋ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਨਯੇਨ ਕਿਂਸੁਕਮੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਵਸੇਨ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵੋਪਿ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਕਾਲ਼ਕਕਾਲੇ ਕਿਂਸੁਕਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋਪਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਨ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਂਸੁਕੋਵ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਏਵਮੇਵ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ, ਨ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਯਥਾ ਚ ਲੋਹਿਤਕਾਲੇ ਓਚਿਰਕਜਾਤਕਾਲੇ ਬਹਲਪਤ੍ਤਪਲਾਸਕਾਲੇ ਕਿਂਸੁਕਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋਪਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ, ਨ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਂਸੁਕੋਵ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਵਸੇਨ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ, ਨ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

ਸੇਯਜਥਾਪਿ , **ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਂ ਨਗਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਸਚੇ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਂ, ਅਥਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਸਚੇ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਂ, ਅਥਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਨਗਰੋਪਮੇਨ ਤਸ੍ਸੇਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤ੍ਥਾਯ ਆਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸੇ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਾਕਾਰਾਦੀਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦੁਬ੍ਬਲਾਨਿ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਚੋਰਾਸਙ੍ਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਂ ਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਦਲ਼੍ਹੁਦ੍ਧਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਪਾਕਾਰਂ। **ਦਲ਼੍ਹਪਾਕਾਰਤੋਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਰਪਾਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਥਿਰਤੋਰਣਞ੍ਚ। ਤੋਰਣਾਨਿ ਨਾਮ ਹਿ ਪੁਰਿਸੁਬ੍ਬੇਧਾਨਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਲਙ੍ਕਾਰਤ੍ਥਂ ਕਰੀਯਨ੍ਤਿ, ਚੋਰਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਥ ਵਾ ਤੋਰਣਨ੍ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਥਿਰਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਨ੍ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਂ ਨਾਮ ਏਕਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ, ਇਧ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਨਗਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਪਣ੍ਡਿਤੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਬਜਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੇਯਜਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ। **ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਠਾਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਮੇਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ।

ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯਾਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਭੂਤਮਤ੍ਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਸਮਿਦ੍ਧੇ ਕਿਰ ਮਹਾਨਗਰੇ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਨਗਰਂ ਰਾਜਾਯੁਤ੍ਤਵਿਰਹਿਤਂ , ਅਥ ਪੁਰਿਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਦੇਵ, ਨਗਰੇ ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਹਿ ਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਯੁਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਏਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਏਤਂ ਆਦਾਯ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਸਂਸਗ੍ਗੇਨ ਕਤਿਪਾਹੇਯੇਵ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਧੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਨਚ੍ਚਗੀਤਾਦਿਰਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ। ਅਥ ਰਞ੍ਞੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਏਕਂ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ ਕੁਮਾਰਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਪੁਨ ਅਭਿਸੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਏਹੀ''ਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰਂ ਓਵਦਿਤੁਂ, ਚਣ੍ਡੋ ਕੁਮਾਰੋ ਘਾਤੇਯ੍ਯਾਪਿ ਮਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਂ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਯੋਧਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਤ੍ਵਂ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਸੋ ਓਵਾਦੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੀਸਮਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਦਾਹੀ''ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਯੋਧੋ ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਸੀਘਂ ਦੂਤਯੁਗਂ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੋਵਾਰਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਹਂ, ਭੋ, ਨਗਰਸ੍ਸ ਸਾਮਿ ਕੁਮਾਰੋ''ਤਿ। ਏਸ ਮਜ੍ਝੇਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ

ਧੁਤ੍ਤਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਗੀਤਾਦਿਰਤਿਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਅਥ ਤਂ ਦੂਤਯੁਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੋ ਤਾਵਦੇਵ, ''ਸਾਮਿ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਿਰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕੁਮਾਰੋ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਯੋਧੋ ਸੀਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਚੇ ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਂ ਕਰੋਸਿ, ਕਰ, ਨੋ ਚੇ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਸੀਸਂ ਪਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਖਗ੍ਗਂ ਅਬ੍ਬਾਹਿ। ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਤਾਵਦੇਵ ਦਿਸਾਸੁ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਕੁਮਾਰੋ ਭੀਤੋ ਸਾਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਭਿਸੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਮਾ ਰਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਾਹੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਯਥਾਭੂਤਵਚਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਓਪਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਸਮਿਦ੍ਧਮਹਾਨਗਰਂ ਵਿਯ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਗਰਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਨਗਰਂ ਵਿਯ ਸਕ੍ਕਾਯਨਗਰਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਕੂਟਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕੂਟਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਕੂਟਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਸਮਙ੍ਗਿਕਾਲੋ, ਦ੍ਵੇ ਸੀਘਦੂਤਾ ਵਿਯ ਸਮਥਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ, ਮਹਾਯੋਧੇਨ ਸੀਸੇ ਗਹਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਨਾ ਨਿਚ੍ਚਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੋ, ਯੋਧੇਨ ਸੀਸੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਧੁਤ੍ਤਾਨਂ ਦਿਸਾਸੁ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਦੂਰੀਭਾਵੋ ਵਿਯ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਨੀਵਰਣਾਨਂ ਦੂਰੀਭਾਵੋ, ''ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਮਤ੍ਤੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਲੋ ਵਿਯ ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਕਾਲੋ, ਅਮਚ੍ਚੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸਮਾਧਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਕਾਲੋ, ਤਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਤੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦੂਤੇਹਿ ਕਤਾਭਿਸੇਕਸ੍ਸ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਉਸ੍ਸਾਪਨਂ ਵਿਯ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੁਸ੍ਸਾਪਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨਗਰਨ੍ਤਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਸ੍ਸੇਤਂ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ **ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਵ। ਕੇਵਲਂ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯੋ ''ਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵਾਰਭੂਤਤ੍ਤਾ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ ''ਦ੍ਵਾਰਾਨੀ''ਤਿ, ਤੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤਿ ''ਦੋਵਾਰਿਕੋ''ਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਰਾਜੇਨ ਪੇਸਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ''ਸੀਘਂ ਦੂਤਯੁਗ''ਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਮਹਾਯੋਧੋ ਵਿਯ ਸਮਥੋ, ਪਣ੍ਡਿਤਾਮਚ੍ਚੋ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੋਤਿ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੋ। **ਮਹਾਭੂਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾਨਂ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ । ਵਤ੍ਥੁਰੂਪਸ੍ਸ ਹਿ ਪਚ੍ਚਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵੇਤਂ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਂ। ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਪਨ ਸੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਵਿਯ ਸਰੀਰਮਜ੍ਝੇ ਹਦਯਰੂਪਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਦੂਤੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਿਞ੍ਞਾਣਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਨ ਯਥਾਭੂਤਸਭਾਵਂ ਅਕੁਪ੍ਪਂ ਅਧਿਕਾਰੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ **ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਯਾਦਿਸੋਵ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਤਾਦਿਸੋਯੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ **ਯਥਾਗਤਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਦਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਂ ਆਭਤਾਯ ਉਪਮਾਯ ਸਂਸਨ੍ਦਨਂ।

ਤਸ੍ਸੇਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਾਕਟੀਕਰਣਤ੍ਥਂ ਆਭਤਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਇਦਂ ਸਂਸਨ੍ਦਨਂ – ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਛਦ੍ਵਾਰੂਪਮਾ ਛਫਸ੍ਸਾਯਤਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਭਤਾ, ਨਗਰਸਾਮਿਉਪਮਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ, ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੂਪਮਾ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਵਸੇਨ, ਨਗਰੂਪਮਾ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਭਤਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨਿਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਸਕਲੇਨਪਿ ਹਿ ਨਗਰਸਮ੍ਭਾਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਯਥਾਭੂਤਵਚਨੇਨ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਯਥਾਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਂ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਨ ਪਭਾਵਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਹਪੁਚ੍ਛਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਤਿ।

੯. ਵੀਣੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੯. ਨਵਮੇ **ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ** ਵਾ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ** ਵਾਤਿ ਇਦੰ ਸਤ੍ਥਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਮਹਾਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਮਹਨ੍ਤੰ ਕਸਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਸਸ੍ਸੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤੇਨ ਉਭਤੋਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਪਟ੍ਠਪਿਤੰ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਪਰਿਸਾਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਸੁ ਸੇਸਜਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤੇਤਿਯੇਵ, ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਸਮਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਪਰਿਸਾਯ ਚ ਮਹਾਧਮ੍ਮਯਾਗੰ ਯਜਨ੍ਤੋ ਵੀਣੋਪਮਸੁਤ੍ਤੰ ਆਰਭਿ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਰਦ੍ਧੰ, ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪਰਿਸਾਨੰ ਅਵਾਰਿਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਸੋਤਬ੍ਬਞ੍ਚੇਵ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਞ੍ਚ, ਪਰਿਯੋਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਰਸੋ ਵਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਛਨ੍ਦੋ** ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਦੁਬ੍ਬਲਤਣ੍ਹਾ, ਸੋ ਰਞ੍ਜੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ । ਅਪਰਾਪਰੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਨ ਬਲਵਤਣ੍ਹਾ **ਰਾਗੋ** ਨਾਮ, ਸੋ ਰਞ੍ਜੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਦਣ੍ਡਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਕਾਤੁੰ ਅਸਮਤ੍ਥੋ ਪੁਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਦੁਬ੍ਬਲਕੋਧੋ **ਦੋਸੋ** ਨਾਮ। ਤਾਨਿ ਕਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਅਪਰਾਪਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਬਲਵਕੋਧੋ **ਪਟਿਘੰ** ਨਾਮ। **ਮੋਹੋ** ਪਨ ਮੋਹਨਸਮ੍ਮੋਹਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਾਣੰ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਤੀਣਿ ਅਕੁਸਲਮੂਲਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਗਹਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਮ੍ਮੂਲਕਾ ਕਿਲੇਸਾ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ‘‘ਛਨ੍ਦੋ ਰਾਗੋ’’ਤਿ ਵਾ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਅਟ੍ਠਲੋਭਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ, ‘‘ਦੋਸੋ ਪਟਿਘ’’ਨ੍ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ, ਮੋਹਪਦੇਨ ਲੋਭਦੋਸਰਹਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ ਗਹਿਤਾਤਿ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਸਭਯੋਤਿ ਕਿਲੇਸਚੋਰਾਨੰ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਸਭਯੋ। **ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੋ**ਤਿ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨੰ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੋ। **ਸਕਣ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਕਣ੍ਟਕੇਹਿ ਸਕਣ੍ਟਕੋ। **ਸਗਹਨੋ**ਤਿ ਰਾਗਗਹਨਾਦੀਹਿ ਸਗਹਨੋ। **ਉਮ੍ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਦੇਵਲੋਕੰ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਮਗ੍ਗੋ। **ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਤਜੇਗੁਚ੍ਛਿਭੂਤਟ੍ਠਾਨਗਮਨਏਕਪਦਿਕਮਗ੍ਗੋ ਵਿਯ ਅਪਾਯਸਮ੍ਪਾਪਕਤ੍ਤਾ ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗੋ। **ਦੁਹਿਤਿਕੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਹਿਤੀਤਿ ਇਰਿਯਨਾ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਇਹਿਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ, **ਦੁਹਿਤਿਕੋ**। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗੇ ਮੂਲਫਲਾਦਿਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਸਾਯਨੀਯੰ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਇਰਿਯਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤੁੰ। ਕਿਲੇਸਮਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵੰ ਗਨ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਗ੍ਗੋ ਦੁਹਿਤਿਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਏਸੇਵਤ੍ਥੋ। **ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸੇਵਿਤੋ**ਤਿ ਕੋਕਾਲਿਕਾਦੀਹਿ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਸੇਵਿਤੋ।

ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਾਰਯੇਤਿ ਤੇਹਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇਹਿ ਰੂਪੇਹਿ ਤੰ ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੰ ਅਸੁਭਾਵਜ੍ਜਨਾਦੀਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਨਿਵਾਰਯੇ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਰਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਸੁਭਤੋ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਦੋਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮੇਤ੍ਤਤੋ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਮੋਹੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛੰ ਗਰੁਵਾਸੰ ਆਵਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਏਵੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਤੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਤਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਚ ਆਵਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਹਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਤੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਅਸੁਭਾਵਜ੍ਜਨਾਦੀਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਨਿਵਾਰਯੇ’’ਤਿ।

ਕਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਕਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਸ੍ਸੰ। **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਸੁਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ। **ਕਿਟ੍ਠਾਦੋ**ਤਿ ਸਸ੍ਸਖਾਦਕੋ । **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਿਟ੍ਠੰ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਕਿਟ੍ਠਾਦੋ ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਕੂਟਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਿਟ੍ਠਾਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਮਾਦਕਾਲੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਤਿੰ ਪਹਾਯ ਵਿਚਰਣਕਾਲੋ, ਕਿਟ੍ਠਾਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਮਾਦਮਾਗਮ੍ਮ ਗੋਣੇਨ ਗਹਿਤਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਕਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਖਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਸਸ੍ਸਸਾਮਿਨੋ ਸਸ੍ਸਫਲਾਨਧਿਗਮੋ ਵਿਯ ਛਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਮਾਗਮ੍ਮ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣੇ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕੁਸਲਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਧਿਗਮਾਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪਰਿਘਟਾਯਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨੰ ਸਿਙ੍ਗਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ। **ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯਜਾ**ਤਿ ਘਟਾਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਨਾਸਾਰਜ੍ਜੁਕੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯਜ। **ਦਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਸਦਿਸੇਨ ਥੂਲਦਣ੍ਡਕੇਨ। **ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ ਗੋਣੋ**ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਸੋ ਕਿਟ੍ਠਾਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਮਾਦਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਯਸ੍ਮਿੰ ਯਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਕਿਟ੍ਠੰ ਓਤਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਏਵ◌ੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਾਲ਼ੇਤ੍ਵ◌ਾ ਓਸਜ੍ਜਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਭਾਵ◌ੰ ਉਪਨੀਤੋ ਗੋਣੋ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਇਧਾਪਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਿਟ੍ਠਮਿਵ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਕਿਟ੍ਠਾਦੋ ਵ◌ਿਯ ਕੂਟਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਿਟ੍ਠਾਰਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਵ◌ਿਯ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਛਸੁ ਦ੍ਵ◌ਾਰੇਸੁ ਸਤਿਯਾ ਅਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ, ਦਣ੍ਡੋ ਵ◌ਿਯ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੋ, ਗੋਣਸ੍ਸ ਕਿਟ੍ਠਾਭਿਮੁਖਕਾਲੇ ਦਣ੍ਡੇਨ ਤਾਲ਼ਨੰ ਵ◌ਿਯ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖਕਾਲੇ ਅਨਮਤਗ੍ਗਿਯਦੇਵਦੂਤਆਦਿਤ੍ਤਆਸੀਵ◌ਿਸੂਪਮਅਨਾਗਤਭਯਾਦੀਸੁ ਤੰ ਤੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸ੍ਸ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਿਵ◌ਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਓਤਾਰਣੰ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਮਨੋ ਪਸੀਦਤਿ,
> ਦਮੇਤਿ ਨੰ ਪੀਤਿਸੁਖਞ੍ਚ ਵ◌ਿਨ੍ਦਤਿ।
> ਤਦਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਤਿਟ੍ਠਤੇ ਮਨੋ,
> ਗੋਣੋਵ ਕਿਟ੍ਠਾਦਕੋ ਦਣ੍ਡਤਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ॥

ਉਦ੍ਦਜਿਤਨ੍ਤਿ ਤਜ੍ਜਿਤੰ। **ਸੁਦ੍ਦਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਜ੍ਜਿਤੰ, ਸੁਜਿਤਨ੍ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਦ੍ਦੁ, ਸੁਦ੍ਦੂਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤੰ। **ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਏਕੋਦਿ ਹੋਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਸਮਾਧਿਯਤਿ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵ◌ਾ ਏਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਮਥਾਨੁਰਕ੍ਖਣਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰਸੀਲੰ ਨਾਮ ਕਥਿਤੰ।

ਰਵ੍ਵੋ ਵ◌ਾਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿਦੇਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੁਰਵ੍ਵੋ ਵ◌ਾ। **ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣੇਯਜਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਕੁਸਲੇਨ ਵ◌ੀਣਾਵ◌ਾਦਕੇਨ ਵ◌ਾਦਿਯਮਾਨਾਯ ਮਧੁਰਸਦ੍ਦੰ ਸੁਣੇਯਜ। **ਰਜਨੀਯੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਰਞ੍ਜੇਤੀਤਿ **ਰਜਨੀਯੋ**। ਕਾਮੇਤਬ੍ਬਤਾਯ **ਕਮਨੀਯੋ**। ਚਿਤ੍ਤੰ ਮਦਯਤੀਤਿ **ਮਦਨੀਯੋ**। ਚਿਤ੍ਤੰ ਮੁਚ੍ਛਿਤੰ ਵ◌ਿਯ ਕਰਣਤੋ ਮੁਚ੍ਛਿਯਤੀਤਿ **ਮੁਚ੍ਛਨੀਯੋ**। ਆਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਯ ਗਹਣਤੋ ਬਨ੍ਧਤੀਤਿ **ਬਨ੍ਧਨੀਯੋ। ਅਲੰ ਮੇ, ਭੋ**ਤਿ ਵ◌ੀਣਾਯ ਸਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਤੰ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਉਪਧਾਰਣੇ**ਤਿ ਵ◌ੇਟ੍ਠਕੇ। **ਕੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਰਸ੍ਸੰ ਸਾਰਦਣ੍ਡਕੰ।

ਸੋ ਤੰ ਵ◌ੀਣਨ੍ਤਿ ਸੋ ਰਾਜਾ ''ਆਹਰਥ ਨੰ ਵ◌ੀਣੰ, ਅਹਮਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਦੰ ਪਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਵ◌ੀਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ। **ਦਸਧਾ** ਵ◌ਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਠਮੰ ਤਾਵ ਦਸਧਾ ਫਾਲੇਯਜ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਦੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸਤਧਾ ਫਾਲੇਯਜ, ਤਥਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸਕਲਿਕੰ ਸਕਲਿਕੰ ਕਰੇਯਜ, ਤਥਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਕਲਿਕਾ ਝਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਨੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਡਹੇਯਜ। ਤਥਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਲ੍ਲਹੁਕਾਨਿ ਮਸਿਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਵ◌ਾਤੇਨ ਭਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਦ੍ਦੋ ਸਾਰਧਞ੍ਞੰ ਵ◌ਿਯ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਨੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਾਵ◌ਾਤੇ ਵ◌ਾ ਓਫੁਨੇਯਜ। ਤਥਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਮਸਿਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਯਥੋਦਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਪਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵ◌ਿਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਨੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਦਿਯਾ ਵ◌ਾ ਸੀਘਸੋਤਾਯ ਪਵ◌ਾਹੇਯਜ।

ਏਵ◌ੰ ਵਦੇਯਜਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿਮੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਏਵ◌ੰ ਵਦੇਯਜ। **ਅਸਤੀ ਕਿਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਤੀ ਕਿਰ ਅਯੰ ਵ◌ੀਣਾ, ਲਾਮਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਸਤੀਤਿ ਲਾਮਕਾਧਿਵਚਨਮੇਤੰ। ਯਥਾਹ –

> ''ਅਸਾ ਲੋਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ, ਵ◌ੇਲਾ ਤਾਸੰ ਨ ਵ◌ਿਜ੍ਜਤਿ।

ਸਾਰਤ੍ਤਾ ਚ ਪਗਬ੍ਭਾ ਚ, ਸਿਖੀ ਸਬ੍ਬਘਸੋ ਯਥਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੬੧)।

ਯਥੇਵੰ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵੀਣਾ ਨਾਮਾਤਿ ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਵੀਣਾਯੇਵ ਲਾਮਿਕਾ, ਯਥੇਵ ਪਨ ਅਯਂ ਵੀਣਾ ਨਾਮ, ਏਵਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਨ੍ਨਿਬਦ੍ਧਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਲਾਮਕਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੀਣਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਯੋਗਾਵਚਰੋ। ਯਥਾ ਸੋ ਰਾਜਾ ਤਂ ਵੀਣਂ ਦਸਧਾ ਫਾਲਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵੀਣਾਯ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਖਨ੍ਧਸਮ੍ਮਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਰੂਪਂ ਸਮਨ੍ਵੇਸਤਿ ਯਾਵਤਾ ਰੂਪਸ੍ਸ ਗਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਮਨ੍ਵੇਸਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। **ਯਾਵਤਾ ਰੂਪਸ੍ਸ ਗਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਰੂਪਸ੍ਸ ਗਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਗਤੀ**ਤਿ ਗਤਿਗਤਿ, ਸਞ੍ਜਾਤਿਗਤਿ, ਸਲਕ੍ਖਣਗਤਿ, ਵਿਭਵਗਤਿ, ਭੇਦਗਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਦਂ ਰੂਪਂ ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਅਨ੍ਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਸਂਸਰਤਿ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ **ਗਤਿਗਤਿ** ਨਾਮ।

ਅਯਂ ਪਨ ਕਾਯੋ ਨੇਵ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ, ਨ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦੀਸੁ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਆਮਾਸਯਪਕ੍ਕਾਸਯਾਨਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬਹਲਨ੍ਧਕਾਰੇ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਪਵਨਵਿਚਰਿਤੇ ਪਰਮਜੇਗੁਚ੍ਛੇ ਓਕਾਸੇ ਪੂਤਿਮਚ੍ਛਾਦੀਸੁ ਕਿਮਿ ਵਿਯ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ , ਅਯਂ ਰੂਪਸ੍ਸ **ਸਞ੍ਜਾਤਿਗਤਿ** ਨਾਮ।

ਦੁਵਿਧਂ ਪਨ ਰੂਪਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ, ''ਰੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੯) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ ਰੁਪ੍ਪਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਭੇਦਂ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ, ਅਯਮਸ੍ਸ **ਸਲਕ੍ਖਣਗਤਿ** ਨਾਮ।

> ''ਗਤਿ ਮਿਗਾਨਂ ਪਵਨਂ, ਆਕਾਸੋ ਪਕ੍ਖਿਨਂ ਗਤਿ।
> ਵਿਭਵੋ ਗਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਰਹਤੋ ਗਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯) –

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ **ਵਿਭਵਗਤਿ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨਸ੍ਸ ਭੇਦੋ, ਅਯਂ **ਭੇਦਗਤਿ** ਨਾਮ। ਵੇਦਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਉਪਰਿ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਤੇਸਂ ਸਞ੍ਜਾਤਿਗਤਿ, ਸਲਕ੍ਖਣਗਤਿਯਞ੍ਚ ਵੇਦਯਿਤਸਞ੍ਜਾਨਨਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਵਿਜਾਨਨਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਯਦੇਤਂ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠਿਤਣ੍ਹਾਮਾਨਗ੍ਗਾਹਤ੍ਤਯਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾਵ ਸੁਤ੍ਤਾਗਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ –

> ''ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ, ਮਜ੍ਝੇ ਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾ।
> ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਏਸਾ ਵੀਣੋਪਮਾ ਕਥਾ''ਤਿ॥

੧੦. ਛਪ੍ਪਾਣਕੋਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੭. ਦਸਮੇ **ਅਰੁਗਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਣਸਰੀਰੋ। ਤੇਸਂਯੇਵ ਅਰੂਨਂ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ **ਪਕ੍ਕਗਤ੍ਤੋ। ਸਰਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਡਵਨਂ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਅਰੁਗਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਸ ਕੁਸਕਣ੍ਟਕੇਹਿ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਰਪਤ੍ਤੇਹਿ ਚ ਅਸਿਧਾਰੂਪਮੇਹਿ ਵਿਲਿਖਿਤਗਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ''ਅਯਂ ਸੋ ਇਮੇਸਞ੍ਚ ਇਮੇਸਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਰਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਲਭਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰਨ੍ਤਿ ਲਭਤਿ ਚੋਦਕੰ। **ਏਵੰਕਾਰੀ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਦੂਤਕਮ੍ਮਾਦੀਨੰ ਕਾਰਕੋ। **ਏਵੰਸਮਾਚਾਰੋ**ਤਿ ਵਿਧਵਾ ਗੋਚਰਾਦਿਵਸੇਨ ਏਵਰੂਪਗੋਚਰੋ। **ਅਸੁਚਿਗਾਮਕਣ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਟ੍ਠੇਨ ਅਸੁਚਿ, ਗਾਮਵਾਸੀਨੰ ਵਿਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਕਣ੍ਟਕੋਤਿ ਗਾਮਕਣ੍ਟਕੋ।

ਪਕ੍ਖਿਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਸਕੁਣੰ। **ਓਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਆਵਿਞ੍ਛੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਆਕਡ੍ਢੇਯ੍ਯੁੰ। **ਪਵੇਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਆਕਾਸੰ ਡੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਆਕਾਸੰ ਉਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਾਮਿ।

ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਅਹਿ ''ਭੋਗੇਹਿ ਮਣ੍ਡਲੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਮ੍ਮਿਕੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਸੁਸੁਮਾਰੋ ''ਦੂਰੇ ਬਿਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਦਕੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਪਕ੍ਖੀ ''ਅਜਟਾਕਾਸੇ ਸੁਖੰ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਕਾਸੰ ਡੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ''ਉਦ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਛਾਰਿਕੰ ਬਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਮੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਸਿਙ੍ਗਾਲੋ ''ਮਨੁਸ੍ਸਮੰਸੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਮਕਸੁਸਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਮਕ੍ਕਟੋ ''ਉਚ੍ਚੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾਦਿਸੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਨੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ।

ਅਨੁਵਿਧਾਯੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਨੁਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁੰ, ਅਨੁਵਿਧਿਯੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਨੁਵਿਧਾਨੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਤ੍ਥ ਸੋ ਯਾਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਏਵਮੇਵ**ਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਛ ਪਾਣਕਾ ਵਿਯ ਛਾਯਤਨਾਨਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ, ਦਲ੍ਹਰਜ੍ਜੁ ਵਿਯ ਤਣ੍ਹਾ, ਮਜ੍ਝੇ ਗਣ੍ਠਿ ਵਿਯ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਯਸ੍ਮਿੰ ਦ੍ਵਾਰੇ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਬਲਵੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਆਯਤਨੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਵਿਞ੍ਛਤਿ।

ਇਮੰ ਪਨ ਉਪਮੰ ਭਗਵਾ ਸਰਿਕ੍ਖਕੇਨ ਵਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯ ਆਯਤਨਾਨੰ ਵਾ ਨਾਨਤ੍ਤੁਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ **ਸਰਿਕ੍ਖਕੇਨ** ਤਾਵ ਵਿਸੁੰ ਅਪ੍ਪਨਾਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਾਲ਼ਿਯੰਯੇਵ ਅਪ੍ਪਿਤਾ। **ਆਯਤਨਾਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤੁਦਸ੍ਸਨੇਨ** ਪਨ ਅਯੰ ਅਪ੍ਪਨਾ – ਅਹਿ ਨਾਮੇਸ ਬਹਿ ਸਿਤ੍ਤਸਮ੍ਮਟ੍ਠੇ ਠਾਨੇ ਨਾਭਿਰਮਤਿ, ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਤਿਣਪਣ੍ਣਗਹਨਵਮ੍ਮਿਕਾਨਿਯੇਵ ਪਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਭਿਰਮਤਿ, ਏਕਗ੍ਗਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਚਕ੍ਖੁਪੇਤੰ ਵਿਸਮਜ੍ਝਾਸਯੰ, ਮਟ੍ਠਾਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਾਭਿਰਮਤਿ, ਓਲੋਕੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਰੂਪਚਿਤ੍ਤਪੁਪ੍ਫਲਤਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਪਨ ਅਭਿਰਮਤਿ। ਤਾਦਿਸੇਸੁ ਹਿ ਠਾਨੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਮੁਖਮ੍ਪਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ।

ਸੁਸੁਮਾਰੋਪਿ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਕ੍ਖਿੰ ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਬ੍ਯਾਮਸਤਮਤ੍ਤੰ ਉਦਕੰ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਬਿਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ, ਸੁਖੰ ਸੁਪਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸੋਤਮ੍ਪੇਤੰ ਬਿਲਜ੍ਝਾਸਯੰ ਆਕਾਸਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੰ, ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕੂਪਕੇਯੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਕਰੋਤਿ, ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਕਾਸੋਯੇਵ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸਵਨੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਜਟਾਕਾਸੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਅਨ੍ਤੋਲੇਣਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਜ੍ਝਾਯੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਨ ਲੇਣਚ੍ਛਦਨੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਪਰਮ੍ਪਰਾ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੋਤਪਸਾਦੰ ਘਟ੍ਟੇਤਿ। ਅਥ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਸਜ੍ਝਾਯਤੀ''ਤਿ ਲੇਣਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ।

ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਗੋਚਰਤਾ ਹੋਤਿ, ਕਿੰ ਪਨੇਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਗੋਚਰਨ੍ਤਿ? ਆਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਗੋਚਰੰ। ਯਦਿ ਏਵੰ ਦੂਰੇ ਭੇਰਿਆਦੀਸੁ ਵਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ''ਦੂਰੇ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਜਾਨਨੰ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਨੋ ਨ ਭਵਤਿ। ਸੋਤਪਸਾਦਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਘਟ੍ਟਿਤੇ ''ਦੂਰੇ ਸਦ੍ਦੋ, ਆਸਨ੍ਨੇ ਸਦ੍ਦੋ, ਪਰਤੀਰੇ ਓਰਿਮਤੀਰੇ''ਤਿ ਤਥਾ ਤਥਾ ਜਾਨਨਾਕਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਤਾ ਏਸਾਤਿ। ਕਿੰ ਏਤਾਯ ਧਮ੍ਮਤਾਯ? ਯਤੋ ਯਤੋ ਛਿਦ੍ਦੰ, ਤਤੋ ਤਤੋ ਸਵਨੰ ਹੋਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਦੀਨੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਵਿਯਾਤਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਗੋਚਰਮੇਵੇਤੰ।

ਪਕ੍ਖੀਪਿ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਵਾ ਨ ਰਮਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਕੰ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਜਟਾਕਾਸੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਘਾਨਮ੍ਪਿ ਆਕਾਸਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਾਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਗਨ੍ਧਗੋਚਰੰ। ਤਥਾ ਹਿ ਗਾਵੋ ਨਵਵੁਟ੍ਠੇ ਦੇਵੇ ਭੂਮਿੰ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਾਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਾਤੰ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਗਨ੍ਧਪਿਣ੍ਡੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਉਪਸਿਙ੍ਘਨਕਾਲੇ ਵਾਤੰ ਅਨਾਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧੰ ਜਾਨਾਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਰੋਪਿ ਬਹਿ ਚਰਨ੍ਤੋ ਖੇਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਛਾਰਿਕੰ ਬ੍ਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਜਿਵ੍ਹਾਪਿ ਗਾਮਜ੍ਝਾਸਯਾ ਆਪੋਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਰਸਾਰਮ੍ਮਣਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿੰ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ। ਸੁਕ੍ਖਖਾਦਨੀਯਸ੍ਸ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਖੇਲ਼ੇਨ ਅਤੇਮਿਤਸ੍ਸ ਰਸੰ ਜਾਨਿਤੁੰ।

ਸਿਙ੍ਗਾਲੋਪਿ ਬਹਿ ਚਰਨ੍ਤੋ ਰਤਿੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਮੰਸੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਕਾਯੋਪਿ ਉਪਾਦਿਣ੍ਣਕਜ੍ਝਾਸਯੋ ਪਥਵੀਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞੰ ਉਪਾਦਿਣ੍ਣਕੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਸੀਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾ ਚਸ੍ਸ ਪਥਵੀ ਆਰਮ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਸੁਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਸਯਨਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਵਾ ਫਲਕਾਨੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪੀਲ਼ਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਥਦ੍ਧਮੁਦੁਭਾਵੋ ਜਾਨਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾ ਪਥਵੀ ਏਤਸ੍ਸ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਜਾਨਨੇ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ।

ਮਕ੍ਕਟੋਪਿ ਭੂਮਿਯੰ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਨਾਭਿਰਮਤਿ, ਹਤ੍ਥਸਤੁਬ੍ਬੇਧੰ ਪਨਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਵਿਟਪਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਫਾਸੁਕੋ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਮਨੋਪਿ ਨਾਨਜ੍ਝਾਸਯੋ ਭਵਙ੍ਗਪਚ੍ਚਯੋ, ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣਜ੍ਝਾਸਯੰ ਕਰੋਤਿਯੇਵ ਮੂਲਭਵਙ੍ਗੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨ ਆਯਤਨਾਨੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਆਯਤਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਤੰ ਚਕ੍ਖੁ ਨਾਵਿਞ੍ਛਤੀਤਿ ਤਣ੍ਹਾਰਜ੍ਜੁਕਾਨੰ ਆਯਤਨਪਾਣਕਾਨੰ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਥਮ੍ਭੇ ਬਦ੍ਧਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਭਾਵੰ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਾਕਡ੍ਢਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੧੧. ਯਵਕਲਾਪਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੮. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਯਵਕਲਾਪੀ**ਤਿ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਯਵਪੁਞ੍ਜੋ। **ਬ੍ਯਾਭਙ੍ਗਿਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਾਜਹਤ੍ਥਾ। **ਛਹਿ ਬ੍ਯਾਭਙ੍ਗੀਹਿ ਹਨੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਛਹਿ ਪੁਥੁਲਕਾਜਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਪੋਥੇਯ੍ਯੁੰ। **ਸਤ੍ਤਮੋ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਜਨੇਸੁ ਯਵੇ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤਮੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਸੁਹਤਤਰਾ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ ਅਤ੍ਥਿ ਭੁਸਪਲਾਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰੰ ਹਤਾ।

ਏਵਮੇਵ ਖੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਮਹਾਪਥੋ ਵਿਯ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ, ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਯਵਕਲਾਪੀ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤੋ, ਛ ਬ੍ਯਾਭਙ੍ਗਿਯੋ ਵਿਯ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਮਜ੍ਝਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ, ਸਤ੍ਤਮਾ ਬ੍ਯਾਭਙ੍ਗੀ ਵਿਯ ਭਵਪਤ੍ਥਨਾ ਕਿਲੇਸਾ। ਯਥਾ ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਠਪਿਤਾ ਯਵਕਲਾਪੀ ਛਹਿ ਬ੍ਯਾਭਙ੍ਗੀਹਿ ਹਞ੍ਞਤਿ, ਏਵਮਿਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਆਰਮ੍ਮਣਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਛਸੁ ਆਯਤਨੇਸੁ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਸਤ੍ਤਮੇਨ ਸੁਹਤਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਾ ਭਵਪਤ੍ਥਨਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸੁਹਤਤਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਵੇਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ।

ਇਦਾਨਿ ਨੇਸੰ ਤੰ ਭਵਪਤ੍ਥਨਕਿਲੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯੰ ਭੁਮ੍ਮੰ, ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਦੇਵਸਭਾਯ ਦ੍ਵਾਰੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਖੋ ਦੇਵਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਏਤੇ ਦੇਵਾ ਨਾਮ, ਯੇਹਿ ਮਾਦਿਸੰ ਅਸੁਰਾਧਿਪਤਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ

ਭੇਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। **ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਦੇ**ਵ◌ਾਤਿ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਏਤੇ ਦੇਵ◌ਾ ਨਾਮ, ਯੇ ਮਾਦਿਸਂ ਅਸੁਰਾਧਿਪਤਿਂ ਨਵਗੂਥਸੂਕਰਂ ਵ◌ਿਯ ਕਣ੍ਠਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਬਨ੍ਧਨੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਏਵ◌ਂ ਸੁਖੁਮਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ**, **ਵ◌ੇਪਚਿਤ੍ਤਿਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮਨਾਲ਼ਸੁਤ੍ਤਂ ਵ◌ਿਯ ਮਕ੍ਕਟਜਾਲਸੁਤ੍ਤਂ ਵ◌ਿਯ ਚ ਸੁਖੁਮਂ ਹੋਤਿ, ਛੇਤ੍ਤੁਂ ਪਨ ਨੇਵ ਵ◌ਾਸਿਯਾ ਨ ਫਰਸੁਨਾ ਸਕ੍ਕਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਬਜ੍ਝਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਵ◌ੇਪਚਿਤ੍ਤਿਬਨ੍ਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਂ ਪਨੇਸਂ ਤਤੋਪਿ ਸੁਖੁਮਤਰਂ, ਨੇਵ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਪਾਥਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਨਿਵ◌ਾਰੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਬਦ੍ਧਾ ਸਤ੍ਤਾ ਪਥਵ◌ਿਤਲੇਪਿ ਆਕਾਸੇਪਿ ਯੋਜਨਸਤਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਪਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਪਿ। ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪਨੇਤਂ ਞਾਣੇਨੇਵ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨਾਤਿ ''ਞਾਣਮੋਕ੍ਖਂ ਬਨ੍ਧਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ।

ਮਞ੍ਞਮਾਨੋਤਿ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਖਨ੍ਧੇ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੋ। **ਬਦ੍ਧੋ ਮਾਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਦ੍ਧੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਵ◌ਾ ਏਤਂ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਕਿਲੇਸਮਾਰੇਨ ਬਦ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਤ੍ਤੋ ਪਾਪਿਮਤੋ**ਤਿ ਮਾਰਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇਯੇਵ ਵ◌ਾ ਇਦਂ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਪਾਪਿਮਤਾ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨੇਨ ਮੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਪਦੇਨ ਤਣ੍ਹਾਮਞ੍ਞਿਤਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਿਤਂ। **ਭਵ◌ਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਮਞ੍ਞਿਤਮੇਵ। **ਨ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ। **ਰੂਪੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਸ੍ਸਤਸ੍ਸੇਵ ਪਭੇਦਦੀਪਨਾਨਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮਞ੍ਞਿਤਂ ਆਬਾਧਂ ਅਨ੍ਤੋਦੋਸਨਿਕਨ੍ਤਨਵਸੇਨ ਰੋਗੋ ਚੇਵ ਗਣ੍ਡੋ ਚ ਸਲ੍ਲਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਇਞ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਇਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਚ ਪਪਞ੍ਚਿਤਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਮਤ੍ਤਾਕਾਰਪਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਮਾਨਗਤਵ◌ਾਰੇ ਪਨ ਮਾਨਸ੍ਸ ਗਤਂ **ਮਾਨਗਤਂ**, ਮਾਨਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾਨੋਯੇਵ ਮਾਨਗਤਂ ਗੂਥਗਤਂ ਮੁਤ੍ਤਗਤਂ ਵ◌ਿਯ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮਾਨਵਸੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਅਯਮਹਮਸ੍ਮੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ। ਨਨੁ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਮਾਨੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਆਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਮਾਨਮੂਲਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ।

ਆਸੀਵ◌ਿਸਵਗ੍ਗੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਪਣ੍ਣਾਸਕੋ।

ਸਲ਼ਾਯਤਨਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਵੇਦਨਾਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਮਾਧਿਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੯. ਵੇਦਨਾਸਂਯੁਤ੍ਤੇ ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਾ ਸਮਾਹਿਤੋ। **ਵੇਦਨਾ ਚ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਵੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਵੇਦਨਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਭਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਸਮ੍ਭਵਂ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਯਤ੍ਥ ਚੇਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥੇਤਾ ਵੇਦਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਖਯਗਾਮਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਵੇਦਨਾਨਂ ਖਯਗਾਮਿਨਂ ਮਗ੍ਗਂ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਵਸੇਨ ਪਜਾਨਾਤਿ। **ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ**ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਵੇਦਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਗਾਥਾਸੁ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਸੇਸੇਹਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਂ ਕਥਿਤਂ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕੋ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੨. ਸੁਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਸਹਾ**ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਞ੍ਚ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇਹਿ ਸਹ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ। **ਮੋਸਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਸ੍ਸਨਸਭਾਵਂ। **ਪਲੋਕਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਲੁਜ੍ਜਨਕਂ ਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵਂ। **ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਾਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਵੇਦਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਗਾਥਾਸੁ ਞਾਣਫੁਸਨਂ।

੩. ਪਹਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੧. ਤਤਿਯੇ **ਅਚ੍ਛੇਚ੍ਛਿ ਤਣ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ। **ਵਿਵਤ੍ਤਯਿ ਸਂਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਂਯੋਜਨਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਯਿ ਨਿਮ੍ਮੂਲਕਮਕਾਸਿ। **ਸਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ। **ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ**ਤਿ ਮਾਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਾਭਿਸਮਯਾ, ਪਹਾਨਾਭਿਸਮਯਾ ਚ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨ ਮਾਨਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਾਭਿਸਮਯੋ। ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ ਪਨ ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਪਹੀਯਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਵਿਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਂ ਵਿਯ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਭਿਸਮਯੋ।

ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਮਾਨਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਚ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਚ ਯੇ ਇਮੇ ''ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਜੀਰਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੮) ਹਰਿਤਨ੍ਤਂ ਵਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੦੪) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਅਨ੍ਤਿਮਮਰਿਯਾਦਨ੍ਤੋ ਚ, ''ਅਨ੍ਤਮਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜੀਵਿਕਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੯੧; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਲਾਮਕਨ੍ਤੋ ਚ, ''ਸਕ੍ਕਾਯੋ ਏਕੋ ਅਨ੍ਤੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੬੧; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ ੧੧) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸਨ੍ਤੋ ਚ, ''ਏਸੇਵਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਚਯਸਙ੍ਖਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੫੧; ੨.੪.੭੧; ਉਦਾ॰ ੭੧) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਕੋਟਨ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸੇਵ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਦੁਂ ਚਤੁਤ੍ਥਕੋਟਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਪਰਿਵਟੁਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਅਨ੍ਤਿਮਸਮੁਸ੍ਸਯਮਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਦੁਕ੍ਖਮਕਾਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਨ ਰਿਞ੍ਚਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਨ ਜਹਤਿ। **ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ਼੍ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਤਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਖੀਣਾਸਵੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨੁਸਯੋ ਕਥਿਤੋ।

੪. ਪਾਤਾਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਾਤਾਲੋ**ਤਿ ਪਾਤਸ੍ਸ ਅਲਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਪਾਤਾਲੋ। ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਭੂਤਤ੍ਤਂ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਤ੍ਤਂ। **ਏਵਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਾਤਾਲੋਤਿ ਏਵਂ ਵਾਚਂ। ਸੋ ਹਿ ਯਂ ਤਂ ਬਲਵਾਮੁਖਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਵੇਗੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਂ ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਂ ਵਾ ਆਹਚ੍ਚ ਯੋਜਨਦ੍ਵਿਯੋਜਨਦਸਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਤਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਨਰਕਪਪਾਤੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਲੋਕੇ ਬਲਵਾਮੁਖਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਵਦਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਦੇਵਦਾਨਵਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿ ਹੋਤਿ ਸੁਖਨਿਵਾਸੋਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਤਂ ਤਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤਿ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਸਾਰੀਰਿਕਾਯ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਤਸ੍ਸ ਅਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੇਨ ਅਯਮੇਵ ਪਾਤਾਲੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਾਰੀਰਿਕਾਨਂ ਖੋ ਏਤਂ ਭਿਕ੍ਖ**ਵੇਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਪਾਤਾਲੇ ਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸੀਤਿ ਪਾਤਾਲਸ੍ਮਿਂ ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। **ਗਾਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਂ। **ਅਕ੍ਕਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਂ ਵਿਪ੍ਪਲਾਪਂ ਵਿਲਪਨ੍ਤੋ ਕਨ੍ਦਤਿ। **ਦੁਬ੍ਬਲੋ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਞਾਣੋ। **ਅਪ੍ਪਥਾਮਕੋ**ਤਿ ਞਾਣਥਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਤਾਯ ਪਰਿਤ੍ਤਥਾਮਕੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਧੁਰਂ, ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਨ ਤਿਕ੍ਖਬੁਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵੇਦਨਂ ਅਨਨੁਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੫. ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮਨਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਸਲ੍ਲਤੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਪਨਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ ਸਲ੍ਲਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ**ਤਿ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਕਾਰੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। **ਅਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। **ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਸਭਾਵਂ।

੬. ਸਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੪. ਛਟ੍ਠੇ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਜਨੇਸੁ। **ਅਨੁਵੇਧਂ ਵਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਣਮੁਖਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਆਸਨ੍ਨਪਦੇਸੇ ਅਨੁਗਤਵੇਧਂ। ਏਵਂ ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਸਾ ਅਨੁਵੇਧਾ ਵੇਦਨਾ ਪਠਮਵੇਦਨਾਯ ਬਲਵਤਰਾ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਪੁਰਿਮਵੇਦਨਾਯ ਬਲਵਤਰਾ ਹੋਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਹਿ ਸਮਾਧਿਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ, ਤਂ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਾਮਸੁਖਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਤਾਸਂ ਵੇਦਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਸਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਨਂ। **ਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤੋ ਨਂ ਵੇਦਯਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵੇਦਨਂ ਵੇਦਯਤਿ, ਨ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। **ਸਞ੍ਞੁਤ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਂ, ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਤੁਲਿਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਹੁਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵੇਧਬਹੁਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਚ। **ਸਮ੍ਮਾ ਪਜਾਨਾਤਿ ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਗੂ**ਤਿ ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਤੋ, ਤਦੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨੁਸਯੋਵ ਕਥਿਤੋ। ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਸੁ ਚ ਖੀਣਾਸਵੋ ਏਤ੍ਥ ਧੁਰਂ, ਅਨਾਗਾਮੀਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੭. ਪਠਮਗੇਲਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੫. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਯੇਨ ਗਿਲਾਨਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਥਾਗਤੋਪਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾ ਨਾਮ ਗਿਲਾਨਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਓਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੇ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚ ''ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਪ੍ਪਾਯਾ, ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ,

ਤੰ ਪਰਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮ। **ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਵਯੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਵਿਰਾਗੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਨਿਰੋਧੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ ਹੋਤਿ? ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਗਮਨੀਯਪਟਿਪਦਾ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਪਿ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਯੇਵ, ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਪਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਚ ਇਮਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾਯੇਵ, ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਮਿਸ੍ਸਕਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਵਨਾਕਾਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੮-੯. ਦੁਤਿਯਗੇਲਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੬-੨੫੭. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਇਮਮੇਵ ਫਸ੍ਸੰ ਪਟਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤੰ ਨਿਨ੍ਨਾਨਾਕਰਣੰ। ਕਾਯੋਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਨਵਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੦. ਫਸ੍ਸਮੂਲਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੮. ਦਸਮੇ **ਸੁਖਵੇਦਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤੰ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਵ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਸਮ੍ਮਸਨਚਾਰਵੇਦਨਾ ਕਥਿਤਾ।

ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਰਹੋਗਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਰਹੋਗਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੯. ਰਹੋਗਤਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਯਿਤੰ, ਤੰ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਯਿਤੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰਯੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾ ਏਸਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਖਯਧਮ੍ਮਤਾ ਵਯਧਮ੍ਮਤਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਤਾ, ਏਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਦਯਿਤੰ, ਤੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਯਾ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਯਾ ਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ, ਵੇਦਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਏਵ। ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਮਰਣੰ, ਮਰਣਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਾ ਵੇਦਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਅਥ ਖੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਹੰ ਵੇਦਨਾਨੰਯੇਵ ਨਿਰੋਧੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਮਿ, ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਨਿਰੋਧੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਵੂਪਸਮੋ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ ਚ ਏਵਰੂਪਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੨-੩. ਪਠਮਆਕਾਸਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੦-੨੬੧. ਦੁਤਿਯੇ **ਪੁਥੂ ਵਾਯਨ੍ਤਿ ਮਾਲੁਤਾ**ਤਿ ਬਹੂ ਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਿ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ। ਤਤਿਯੰ ਵਿਨਾ ਗਾਥਾਹਿ ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾਨੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੪. ਅਗਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾ**ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਸਾਮਿਸਾਪਿ ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਸਾਮਿਸਾ ਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਕਾਮਾਮਿਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ

ਵੇਦਨਾ। **ਸਾਮਿਸਾ ਦੁਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ ਕਾਮਾਮਿਸੇਨੇਵ ਸਾਮਿਸਾ ਵੇਦਨਾ, **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਦੁਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਪਿਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ ਪਿਹਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੋਮਨਸ੍ਸਵੇਦਨਾ। **ਸਾਮਿਸਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਕਾਮਾਮਿਸੇਨੇਵ ਸਾਮਿਸਾ ਵੇਦਨਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ** ਨਾਮ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ।

੫-੮. ਪਠਮਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੩-੨੬੬. ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਥਿਤਨਯਾਨੇਵ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਉਪਡ੍ਢਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਕਾਨਿ। ਦੇਸਨਾਯ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੯-੧੦. ਪਞ੍ਚਕਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੭-੨੬੮. ਨਵਮੇ **ਪਞ੍ਚਕਙ੍ਗੋ ਥਪਤੀ**ਤਿ **ਪਞ੍ਚਕਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਵਾਸਿਫਰਸੁਨਿਖਾਦਨਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰਕਾਲਸੁਤ੍ਤਨਾਲ਼ਿਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਸੋ ਪਞ੍ਚਕਙ੍ਗੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਤੋ। **ਥਪਤੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਜੇਟ੍ਠਕੋ। **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ। **ਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਂ। **ਦ੍ਵੇਪਾਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ, ਆਨਨ੍ਦ, **ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਨ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਸੁਖਾਦਿਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਸੇਨ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਿਕਾ ਪਞ੍ਚ, ਦ੍ਵਾਰਵਸੇਨ ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾਦਿਕਾ ਛ, ਉਪਵਿਚਾਰਵਸੇਨ ''ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਠਾਨਿਯਂ ਰੂਪਂ ਉਪਵਿਚਰਤੀ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ, ਛ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ, ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ, ਛ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ, ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਨਿ, ਛ ਗੇਹਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਤਿ ਏਵਂ ਛਤ੍ਤਿਂਸ। ਤਾ ਅਤੀਤੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਅਨਾਗਤੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਸਤਂ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਞ੍ਚਿਮੇ ਆਨਨ੍ਦ ਕਾਮਗੁਣਾਤਿ ਅਯਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਨਾ ਭਗਵਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਕਾਪਿ ਵੇਦਨਾ ਕਥਿਤਾ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਕਙ੍ਗਸ੍ਸ ਥਪਤਿਨੋ ਵਾਦਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤੁਂ ਇਮਂ ਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰਂ। **ਪਣੀਤਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਪ੍ਪਕਤਰਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ, ਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਪਣੀਤਟ੍ਠੇਨ ਚ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਨਿਰੋਧੋ ਅਵੇਦਯਿਤਸੁਖਵਸੇਨ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਵਸੇਨ ਹਿ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮ, ਨਿਰੋਧੋ ਅਵੇਦਯਿਤਸੁਖਂ ਨਾਮ। ਇਤਿ ਵੇਦਯਿਤਸੁਖਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਵੇਦਯਿਤਸੁਖਂ ਵਾ, ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸੁਖਟ੍ਠੇਨ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਮੇਵ ਜਾਤਂ।

ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥਾਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ। **ਸੁਖਂ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਵੇਦਯਿਤਂ ਸੁਖਂ ਵਾ ਅਵੇਦਯਿਤਂ ਸੁਖਂ ਵਾ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। **ਤਂ ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਸੁਖਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ,** ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਥਾਗਤੋ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਭਾਵਂ ਸੁਖਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀਤਿ ਇਧ ਭਗਵਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਨਿਕੂਟੇਨੇਵ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਦਸਮਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਰਹੋਗਤਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਅਟ੍ਠਸਤਪਰਿਯਾਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੀਵਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੯. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮੋਲ਼ਿਯਸੀਵਕੋ**ਤਿ **ਸੀਵਕੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਚੂਲ਼ਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੋਲ਼ਿਯਸੀਵਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ। **ਪਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਪਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾਨਿ। **ਵੇਦਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਵੇਦਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਪਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ

ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਕਥਂ? ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ''ਪਿਤ੍ਤਂ ਮੇ ਕੁਪਿਤਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ ਖੋ ਪਨ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਸੀਲਂ ਸਮਾਦਿਯਤਿ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਕੁਸਲਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ''ਪਿਤ੍ਤਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਣਂ ਹਨਤਿ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਤਿ, ਮੁਸਾ ਭਣਤਿ, ਦਸ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ''ਏਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣੇਨ ਪਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਲਂ ਯਂ ਹੋਤਿ. ਤਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਕਾਯਿਕਵੇਦਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਂ ਅਸ੍ਸ ਅਬ੍ਯਾਕਤਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਖੋ ਏਤਨ੍ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਪਿਤ੍ਤਵਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਏਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਸਚ੍ਚਸਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਤਸਮ੍ਮਤਂ। ਲੋਕੋਪਿ ਹਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਸਬਲਵਣ੍ਣਤਾਦਿਪਿਤ੍ਤਵਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਿਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਕੁਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਵਿਦਿਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਚ ਸਚ੍ਚਸਮ੍ਮਤਂ ਅਤਿਧਾਵਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਸੇਮ੍ਹਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਪਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਕੋਪੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਨਿ। **ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਜਾਨੀ**ਤਿ ਵਿਸਭਾਗਉਤੁਤੋ ਜਾਤਾਨਿ। ਜਙ੍ਗਲਦੇਸਵਾਸੀਨਞ੍ਹਿ ਅਨੁਪਦੇਸੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸਭਾਗੋ ਉਤੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਨੁਪਦੇਸਵਾਸੀਨਞ੍ਚ ਜਙ੍ਗਲਦੇਸੇਤਿ ਏਵਂ ਮਲਯਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਉਤੁਵਿਸਭਾਗਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਤਤੋ ਜਾਤਾਤਿ ਉਤੁਪਰਿਣਾਮਜਾਤਾਨਿ ਨਾਮ।

ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਜਾਨੀਤਿ ਮਹਾਭਾਰਵਹਨਸੁਧਾਕੋਟ੍ਟਨਾਦਿਤੋ ਵਾ ਅਵੇਲਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਡਂਸਕੂਪਪਾਤਾਦਿਤੋ ਵਾ ਵਿਸਮਪਰਿਹਾਰਤੋ ਜਾਤਾਨਿ। **ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਾਨੀ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਚੋਰੋ ਵਾ ਪਾਰਦਾਰਿਕੋ ਵਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕਕਪ੍ਪਰਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਹਿ ਨਿਪ੍ਪੋਥਨਉਪਕ੍ਕਮਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ। ਏਤਂ ਬਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਅਕੁਸਲਂ, ਕੋਚਿ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਨੀ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਤੋ, ਜਾਤਾਨਿ। ਤੇਸੁਪਿ ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕੋਚਿ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਅਕੁਸਲਂ, ਕੋਚਿ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਤਿਵਿਧਾਵ ਵੇਦਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਾਰੀਰਿਕਾ ਵੇਦਨਾ ਸਕ੍ਕਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ, ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਨਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿਪਿ ਸਬ੍ਬਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਨਾਲਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕਵੋਹਾਰੋ ਨਾਮ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੨-੧੦. ਅਟ੍ਠਸਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੦-੨੭੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਟ੍ਠਸਤਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਸਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭੂਤਂ। **ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਾਰਣਂ। **ਕਾਯਿਕਾ ਚ ਚੇਤਸਿਕਾ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯਿਕਾ ਕਾਮਾਵਚਰੇਯੇਵ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਚੇਤਸਿਕਾ ਚਤੁਭੂਮਿਕਾਪਿ । **ਸੁਖਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੇਸਾਸੁ ਤੀਸੁ ਭੂਮੀਸੁ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾਵ, ਇਤਰਾ ਚਤੁਭੂਮਿਕਾ। ਪਞ੍ਚਕੇ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਾਮਾਵਚਰਾਨੇਵ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਤੇਭੂਮਕਂ, ਉਪੇਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਚਤੁਭੂਮਕਂ। ਛਕ੍ਕੇ ਪਞ੍ਚਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਵੇਦਨਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾਵ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਚਤੁਭੂਮਿਕਾ, ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੇ ਛਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸੋਮਨਸ੍ਸੇਨ ਸਹ ਉਪਵਿਚਰਨ੍ਤੀਤਿ **ਸੋਮਨਸ੍ਸੂਪਵਿਚਾਰਾ**। ਸੇਸਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਵਿਚਾਰਵਸੇਨ ਆਗਤਾ, ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਇਧ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਛ ਗੇਹਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨੀਤਿਆਦੀਸੁ ''ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਇਟ੍ਠਾਨਂ ਕਨ੍ਤਾਨਂ ਮਨਾਪਾਨਂ ਮਨੋਰਮਾਨਂ ਲੋਕਾਮਿਸਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਂ ਵਾ ਪਟਿਲਾਭਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਤੀਤਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਪਰਿਣਤਂ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ। ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗੇਹਸਿਤਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੬)। ਏਵਂ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ **ਛ ਗੇਹਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ** ਨਾਮ।

‘‘ਰੂਪਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੰ ‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਯੰ ਏਵਰੂਪੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਸੋਮਨਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੬) ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਿਤਾ ਮੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ’’ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ **ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ** ਨਾਮ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਇਟ੍ਠਾਨੰ ਕਨ੍ਤਾਨੰ ਮਨਾਪਾਨੰ ਮਨੋਰਮਾਨੰ ਲੋਕਾਮਿਸਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾਨੰ ਅਪ੍ਪਟਿਲਾਭੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਲਾਭਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬੰ ਅਤੀਤੰ ਨਿਰੁਦ੍ਧੰ ਵਿਪਰਿਣਤੰ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਯੰ ਏਵਰੂਪੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗੇਹਸਿਤੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ‘‘ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੰ ਨਾਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨਾਨੁਭਵਾਮੀ’’ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਯਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ **ਛ ਗੇਹਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ** ਨਾਮ।

‘‘ਰੂਪਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੰ ‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ , ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਪਿਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ‘ਕੁਦਾਸ੍ਸੁ ਨਾਮਾਹੰ ਤਦਾਯਤਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਦਰਿਯਾ ਏਤਰਹਿ ਆਯਤਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਇਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਸੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖੇਸੁ ਪਿਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਪਿਹਪਚ੍ਚਯਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ। ਯੰ ਏਵਰੂਪੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ, ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤੰ ਦੋਮਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ; ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰਵਿਮੋਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਅਰਿਯਫਲਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਿਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਇਮਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖੰ ਇਮਮ੍ਪਿ ਮਾਸੰ ਇਮਮ੍ਪਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਭੂਮਿੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸੋਚਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ **ਛ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ** ਨਾਮ।

‘‘ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਬਾਲਸ੍ਸ ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਅਨੋਧਿਜਿਨਸ੍ਸ ਅਵਿਪਾਕਜਿਨਸ੍ਸ ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ ਅਸ੍ਸੁਤਵਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ । ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਰੂਪੰ ਸਾ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਗੇਹਸਿਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ; ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਗੁਲ੍ਹਪਿਣ੍ਡਕੇ ਨਿਲੀਨਮਕ੍ਖਿਕਾ ਵਿਯ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗ੍ਗਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਮਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ **ਛ ਗੇਹਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ।

‘‘ਰੂਪਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੇਵ ਰੂਪਾ ਏਤਰਹਿ ਚ, ‘ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਰੂਪਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ’ਤਿ ਏਵਮੇਤੰ ਯਥਾਭੂਤੰ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ। ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਰੂਪੰ ਸਾ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ; ਏਵੰ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਇਟ੍ਠਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਇਟ੍ਠੇ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਨੇ ਅਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾ **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਿਤਉਪੇਕ੍ਖਾ** ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕੋ ਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਥਿਤੋ। ਤਤਿਯਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੧੧. ਨਿਰਾਮਿਸਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੯. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਸਾਮਿਸਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਮਿਸੇਨ ਸਾਮਿਸਾ। **ਨਿਰਾਮਿਸਤਰਾ**ਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸਾਯਪਿ ਝਾਨਪੀਤਿਯਾ ਨਿਰਾਮਿਸਤਰਾਵ। ਨਨੁ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਝਾਨੇਸੁ ਪੀਤਿ ਮਹਗ੍ਗਤਾਪਿ ਹੋਤਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਪਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਪੀਤਿ ਲੋਕਿਯਾਵ, ਸਾ ਕਸ੍ਮਾ ਨਿਰਾਮਿਸਤਰਾ ਜਾਤਾਤਿ? ਸਨ੍ਤਪਣੀਤਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੋ ਚੂਲੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਪ੍ਪਟਿਹਾਰਿਕੰ ਯਥਾਸੁਖੰ ਰਾਜਕੁਲੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ

ਸੇਟ੍ਠਿਸੇਨਾਪਤਿਆਦਯੋ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਰਞ੍ਞੋ ਆਸਨ੍ਨਪਰਿਚਾਰਕਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਸੋ ਤੇਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਯਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਪਣੀਤਧਮ੍ਮਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪੀਤਿਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਵਾਰੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵਿਮੋਕ੍ਖਵਾਰੇ ਪਨ ਰੂਪਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਰਮ੍ਮਣਭੂਤੇਨ ਰੂਪਾਮਿਸਵਸੇਨੇਵ ਸਾਮਿਸੋ ਨਾਮ, ਅਰੂਪਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਰੂਪਾਮਿਸਾਭਾਵੇਨ ਨਿਰਾਮਿਸੋ ਨਾਮਾਤਿ।

ਵੇਦਨਾਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਮਾਤੁਗਾਮਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਪਠਮਪੇਯ੍ਯਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧-੨. ਮਾਤੁਗਾਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੦-੨੮੧. ਮਾਤੁਗਾਮਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਅਗੁਣਙ੍ਗੇਹਿ। **ਨ ਚ ਰੂਪਵਾ**ਤਿ ਨ ਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਰੂਪੋ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕੋ। **ਨ ਚ ਭੋਗਵਾ**ਤਿ ਨ ਭੋਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਧਨੋ। **ਨ ਚ ਸੀਲਵਾ**ਤਿ ਨ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ। **ਅਲਸੋ ਚਾ**ਤਿ ਕਨ੍ਤਨਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਕੁਸੀਤੋ ਆਲਸਿਯੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ, ਠਿਤਠਾਨੇ ਠਿਤੋਵ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ ਏਵ। **ਪਜਞ੍ਚਸ੍ਸ ਨ ਲਭਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕੁਲਵਂਸਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਵਞ੍ਝਿਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦੁਤਿਯੰ ਪਠਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੰ।

੩. ਆਵੇਣਿਕਦੁਕ੍ਖਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੨. ਤਤਿਯੇ **ਆਵੇਣਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਪਾਟਿਪੁਗ੍ਗਲਿਕਾਨਿ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ। **ਪਾਰਿਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚਾਰਿਕਭਾਵਂ।

੪. ਤੀਹਿਧਮ੍ਮੇਹਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੩-੩੦੩. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਚ੍ਛੇਰਮਲਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਖੀਰਦਧਿਸਙ੍ਗੋਪਨਰਨ੍ਧਨਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਾਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧੋ, ਪੁਤ੍ਤਕੇਹਿਪਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਮਚ੍ਛੇਰਮਲਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੇਨ ਚੇਤਸਾ''ਤਿ। ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੇ ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਘਰੇ ਕਲਹੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਘਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਲਹੰ ਕਰੋਤਿ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਚ ਠਿਤਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੰ ਇਸ੍ਸਾਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੇਨ ਚੇਤਸਾ''ਤਿ। ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੰ ਕਾਮਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੇਨ ਚੇਤਸਾ''ਤਿ। ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੩. ਬਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਿਸਾਰਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੪. ਦਸਮੇ **ਰੂਪਬਲ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਰੂਪਬਲੰ**, ਭੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਭੋਗਬਲੰ**, ਞਾਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਞਾਤਿਬਲੰ**, ਪੁਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਪੁਤ੍ਤਬਲੰ**, ਸੀਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਸੀਲਬਲੰ**। ਪਞ੍ਚਸੀਲਦਸਸੀਲਾਨਿ ਅਖਣ੍ਡਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸੀਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਸੀਲਬਲੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਇਮਾਨਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਟ੍ਠੇਨ ਬਲਾਨਿ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

੨-੧੦. ਪਸਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੫-੩੧੩. **ਪਸਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ। **ਨੇਵ ਰੂਪਬਲੰ ਤਾਯਤੀ**ਤਿ ਨੇਵ ਰੂਪਬਲੰ ਤਾਯਿਤੁੰ ਰਕ੍ਖਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਨਾਸੇਨ੍ਤੇਵ ਨੰ, ਕੁਲੇ ਨ ਵਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਚਾਰਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਰਿਯਾਦਾ''ਤਿ ਗੀਵਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਵਾਸੇਨ੍ਤਿ। **ਵਾਸੇਨ੍ਤੇਵ ਨੰ ਕੁਲੇ, ਨ ਨਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਕਿੰ ਰੂਪੇਨ ਭੋਗਾਦੀਹਿ ਵਾ,

ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾ ਏਸਾ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਵਾਸੇਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਨ ਨਾਸੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮਾਤੁਗਾਮਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਜਮ੍ਬੁਖਾਦਕਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੪. ਜਮ੍ਬੁਖਾਦਕਸਂਯੁਤ੍ਤੇ **ਜਮ੍ਬੁਖਾਦਕੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਛਨ੍ਨਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ। **ਯੋ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਗੋ ਖੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰਾਗਕ੍ਖਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦੋਸਮੋਹਕ੍ਖਯੇਸੁਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯੋ ਪਨ ਇਮਿਨਾਵ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਮਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਕਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਖਯੋ, ਕਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਉਦਾਹੁ ਪਰੇਸ''ਨ੍ਤਿ? ਅਦ੍ਧਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ''ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਸ੍ਸ ਕਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ? ਜਾਨਮਾਨੋ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਕ੍ਖਣੇ ਕਿਲੇਸਾ ਖੀਣਾ ਖੀਯਨ੍ਤਿ ਖੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ? ''ਖੀਣਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਖੀਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ''ਖੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇਸੁ ਅਖੀਣੇਸੁਯੇਵ ਕਿਲੇਸੇਸੁ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਂ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਅਦ੍ਧਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਰੁਤ੍ਤਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨਾਪਿ ਚੇਤਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਹਿ ਕਿਲੇਸਾ ''ਖੀਣਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਖੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ''ਖੀਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਚ ਅਖੀਣੇਸੁਯੇਵ ਕਿਲੇਸੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯੋ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਮੇਤਂ। ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਗਾਦਯੋ ਖੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ''ਰੂਪਿਨੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਰੂਪਿਨੋ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ਦੁਕਮਾਤਿਕਾ ੧੧) ਦੁਕੇਸੁ ਅਰੂਪਿਨੋ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ।

੨. ਅਰਹਤ੍ਤਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੫. ਅਰਹਤ੍ਤਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੇ ਯਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਖੀਣਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਰਾਗਕ੍ਖਯੋ ਦੋਸਕ੍ਖਯੋ ਮੋਹਕ੍ਖਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩-੧੫. ਧਮ੍ਮਵਾਦੀਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧੬-੩੨੮. ਤੇ ਲੋਕੇ ਸੁਗਤਾਤਿ ਤੇ ਰਾਗਾਦਯੋ ਪਹਾਯ ਗਤਤ੍ਤਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਤਾਤਿ ਸੁਗਤਾ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਪਰਿਞ੍ਞਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਰਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। **ਦੁਕ੍ਖਤਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਭਾਵੋ। **ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖਤਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸਭਾਵੋ ਦੁਕ੍ਖਦੁਕ੍ਖਤਾ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੧੬. ਦੁਕ੍ਕਰਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੯. **ਅਭਿਰਤੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਨਤਾ। **ਨਚਿਰਂ ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਆਵੁਸੋ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਪਾਤੋ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੋ ਸਾਯਂ ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਯਂ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠੋ ਪਾਤੋ ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੪੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸਂ ਲਹੁਯੇਵ ਅਰਹਂ ਅਸ੍ਸ, ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਜਮ੍ਬੁਖਾਦਕਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਾਮਣ੍ਡਕਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੦-੩੩੧. ਸਾਮਣ੍ਡਕਸੰਯੁਤ੍ਤੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਾਮਣ੍ਡਕਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧-੮. ਪਠਮਝਾਨਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੨-੩੩੯. ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤੇ **ਕਾਮਸਹਗਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣਸਹਗਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਸਨ੍ਤਤੋ ਉਪਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਹਾਨਭਾਗਿਯੰ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤੰ ਪਮਾਦੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾ ਪਮਾਦੋ''ਤਿ ਓਵਾਦੰ ਅਦਾਸਿ। ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਆਰਮ੍ਮਣਸਹਗਤਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ''ਸਹਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੯. ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਪਞ੍ਹਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੦. **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪਹਾਯ ਪਵਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਧਿੰਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਇਮਿਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਧਿਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇ ਤਿਕ੍ਖੇ ਸੂਰੇ ਵਹਮਾਨੇ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਖਿਣੇਨ ਫਰਸੁਨਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਤ ਮੇ ਫਰਸੁ ਵਹਤੀ''ਤਿ ਖਣੇ ਖਣੇ ਫਰਸੁਧਾਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛੇਜ੍ਜਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤਿ, ਏਵੰ ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ''ਸੂਰੰ ਵਤ ਮੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਞਾਣੰ ਵਹਤੀ''ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਿਚ੍ਚੰ ਸਾਧੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ। **ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨਿਚ੍ਚਸੁਖਅਤ੍ਤਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣੰ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਫਲਸਮਾਧਿੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿੰ।

੧੦-੧੧. ਸਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੧-੩੪੨. **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇਨ। **ਦਸਹਿ ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਅਧਿਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਚਿਤ੍ਤਸਂਯੁਤ੍ਤਂ

੧. ਸਂਯੋਜਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੩. ਚਿਤ੍ਤਸਂਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ। **ਅਯਮਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਉਦਪਾਦੀ**ਤਿ ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਅਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸਿਨ੍ਨਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਹਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਅਯਂ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ। **ਮਿਗਪਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੋਗਗਾਮਂ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਮ੍ਬਾਟਕਾਰਾਮਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਭਾਗੇ ਹੋਤਿ। **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ''ਥੇਰਾਨਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰੇ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰੇ ਚ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ। **ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁ ਕਮਤੀ**ਤਿ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁ ਵਹਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

੨. ਪਠਮਇਸਿਦਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਥੇਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਥੇਰੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਮਹਾਥੇਰਂ। **ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਵਿਸਾਰਦਤ੍ਤਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬ੍ਯਾਹਰਿ। **ਬ੍ਯਾਕਰੋਮਹਂ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ ਅਜ੍ਝੇਸਤਿ, ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਵਿਹੇਸੇਤਿ, ਅਹਮੇਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਓਕਾਸਮਕਾਸਿ, ਕਤਾਵਕਾਸੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਸਹਤ੍ਥਾਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ। **ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸੀ**ਤਿ ਯਾਵਦਿਚ੍ਛਕਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਸੁਟ੍ਠੁ ਤਪ੍ਪੇਸਿ। **ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸੀ**ਤਿ ''ਅਲਂ ਅਲ''ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਸਞ੍ਞਾਯ ਚੇਵ ਵਾਚਾਯ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸਿ। **ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿਨੋ**ਤਿ ਪਾਣਿਤੋ ਅਪਨੀਤਪਤ੍ਤਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਓਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਂਸੇ ਲਗ੍ਗਿਤਪਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩. ਦੁਤਿਯਇਸਿਦਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੫. ਤਤਿਯੇ **ਅਵਨ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥੇ ਅਵਨ੍ਤਿਰਟ੍ਠੇ। **ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ''ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਨਿਦ੍ਦੋਸਂ ਅਨਵਜ੍ਜਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਯਾ ਉਪਾਸਕਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਤਿ।

੪. ਮਹਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਸੇਸਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਕਂਸਥਾਲਂ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਯਾਸੋ ਥੇਰੇਹਿਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ ''ਘਰੇ ਤਾਵ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸੇਸਕਂ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਇਧ ਪਨਿਮੇ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਾਰਾ ਮਯਾ ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਨ ਵਿਚਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਾਯਂ ਪਣੀਤਪਾਯਾਸੋ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। **ਕੁਥਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਧਿਤਂ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾਯ ਵਾਲਿਕਾਯ ਉਪਰਿ ਆਤਪੇਨ ਚ ਅਤਿਤਿਖਿਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਪਨ ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਪਦਂ। **ਪਵੇਲਿਯਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਲਿਯਮਾਨੇਨ **ਸਾਧੁ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ''ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ।

ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੀਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਮਨ੍ਦਮਨ੍ਦੋ ਸੀਤਕਵਾਤੋ ਵਾਯਤੁ, ਅਬ੍ਭਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵੋ ਏਕਮੇਕਂ ਫੁਸਾਯਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਨਾਪਰਿਕਮ੍ਮਂ – ''ਸਵਾਤੋ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਤੋਪਿ ਹੋਤਿ। ''ਸਵਾਤੋ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤੂਤਿ ਏਕਤੋਪਰਿਕਮ੍ਮਂ, ਮਨ੍ਦਮਨ੍ਦੋ ਸੀਤਕਵਾਤੋ ਵਾਯਤੁ, ਅਬ੍ਭਮਣ੍ਡਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵੋ ਏਕਮੇਕਂ

ਫੁਸਾਯਤੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਨਾਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਨਾਨਾਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਨਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਕਤੋ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਏਕਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਯਥਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨਨ੍ਤਰੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤਅਧਿਟ੍ਠਾਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤਂ ਇਜ੍ਝਤਿ। **ਓਕਾਸੇਸੀ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿ।

੫. ਪਠਮਕਾਮਭੂਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੭. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਨੇਲਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ। **ਸੇਤਪਚ੍ਛਾਦੋ**ਤਿ ਸੇਤਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੋ। **ਅਨੀਘ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੁਪੇਕ੍ਖਨਤ੍ਥਂ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਕਣ੍ਣੇ ਕੁਣ੍ਡਲਂ ਵਿਯ ਸਞ੍ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ। ਇਮਂ ਪਨ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਉਪਾਸਕੋ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹਿ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਓਦਾਤਕਂ ਤਨੁਕਂ ਤੁਙ੍ਗਨਾਸਿਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪੫) ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਕਥੇਸਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ‘‘ਅਰਹਤੋ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

੬. ਦੁਤਿਯਕਾਮਭੂਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਕਤਿ ਨੁ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਕਿਰ, ਗਹਪਤਿ, ਨਿਰੋਧਂ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਨਿਰੋਧਪਾਦਕੇ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। ਥੇਰੋਪਿਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁਪਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾਦਯੋਵ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **ਤਯੋ ਖੋ ਗਹਪਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀਯਤੀਤਿ **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ**। ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਖਰੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ **ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ**। ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਰੀਯਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀਯਤੀਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ**।

ਕਤਮੋ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਇਧ ਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ? ‘‘ਇਮੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮਿਸ੍ਸਾ ਆਲੁਲਿਤਾ ਅਵਿਭੂਤਾ ਦੁਦ੍ਦੀਪਨਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਆਦਾਨਗ੍ਗਹਣਮੁਞ੍ਚਨਚੋਪਨਾਨਿ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾਤਿ ਏਵਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਵੀਸਤਿ ਚੇਤਨਾਪਿ, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਪਿ **ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਹਨੁਸਞ੍ਚੋਪਨਂ ਵਚੀਭੇਦਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਵ ਵੀਸਤਿ ਚੇਤਨਾਪਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਪਿ **ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚੋਪਨਂ ਅਪਤ੍ਵਾ ਰਹੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਾ ਏਕੂਨਤਿਂਸਚੇਤਨਾਪਿ, ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਵੇਦਨਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾਪਿ **ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਇਮੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮਿਸ੍ਸਾ ਆਲੁਲਿਤਾ ਅਵਿਭੂਤਾ ਦੁਦ੍ਦੀਪਨਾ, ਤੇ ਪਾਕਟੇ ਵਿਭੂਤੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਇਧ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾਦਿਨਾਮਸ੍ਸ ਪਦਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ **ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਕਾਯਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਕਾਯੇ ਸਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾ। ਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਂ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ, ਨੋ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ, ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨੋ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ’’ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕਥਂ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਵੇਦਯਿਤਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ **ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ **ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮੀ**ਤਿ ਵਾ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ। **ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਅਨ੍ਤੋਨਿਰੋਧੋ। ਤਥਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਅਚਿਤ੍ਤਕਕਾਲੋ।

ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਾਲੇਯੇਵ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਂ ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਨੇਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਪਨ ਏਵਂ ਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ

ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਅਚਿਤ੍ਤਕਭਾਵਾਯ ਉਪਨੇਤਿ। **ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਠਮਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਸੇਸਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਪਠਮਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਯੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **ਤਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਰੋਧੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **ਆਯੂ**ਤਿ ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। **ਵਿਪਰਿਭਿਨ੍ਨਾਨੀ**ਤਿ ਉਪਹਤਾਨਿ ਵਿਨਟ੍ਠਾਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ 'ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਚ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਪਿ ਅਯਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ''ਵਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋਪਿਸ੍ਸ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵਾਚਾ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨੇਨ ਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਸਜ੍ਝਾਯਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਯੋ ਚਾਯਂ ਮਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਚਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਵਾ ਝਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਨਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਥੋ ਹਿ ਪਟਿਸਰਣਂ, ਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਕਿਰਿਯਮਯਪਵਤ੍ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਬਹਿਦ੍ਧਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਪਸਾਦੇ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤੇਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਉਪਹਤਾਨਿ ਮਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਾਤਾਦੀਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤਰਜੇਨ ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਠਪਿਤਆਦਾਸੋ ਵਿਯ। ਯਥਾ ਪਨ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਜੂਸਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤੋ ਆਦਾਸੋ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਏਵਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਰੋਧੇ ਪਞ੍ਚ ਪਸਾਦਾ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੀ''ਤਿ।

ਵੁ**ਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵੁ**ਟ੍ਠਹਾਮੀ**ਤਿ ਵਾ ਪਦਦ੍ਵਯੇਨ ਅਨ੍ਤੋਨਿਰੋਧਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਵੁ**ਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਪਦੇਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾਲੋ। ਤਥਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਕਾਲੋ ਕਥਿਤੋ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਕਾਲੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਤਥਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਾਲੇਯੇਵ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਂ ਤਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਉਪਨੇਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਏਵਂ ਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਸਚਿਤ੍ਤਕਭਾਵਾਯ ਉਪਨੇਤਿ। ਇਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਜ੍ਜਨਕਾਲੋ ਗਹਿਤੋ, ਇਧ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਕਾਲੋ।

ਇਦਾਨਿ ਨਿਰੋਧਕਥਂ ਕਥੇਤੁਂ ਕਾਲੋਤਿ ਨਿਰੋਧਕਥਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ''ਦ੍ਵੀਹਿ ਬਲੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਞਾਣਚਰਿਯਾਹਿ ਨਵਹਿ ਸਮਾਧਿਚਰਿਯਾਹਿ ਵਸੀਭਾਵਤਾਪਞ੍ਞਾ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਕਥਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਕਥਿਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਕੋ ਪਨਾਯਂ ਨਿਰੋਧੋ ਨਾਮ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਕਿਮਤ੍ਥਮੇਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨਾਮੇਤਂ ਯਦਿਦਂ ਨਿਰੋਧੋਤਿ ਏਤਦਤ੍ਥਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਵੇਦਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਤਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਭਵਙ੍ਗਸਮਯੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ? ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਕਿਂ ਵਾ ਏਤੇਨ? ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਿਕਾ ਵਾ, ਸਨ੍ਤਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਭਾਵੋ **ਸਞ੍ਜੀਵਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁਨਾ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਞ੍ਜੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਕਿਂਸੁਕਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੇ ਵੀਤਚ੍ਚਿਤਙ੍ਗਾਰੇ ਮਦ੍ਦਮਾਨਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੀਵਰੇ ਅਂਸੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਝਾਯਿ, ਉਸ੍ਮਾਕਾਰਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਹੋਸਿ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਲਂ ਨਾਮੇਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਸਨ੍ਤਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਭਵਙ੍ਗਸਮਯੇਨੇਵੇਤਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤੋ ਵੀਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਕਿਰਿਯਮਯਪਵਤ੍ਤਵਲਞ੍ਜਨਕਾਲੇ ਵੀਚੀਸਙ੍ਖਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਿਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇ ਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ? ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾ ਵਾਚਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ ਕਿਰਿਯਮਯਪਵਤ੍ਤਵਲਞ੍ਜਨਕਾਲੇਨੇਵੇਤਂ ਕਥਿਤਂ।

ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਫਸ੍ਸੋਤਿਆਦਯੋ ਸਗੁਣੇਨਾਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨਾਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। **ਸਗੁਣੇਨ** ਤਾਵ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਸਹਜਾਤਫਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਫਸ੍ਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਪ੍ਪਣਿਹਿਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ** ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਸੁਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ, ਰਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਪ੍ਪਣਿਧੀਨਂ ਅਭਾਵਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਂ, ਸੁਞ੍ਞਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਨਾਮ। ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਪ੍ਪਣਿਹਿਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਪਰਾ ਆਗਮਨਿਯਕਥਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੁਞ੍ਞਤਅਨਿਮਿਤ੍ਤਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾਤਿ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾ ਨਾਮ। ਯੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਫਲਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਹਜਾਤੇ ਫਸ੍ਸੇ ਫੁਸਨ੍ਤੇ ‘‘ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਫਸ੍ਸੋ ਫੁਸਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਸੁਞ੍ਞਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਆਗਮਨਿਯੇਨ ਕਥਿਤੇ ਪਨ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਵਾ ਫਸ੍ਸੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਫਸ੍ਸੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ ਵਾ ਫਸ੍ਸੋਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੋ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਗੁਣੇਨ ਚੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੇਨ ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤਯੋ ਫਸ੍ਸਾ ਫੁਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮੇਤਿ।

ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਿਵੇਕੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਵੇਕੇ ਨਿਨ੍ਨਂ ਓਨਤਨ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕਨਿਨ੍ਨਂ। **ਵਿਵੇਕਪੋਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤੋ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਵਿਵੇਕੋ, ਤੇਨ ਵਙ੍ਕਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕਪੋਣਂ। ਯੇਨ ਵਿਵੇਕੋ, ਤੇਨ ਪਤਮਾਨਂ ਵਿਯ ਠਿਤਨ੍ਤਿ **ਵਿਵੇਕਪਬ੍ਭਾਰਂ**।

੭. ਗੋਦਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਚੇਵ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ ਚਾ**ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਨੇਸਂ ਨਾਨਂ, ਅਤ੍ਥੋਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸ੍ਸ ਨਾਨਤਾ ਪਾਕਟਾ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਭੂਮਨ੍ਤਰਤੋ ਮਹਗ੍ਗਤਾ ਹੋਤਿ ਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਆਰਮ੍ਮਣਾ। ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾ ਭੂਮਨ੍ਤਰਤੋ ਮਹਗ੍ਗਤਾ ਅਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਰਮ੍ਮਣਾ। ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਭੂਮਨ੍ਤਰਤੋ ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰਾਰਮ੍ਮਣਾ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਞ੍ਞਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਭੂਮਨ੍ਤਰਤੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ, ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾ।

ਰਾਗੋ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ ਪਮਾਣਕਰਣੋਤਿਆਦੀਸੁ ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਪੂਤਿਪਣ੍ਣਕਸਟਉਦਕਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਕਾਲਵਣ੍ਣਂ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਬ੍ਯਾਮਸਤਗਮ੍ਭੀਰਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਯਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੋਤ੍ਥਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਯਾਵ ਰਾਗਾਦਯੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਵਿਯ ਅਨਾਗਾਮੀ ਵਿਯ ਚ ਖਾਯਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਰਾਗਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਰਤ੍ਤੋ ਦੁਟ੍ਠੋ ਮੂਲ੍ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਇਤਿ ਤੇ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪਮਾਣਕਰਣਾ ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਯਾਵਤਾ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋ। ਕਿਤ੍ਤਕਾ ਪਨ ਤਾ? ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨੀਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸ। ਤਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਫਰਣਅਪ੍ਪਮਾਣਤਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਸੇਸਾ ਪਮਾਣਕਾਰਕਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵ, ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹਿਤਂ। **ਅਕੁਪ੍ਪਾ**ਤਿ

ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ। ਸਾ ਹਿ ਤਾਸਂ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਿਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਰਾਗੋ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਕਿਞ੍ਚਤਿ ਮਦ੍ਦਤਿ ਪਲਿਬੁਨ੍ਧਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਿਞ੍ਚਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਗੋਣੇਹਿ ਖਲਂ ਮਦ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਾ ''ਕਿਞ੍ਚੇਹਿ ਕਪਿਲ ਕਿਞ੍ਚੇਹਿ ਕਾਲ਼ਕਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਮਦ੍ਦਨਟ੍ਠੋ ਕਿਞ੍ਚਨਟ੍ਠੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਦੋਸਮੋਹੇਸੁਪਿ**ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋ ਨਾਮ ਨਵ ਧਮ੍ਮਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀਤਿ **ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਂ**। ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਕਿਞ੍ਚਨਾਨਂ ਮਦ੍ਦਨਪਲਿਬੁਨ੍ਧਨਕਿਲੇਸਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਨਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਂ, ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਪਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹਿਤਂ।

ਰਾਗੋ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣੋਤਿਆਦੀਸੁ ਯਥਾ ਨਾਮ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕੁਲਾਨਂ ਸਦਿਸਾ ਦ੍ਵੇ ਵਚ੍ਛਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਾਵ ਤੇਸਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ''ਅਯਂ ਅਸੁਕਕੁਲਸ੍ਸ ਵਚ੍ਛਕੋ, ਅਯਂ ਅਸੁਕਕੁਲਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਜਾਨਿਤੁਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਤਿਸੂਲਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਜਾਨਿਤੁਂ। ਏਵਮੇਵ ਯਾਵ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਜਾਨਿਤੁਂ ''ਅਰਿਯੋ ਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ਰਾਗੋ ਪਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਵ ''ਸਰਾਗੋ ਨਾਮ ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਦੋਸਮੋਹੇਸੁਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯੋ ਨਾਮ ਤੇਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਨਿਚ੍ਚਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤੀਤਿ **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਰੁਪ੍ਪਾ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਨਾਮ। ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਤਂ ਪਨ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹਿਤਂ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਸੁਞ੍ਞਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਨ ਗਹਿਤਾਤਿ? ਸਾ ''ਸੁਞ੍ਞਾ ਰਾਗੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਾਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਨ ਗਹਿਤਾਤਿ।

ਏਕਤ੍ਥਾਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਏਕਤ੍ਥਾ ''ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਂ ਸੁਞ੍ਞਤਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਤਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਏਕਤ੍ਥਾ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਸੁਞ੍ਞਤਾ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਤਿ।

੮. ਨਿਗਣ੍ਠਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਸਯਂ ਆਗਤਾਗਮੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਾਸਨੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸਮਾਨੋ ਕਸ੍ਮਾ ਨਗ੍ਗਭੋਗ੍ਗਂ ਨਿਸ੍ਸਿਰਿਕਂ ਨਿਗਣ੍ਠਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ? ਉਪਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਵਾਦਾਰੋਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ। ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਕਿਰ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਥਦ੍ਧਖਦਿਰਖਾਣੁਕਸਦਿਸਾ, ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਪਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਵਾਦਸ੍ਸ ਮੋਚਨਤ੍ਥਞ੍ਚ, ''ਵਾਦਞ੍ਚਸ੍ਸ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ ਏਤ੍ਥ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਤੋ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਞਾਣੇਨ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਏਵਂ ਕਿਰੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਮਯਾ ਪਨ ਞਾਣੇਨੇਤਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਹਂ ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ।

ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾਤਿ ਕਾਯਂ ਉਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਂ ਦਿਸਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ। **ਬਾਧੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਏਵਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ ਵਾ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ**ਤਿ ਸਕਾਰਣਾ। **ਅਥ ਮਂ ਪਟਿਹਰੇਯ੍ਯਾਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਗਣ੍ਠਪਰਿਸਾਯਾ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੇ ਞਾਤੇ ਅਥ ਮੇ ਨਿਗਣ੍ਠਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਭਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਪਤੀਹਾਰਸ੍ਸ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋ ਪਞ੍ਹੋ**ਤਿ ਏਕੋ

ਪਞ੍ਹਮਗ੍ਗੋ, ਏਕੰ ਪਞ੍ਹਗਵੇਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋ ਉਦ੍ਦੇਸੋ**ਤਿ ਏਕੰ ਨਾਮ ਕਿਨ੍ਤਿ? ਅਯਂ ਏਕੋ ਉਦ੍ਦੇਸੋ। **ਏਕੰ ਵੇਯਜਾਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ''ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ''ਤਿ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੪.੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੨੭) ਇਦਂ ਏਕੰ ਵੇਯਜਾਕਰਣਂ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੯. ਅਚੇਲਕਸ੍ਸਪਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੧. ਨਵਮੇ **ਕੀਵਚਿਰਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸਾਤਿ** ਕੀਵਚਿਰੋ ਕਾਲੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ, ਤਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ। **ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਅਰਿਯਭਾਵਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਅਲਮਰਿਯੋਤਿ ਸਙ੍ਖਾਤੋ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸੋ। **ਨਗ੍ਗੇਯਜਾ**ਤਿ ਨਗ੍ਗਭਾਵਤੋ। **ਮੁਣ੍ਡੇਯਜਾ**ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਭਾਵਤੋ। **ਪਵਾਲ਼ਨਿਪ੍ਫੋਟਨਾਯਾ**ਤਿ ਪਾਵਲ਼ਨਿਪ੍ਫੋਟਨਤੋ, ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਿਸਦਟ੍ਠਾਨੇ ਲਗ੍ਗਾਨਂ ਪਂਸੁਰਜਵਾਲਿਕਾਨਂ ਫੋਟਨਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤਮੋਰਪਿਞ੍ਛਮਤ੍ਤਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦. ਗਿਲਾਨਦਸ੍ਸਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੨. ਦਸਮੇ **ਆਰਾਮਦੇਵਤਾ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮੇਸੁ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ। **ਵਨਦੇਵਤਾ**ਤਿ ਵਨਸਣ੍ਡੇਸੁ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ। **ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਰਾਜਕਾਲੇ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਚ ਦੇਵਤਾਤਿ ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ। **ਓਸਧਿਤਿਣਵਨਪ੍ਪਤੀਸੂ**ਤਿ ਹਰੀਤਕਾਮਲਕੀਆਦੀਸੁ ਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਾਦੀਸੁ ਵਨਜੇਟ੍ਠਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਚ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ। **ਸਂਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ। **ਸਮਾਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ। **ਪਣਿਧੇਹੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ ਠਪੇਹਿ। **ਇਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸੀਲਵਤੋ ਚੇਤੋਪਣਿਧੀ**ਤਿ ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਪਤ੍ਥਨਾ। **ਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਧਮ੍ਮਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਗਤਿਗਮਨਰਹਿਤੋ। **ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਲਦ੍ਧਰਜ੍ਜਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ''ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਹਿ, ਅਯਜਪੁਤ੍ਤ, ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਓਵਦਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਥ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਧਾਰਣਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਗਾਮਣਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਚਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੩. ਗਾਮਣਿਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਚਣ੍ਡੋ ਗਾਮਣੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਚਣ੍ਡੋਤਿ ਗਹਿਤਨਾਮੋ ਏਕੋ ਗਾਮਣਿ। **ਪਾਤੁਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਨਞ੍ਚ ਪਟਿਭਣ੍ਡਨਞ੍ਚ ਅਕ੍ਕੋਸਨਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਕੋਸਨਞ੍ਚ ਪਹਰਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਹਰਨਞ੍ਚ ਪਾਕਟੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਪਾਤੁਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋਪਿ ਪਹਟੋਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੨. ਤਾਲਪੁਟਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਤਾਲਪੁਟੋ**ਤਿ ਏਵੰਨਾਮਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤਤਾਲਪਕ੍ਕਵਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਾਲਪੁਟੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਸ੍ਵਾਯੰ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਅਨਿਯਤਾ ਆਕਾਸੇ ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸਦਿਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਨਟਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਪਨ ਨਟਸਿਪ੍ਪੇ ਅਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਜਾਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰੋ, ਭਰਿਯਾਯਪਿਸ੍ਸ ਤਾਵਤਕਾਵਾਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸਹਸ੍ਸੇਨ ਚੇਵ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੰ ਯੰ ਨਗਰੰ ਵਾ ਨਿਗਮੰ ਵਾ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਮਜ੍ਜਵੇਸੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੀਲ਼ੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੰ ਹਤ੍ਥੂਪਗਪਾਦੂਪਗਾਦਿਆਭਰਣਜਾਤੰ ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਤੰਦਿਵਸੰ ਮਾਤੁਗਾਮਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਰਾਜਗਹੇ ਕੀਲ਼ੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕਞਾਣਤ੍ਤਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋਵ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਸਚ੍ਚਾਲਿਕੇਨਾਤਿ ਸਚ੍ਚੇਨ ਚ ਅਲਿਕੇਨ ਚ। **ਤਿਟ੍ਠਤੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਏਤੰ। **ਰਜਨੀਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਮੁਖਤੋ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਨੀਹਰਣਵਾਤਵੁਟ੍ਠਿਦਸ੍ਸਨਾਦਯੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਕਾਮਸ੍ਸਾਦਸੰਯੁਤ੍ਤਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਕਾ ਅਭਿਨਯਾ। **ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਕਪ੍ਪਮਾਣਤ੍ਤਾਯ। **ਦੋਸਨੀਯਾ**ਤਿ ਦੋਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਚ੍ਛੇਦਾਦਿਦਸ੍ਸਨਾਕਾਰਾ। **ਮੋਹਨੀਯਾ**ਤਿ ਮੋਹਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਕਰਣੰ, ਤੇਲੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕਰਣਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਯੋ ਮਾਯਾਪਭੇਦਾ।

ਪਹਾਸੋ ਨਾਮ ਨਿਰਯੋਤਿ ਵਿਸੁੰ ਪਹਾਸਨਾਮਕੋ ਨਿਰਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਵੀਚਿਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਗਾਯਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਚ ਨਟਵੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਨਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤੰ ਰੋਦਾਮੀ**ਤਿ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤੰ ਭਗਵਤੋ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਨ ਰੋਦਾਮੀਤਿ ਏਵੰ ਸਕਮ੍ਮਕਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਸ੍ਸੁਵਿਮੋਚਨਮਤ੍ਤੇਨ। ''ਮਤੰ ਵਾ ਅਮ੍ਮਰੋਦਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਯੋ ਚੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਵੋਹਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩-੫. ਯੋਧਾਜੀਵਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੫-੩੫੭. ਤਤਿਯੇ **ਯੋਧਾਜੀਵੋ**ਤਿ ਯੁਦ੍ਧੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪਨਕੋ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਏਵੰ ਗਹਿਤਨਾਮੋ। **ਉਸ੍ਸਹਤਿ ਵਾਯਮਤੀ**ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹੰ ਵਾਯਾਮੰ ਕਰੋਤਿ। **ਪਰਿਯਾਪਾਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਰਣੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਕਤੰ। **ਦੁਪ੍ਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤੰ। **ਪਰਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨਿਰਯੋ**ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸੁੰ ਏਕੋ ਨਿਰਯੋ, ਅਵੀਚਿਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਞ੍ਚਾਵੁਧਸਨ੍ਨਦ੍ਧਾ ਫਲਕਹਤ੍ਥਾ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੬. ਅਸਿਬਨ੍ਧਕਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੮. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਕਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭੂਮਿਵਾਸਿਨੋ। **ਕਾਮਣ੍ਡਲੁਕਾ**ਤਿ ਸਕਮਣ੍ਡਲੁਨੋ। **ਸੇਵਾਲਮਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਉਦਕਤੋ ਸੇਵਾਲਞ੍ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਕਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਮਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਲਨ੍ਧਨਕਾ। **ਉਦਕੋਰੋਹਕਾ**ਤਿ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਉਦਕਂ ਓਰੋਹਨਕਾ। **ਉਯਜਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਯਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਞਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਸਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਓਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ, ਗਚ੍ਛ, ਭੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਸਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ। **ਅਨੁਪਰਿਸਕ੍ਕੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਰਿਗਚ੍ਛੇਯਜ। **ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜ ਉਟ੍ਠਹ। **ਥਲਮੁਪ੍ਲਵਾ**ਤਿ ਥਲਮਭਿਰੁਹ। **ਤਤ੍ਰ ਯਾਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਯਾ ਭਵੇਯਜ। **ਸਕ੍ਖਰਾ ਵਾ ਕਠਲਾ** ਵਾਤਿ ਸਕ੍ਖਰਾ ਚ ਕਠਲਾ ਚ । **ਸਾ ਅਧੋਗਾਮੀ ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾ ਅਧੋ ਗਚ੍ਛੇਯਜ, ਹੇਟ੍ਠਾਗਾਮੀ ਭਵੇਯਜ। **ਅਧੋਗਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਚ੍ਛ।

੭. ਖੇਤ੍ਤੂਪਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੫੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਜਙ੍ਗਲ**ਨ੍ਤਿ ਥਦ੍ਧਂ ਨ ਮੁਦੁ। **ਊਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਲੋਣਂ। **ਪਾਪਭੂਮੀ**ਤਿ ਲਾਮਕਭੂਮਿਭਾਗਂ। **ਮਂਦੀਪਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਹਂ ਦੀਪੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਮਂਦੀਪਾ। ਅਹਂ ਲੇਣੋ ਅਲ੍ਲੀਯਨਟ੍ਠਾਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਂਲੇਣਾ**। ਅਹਂ ਤਾਣਂ ਰਕ੍ਖਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਂਤਾਣਾ**। ਅਹਂ ਸਰਣਂ ਭਯਨਾਸਨਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਂਸਰਣਾ।** **ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਂ ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ।

ਗੋਭਤ੍ਤਮ੍ਪੀਤਿ ਧਞ੍ਞਫਲਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਲਾਪਕਲਾਪਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਗਿਮ੍ਹਕਾਲੇ ਗੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਖਾਦਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦਕਮਣਿਕੋ**ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਮਣਿਕਮੇਖਲਾਯ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਭਾਜਨਵਿਸੇਸੋ। **ਅਹਾਰੀ ਅਪਰਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਉਦਕਂ ਨ ਹਰਤਿ ਨ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਨ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵ ਕਥਿਤਾ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੀਹਸਮਾਨਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਯਥਾ ਸੀਹੋ ਪਭਿਨ੍ਨਵਰਵਾਰਣਸ੍ਸਪਿ ਸਸਬਿਲ਼ਾਰਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਏਕਸਦਿਸਮੇਵ ਵੇਗਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਹੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਾਸਕਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾਯਪਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਮੇਵ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਨ ਪਰਿਸਾ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਓਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਤਾਸਂ ਦੇਸਨਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਦੇਸਨਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ।

੮. ਸਙ੍ਖਧਮਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਯਂਬਹੁਲਂ ਯਂਬਹੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਦਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਨ ਕੋਚਿ ਆਪਾਯਿਕੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਦਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੁਪਿ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਧ, ਗਾਮਣਿ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਂਵਾਦੀ ਹੋਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਹਮ੍ਪਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਿ।

ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਾਵਨਾਨਯੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। **ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਗਾਮਣਿ, ਬਲਵਾ ਸਙ੍ਖਧਮੋ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਇਧ ਅਪੁਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ **ਬਲਵਾ**ਤਿ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਸਙ੍ਖਧਮੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਧਮਕੋ। **ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨ ਅਦੁਕ੍ਖੇਨ। ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹਿ ਸਙ੍ਖਧਮੋ ਸਙ੍ਖਂ ਧਮਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਸਰੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ, ਨਾਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦੋ ਸਬ੍ਬਤੋ ਫਰਤਿ, ਬਲਵਤੋ ਪਨ ਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਬਲਵਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮੇਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਪਚਾਰੋਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ''ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਯਂ ਪਮਾਣਕਤਂ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਰੂਪਾਵਚਰਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਓਧਿਸਕਅਨੋਧਿਸਕਦਿਸਾਫਰਣਵਸੇਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਕਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਨ ਤਂ ਤਤ੍ਰਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤਂ ਤਤ੍ਰਾਵਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਤਂ ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰਕਮ੍ਮੇ ਨ ਓਹੀਯਤਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਤਂ ਕਾਮਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਲਗ੍ਗਿਤੁਂ ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰਕਮ੍ਮਂ

ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰੂਪਾਰੂਪਾਵਚਰਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਾਮਾਵਚਰਂ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਪਰਿਤ੍ਤੁਂ ਉਦਕਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਕਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਨੇਤੀਤਿ। ਇਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਵਸਾਨੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਵਸੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾਵ ਗਤਂ।

੯. ਕੁਲਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੧. ਨਵਮੇ **ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭਭਿਕ੍ਖਾ। **ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕਾ**ਤਿ ''ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮ ਨੁ ਖੋ ਨ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤੁਈਹਿਤਿਕਾ। ''ਦੁਹਿਤਿਕਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਕ੍ਖਾ ਈਹਿਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੋਚਿ ਪਯੋਗੋ ਸੁਖੇਨ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ **ਦੁਹਿਤਿਕਾ**। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਸੇਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸੇਤਟ੍ਠਿਕਾ। ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਲਾਕਮਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਾਪਿਤਂ, ਤਂ ਸਲਾਕਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ, ਫਲੇ ਨ ਜਨਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਗ੍ਗਿਲਿਤੁਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਨ੍ਤੇ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਗ੍ਗਿਲਿਤੁਂ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖੀਤਿ । **ਓਗਿਲਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਦੋਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਓਗਿਲਿਤੁਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖੀਤਿ।

ਇਤੋ ਸੋ ਗਾਮਣਿ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇਤਿ ਭਗਵਾ ਕਥਯਮਾਨੇਵ ਯਾਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਨਾਸਿਕਵਾਤੋ ਨ ਪੁਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਾਵਤਕੇਨ ਕਾਲੇਨ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਲੇ ਪਕ੍ਕਭਿਕ੍ਖਾਦਾਨੇਨ ਉਪਹਤਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। ਅਥੇਕਮ੍ਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਇਤੋ ਸੋ, ਗਾਮਣੀ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਦਾਨਿ ਦਾਨਾਦੀਨਂ ਆਨਿਸਂਸਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਅਥ ਖੋ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਅਡ੍ਢਾਨੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਦਾਨਸਮ੍ਭੂਤਾਨੀ**ਤਿ ਦਾਨੇਨ ਸਮ੍ਭੂਤਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ। ਸੇਸਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਸਚ੍ਚਂ ਨਾਮ** ਸਚ੍ਚਵਾਦਿਤਾ। **ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਨਾਮ** ਸੇਸਸੀਲਂ। **ਵਿਕਿਰਤੀ**ਤਿ ਅਯੋਗੇਨ ਵਲਞ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਤਿ। **ਵਿਧਮਤੀ**ਤਿ ਧਮੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਾਸੇਤਿ। **ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਨਾਸੇਤਿ। **ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ**ਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵੋ ਬਹੁਨਾਪਿ ਕਾਲੇਨ ਸਞ੍ਚਿਤਾਨਂ ਖਣੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ।

੧੦. ਮਣਿਚੂਲ਼ਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੨. ਦਸਮੇ **ਤਂ ਪਰਿਸਂ ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਵਂ ਅਹੋਸਿ ''ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਞ੍ਚੇਵ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਞ੍ਚ ਪਹਾਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਯਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤਂ ਤੇਹਿ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਅਯਯੋ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਅਵੋਚ। **ਏਕਂਸੇਨੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਕਪ੍ਪਨਂ ਅਸ੍ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਧਮ੍ਮੋਤਿ ਏਕਂਸੇਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਸਿ।

ਤਿਣਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਚ੍ਛਦਨਤਿਣਂ। **ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਚ੍ਛਦਨੇ ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਚ੍ਛਦਨੇ ਵਾ ਗੇਹੇ ਪਲੁਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਯੇਹਿ ਤਂ ਕਾਰਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਾਰਿਤਸੇਨਾਸਨਂ ਓਵਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਡ੍ਢਕਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਥ, ਮਯਂ ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਆਵਾਸਸਾਮਿਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦਾਰੁਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਗੋਪਾਨਸਿਆਦੀਸੁ ਪਲੁਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਦਾਰੁਂ। **ਸਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹਿਵਿਕਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕਸਕਟਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸਕਟਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਾਸਿਫਰਸੁਕੁਦ੍ਦਾਲਾਦਿਉਪਕਰਣਂ ਏਵਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਹਿ ਪੁਰਿਸਂ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ , ਆਵੁਸੋ, ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ,''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ

‘‘ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨ ਤ੍ਵੇਵਾਹਂ, ਗਾਮਣਿ, ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਪਨਾਹਂ ਕੇਨਚਿਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਵਦਾਮਿ।

੧੧. ਭਦ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੩. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਮਲ੍ਲੇਸੂ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਵਧੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਰਣੇਨ। **ਜਾਨਿਯਾ**ਤਿ ਧਨਜਾਨਿਯਾ। **ਅਕਾਲਿਕੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਨ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ, ਕਾਲਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਵ ਪਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਰਵਾਸੀ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਬਹਿ ਆਵਸਥੇ ਪਟਿਵਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਨਗਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਸਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਕਥਿਤਂ।

੧੨. ਰਾਸਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੪. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਰਾਸਿਯੋ**ਤਿ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਰਾਸਿਯੋਤਿ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਗਹਿਤਨਾਮੋ। **ਤਪਸ੍ਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਪਨਿਸ੍ਸਿਤਕਂ। **ਲੂਖਜੀਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਲੂਖਜੀਵਿਕਂ। **ਅਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। **ਗਾਮੋ**ਤਿ ਗਾਮ੍ਮੋ। ਗਮ੍ਮੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਗਾਮਵਾਸੀਨਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ, ਸਰੀਰਦੁਕ੍ਖਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗੋ ਗਹਿਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾਤਿ? ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗੋ ਤਾਵ ਕਾਮਭੋਗੀਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤੋ, ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗੋ ਤਪਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾਨਂ, ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਟਿਪਦਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਨਿਜ੍ਜਰਵਤ੍ਥੂਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤਾ। ਕਿਂ ਏਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨੇ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ? ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਨ੍ਤੇ ਪਹਾਯ ਤਥਾਗਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਕਾਮਭੋਗਿਨੋਪਿ ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਗਰਹਤਿ ਨ ਪਸਂਸਤਿ, ਤਪਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇਪਿ ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਗਰਹਤਿ ਨ ਪਸਂਸਤਿ, ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇਯੇਵ ਗਰਹਤਿ, ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਪਸਂਸਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਂ ਏਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨੇ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਤਯੋ ਖੋਮੇ, ਗਾਮਣਿ, ਕਾਮਭੋਗਿਨੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਹਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮੇਨ। **ਨ ਸਂਵਿਭਜਤੀ**ਤਿ ਮਿਤ੍ਤਸਹਾਯਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਗਤਭਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਚ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਚ। **ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਕਥਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਆਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ? ਚਤੁਰਙ੍ਗਵੀਰਿਯਵਸੇਨ ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਚ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਨਿਜ੍ਜਰਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੋਪਿ ਮਗ੍ਗੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਨਿਜ੍ਜਰਣਤਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਿਜ੍ਜਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ।

੧੩. ਪਾਟਲਿਯਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. ਤੇਰਸਮੇ **ਦੂਤੇਯਜਾਨੀ**ਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਚੇਵ ਮੁਖਸਾਸਨਾਨਿ ਚ। **ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਞ੍ਚਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਆਰਦ੍ਧਂ? ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਹਂ ਮਾਯਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। **ਸਨ੍ਤਿ ਹਿ, ਗਾਮਣਿ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੇਸਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਜਹਾਪਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ।

ਮਾਲੀ ਕੁਣ੍ਡਲੀਤਿ ਮਾਲਾਯ ਮਾਲੀ, ਕੁਣ੍ਡਲੇਹਿ ਕੁਣ੍ਡਲੀ। **ਇਤ੍ਥਿਕਾਮੇਹੀ**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਮਾ ਇਤ੍ਥਿਕਾਮਾ, ਤੇਹਿ ਇਤ੍ਥਿਕਾਮੇਹਿ। **ਆਵਸਥਾਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਘਰਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਕੇਕਸ੍ਸੇਵ ਸੁਖਨਿਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤਂ ਵਾਸਾਗਾਰਂ। **ਤੇਨਾਹਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਸਂਵਿਭਜਾਮੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਤ੍ਤਿਅਨੁਰੂਪੇਨ ਚੇਵ ਬਲਾਨੁਰੂਪੇਨ ਚ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਕਰੋਮਿ। **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਕਙ੍ਖਨਿਯੇ ਠਾਨੇ**ਤਿ ਕਙ੍ਖਿਤਬ੍ਬੇ ਕਾਰਣੇ। **ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੋ ਤ੍ਵਂ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ

ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਂ ਸਚੇ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਪਣ੍ਣਕਤਾਯ ਮਯ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਮਯ੍ਹਂ ਅਪਣ੍ਣਕਤਾਯ ਅਨਪਰਾਧਕਤਾਯ ਏਵ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਟਗ੍ਗਾਹੋ**ਤਿ ਜਯਗ੍ਗਾਹੋ।

ਅਯਂ ਖੋ, ਗਾਮਣਿ, ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਤ੍ਵਂ ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਂ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮਾ, **ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ। ਅਥ ਵਾ ''ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਜਾਯਤਿ, ਪਮੁਦਿਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿ ਜਾਯਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੬) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜਪੀਤਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸੁਖਸਮਾਧਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿ ਨਾਮ, ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿ ਪਨ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾਵ। ਅਥ ਵਾ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਚਾਤਿ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿ ਨਾਮ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿ ਨਾਮ। **ਏਵਂ ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਕਙ੍ਖਾਧਮ੍ਮਂ ਪਜਹੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤ੍ਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੇ ਧਮ੍ਮਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੋ ਸਚੇ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਸਮਾਧਿਂ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਏਕਂਸੇਨੇਤਂ ਕਙ੍ਖਂ ਪਜਹੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਗਾਮਣਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਅਸਙ੍ਖਤਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਪਠਮਵਗ੍ਗੋ

੧-੧੧. ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੬-੩੭੬. ਅਸਙ੍ਖਤਸੰਯੁਤ੍ਤੇ **ਅਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਤੰ। **ਹਿਤੇਸਿਨਾ**ਤਿ ਹਿਤੰ ਏਸਨ੍ਤੇਨ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਕੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਪਟਿਚ੍ਚਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਕਤੰ ਵੋ ਤੰ ਮਯਾ**ਤਿ ਤੰ ਮਯਾ ਇਮੰ ਅਸਙ੍ਖਤਞ੍ਚ ਅਸਙ੍ਖਤਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕਤੰ। ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਕਿਚ੍ਚੰ, ਯਦਿਦੰ ਅਵਿਪਰੀਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ। ਇਤੋ ਪਰੰ ਪਨ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਸਾਵਕਾਨੰ ਕਿਚ੍ਚੰ। ਤੇਨਾਹ **ਏਤਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਨਿ…ਪੇ॰… ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨੁਸਾਸਨੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸੇਨਾਸਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਾਨੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਜਨਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਠਾਨੰ। ਉਭਯੇਨ ਚ ਯੋਗਾਨੁਰੂਪੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਦਾਯਜ੍ਜੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤਿ।

ਝਾਯਥਾਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ, ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਤੋ ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਾਦੀਨਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਥ, ਸਮਥਞ੍ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਵਡ੍ਢੇਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਮਾ ਪਮਾਦਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯੇ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਹਰਕਾਲੇ ਅਰੋਗਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਸਪ੍ਪਾਯਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਕਾਲੇ ਚ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਰਹਿਤਾ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਮਙ੍ਕੁਲਭਤ੍ਤੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਯ੍ਯਸੁਖੰ ਮਿਦ੍ਧਸੁਖੰ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤਾ ਪਮਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਜਰਾਕਾਲੇ ਰੋਗਕਾਲੇ ਮਰਣਕਾਲੇ ਵਿਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ਚ ਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਮਾਦਵਿਹਾਰੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾ ਸਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾਲਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਭਾਰਿਯੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਤਾਦਿਸਾ ਮਾ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ ''ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾ''ਤਿ।

ਅਯੰ ਵੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨੁਸਾਸਨੀਤਿ ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ''ਝਾਯਥ ਮਾ ਪਮਾਦਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨੁਸਾਸਨੀ, ਓਵਾਦੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

੨. ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧-੩੩. ਅਸਙ੍ਖਤਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੩੭੭-੪੦੯. **ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਪਰਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮ।

ਅਨਤਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾਨਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਤੰ। ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਸਵੰ**। ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਤਾਯ **ਸਚ੍ਚੰ**। ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਪਰਭਾਗਟ੍ਠੇਨ **ਪਾਰੰ**। ਸਣ੍ਹਟ੍ਠੇਨ **ਨਿਪੁਣੰ**। ਸੁਟ੍ਠੁ ਦੁਦ੍ਦਸਤਾਯ **ਸੁਦੁਦ੍ਦਸੰ**। ਜਰਾਯ ਅਜਰਿਤਤ੍ਤਾ **ਅਜਜ੍ਜਰੰ**। ਥਿਰਟ੍ਠੇਨ **ਧੁਵੰ**। ਅਪਲੁਜ੍ਜਨਤਾਯ **ਅਪਲੋਕਿਤੰ**। ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਅਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਅਨਿਦਸ੍ਸਨੰ**। ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਪਪਞ੍ਚਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ **ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚੰ**।

ਸਨ੍ਤਭਾਵਟ੍ਠੇਨ **ਸਨ੍ਤੰ**। ਮਰਣਾਭਾਵੇਨ **ਅਮਤੰ**। ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ **ਪਣੀਤੰ**। ਸਸ੍ਸਿਰਿਕਟ੍ਠੇਨ **ਸਿਵੰ**। ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵਤਾਯ **ਖੇਮੰ**। ਤਣ੍ਹਾਕ੍ਖਯਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੰ**।

ਵਿਮ੍ਹਾਪਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ **ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ**। ਅਭੂਤਮੇਵ ਭੂਤਂ ਅਜਾਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਾ **ਅਬ੍ਭੁਤਂ**। ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਤ੍ਤਾ **ਅਨੀਤਿਕਂ**। ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਸਭਾਵਤ੍ਤਾ **ਅਨੀਤਿਕਧਮ੍ਮਂ**। ਵਾਨਾਭਾਵੇਨ **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ**। ਬਜਾਬਜ੍ਝਾਭਾਵੇਨੇਵ **ਅਬਜਾਬਜ੍ਝਂ**। ਵਿਰਾਗਾਧਿਗਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਤੋ **ਵਿਰਾਗਂ**। ਪਰਮਤ੍ਥਸੁਦ੍ਧਿਤਾਯ **ਸੁਦ੍ਧਿ**। ਤੀਹਿ ਭਵੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤਤਾਯ **ਮੁਤ੍ਤਿ**। ਕਾਮਾਲਯਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਲਯਂ**। ਪਤਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ **ਦੀਪਂ**। ਅਲ੍ਲੀਯਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ **ਲੇਣਂ**। ਤਾਯਨਟ੍ਠੇਨ **ਤਾਣਂ**। ਭਯਸਰਣਟ੍ਠੇਨ **ਸਰਣਂ**, ਭਯਨਾਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਂ ਅਯਨਂ ਗਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਪਰਾਯਣਂ**। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਅਸਙ੍ਖਤਸਂਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਅਬਜਾਕਤਸੰਯੁਤ੍ਤੰ

੧. ਖੇਮਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੦. ਅਬਜਾਕਤਸੰਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਖੇਮਾ**ਤਿ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਹਾਥੇਰੀ ''ਏਤਦਗ੍ਗੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਨੰ ਯਦਿਦੰ ਖੇਮਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਭਗਵਤਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤਾ। **ਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਵਿਯਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਮੇਧਾਵਿਨੀ**ਤਿ ਮੇਧਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਪਟਿਵੇਧਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਪਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ।

ਗਣਕੋਤਿ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਗਣਨਾਯ ਕੁਸਲੋ। **ਮੁਦ੍ਦਿਕੋ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਾਯ ਗਣਨਾਯ ਕੁਸਲੋ। **ਸਙ੍ਖਾਯਕੋ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਗਣਨਾਯ ਕੁਸਲੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਗਮ੍ਭੀਰੋ। **ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਆਲ੍ਹਕਗਣਨਾਯ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ। **ਦੁਪ੍ਪਰਿਯੋਗਾਹੋ**ਤਿ ਆਲ੍ਹਕਗਣਨਾਯ ਪਮਾਣਗਹਣਤ੍ਥੰ ਦੁਰੋਗਾਹੋ। **ਯੇਨ ਰੂਪੇਨ ਤਥਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਰੂਪੇਨ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਸਾਮੋ ਓਦਾਤੋਤਿ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੰ ਤਥਾਗਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ। **ਤੰ ਰੂਪੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਰੂਪੰ ਸਮੁਦਯਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨੰ। **ਰੂਪਸਙ੍ਖਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਯਤਿੰ ਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰੂਪਾਰੂਪਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨਪਿ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੋਹਾਰਸ੍ਸਪਿ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਰੂਪਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਗਮ੍ਭੀਰੋ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯ ਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯ ਚ ਗੁਣਗਮ੍ਭੀਰਤਾਯ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਗੁਣਗਮ੍ਭੀਰਸ੍ਸ ਸਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯੰ ਉਪਾਦਾਯ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਤਦਭਾਵੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯੰ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ **ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਨ ਉਪੇਤਿ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, **ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ**ਤਿਆਦਿਵਚਨਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤਿ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੰਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸਮੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਨ ਵਿਰੋਧਯਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨ ਵਿਰੁਦ੍ਧੰ ਪਦੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਅਗ੍ਗਪਦਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਸਨਾਯ। ਦੇਸਨਾ ਹਿ ਇਧ ਅਗ੍ਗਪਦਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

੨. ਅਨੁਰਾਧਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੧. ਦੁਤਿਯੰ **ਖਨ੍ਧਿਯਵਗ੍ਗੇ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ, ਅਬਜਾਕਤਾਧਿਕਾਰਤੋ ਪਨ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩-੮. ਪਠਮਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਿਕਸੁਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੨-੪੧੭. ਤਤਿਯੇ **ਰੂਪਗਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਮਤ੍ਤਮੇਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਰੂਪਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ, ਰੂਪੇ ਪਨ ਸਤਿ ਨਾਮਮਤ੍ਤੰ ਏਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵੇਦਨਾਗਤਮੇਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਯੰ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਹੇਤੂ**ਤਿ ਅਯੰ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਲਬ੍ਭਿਯਸਭਾਵੋ ਹੇਤੁ, ਯੇਨੇਤੰ ਅਬਜਾਕਤੰ ਭਗਵਤਾਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੯. ਕੁਤੂਹਲਸਾਲਾਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੮. ਨਵਮੇ **ਕੁਤੂਹਲਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਤੂਹਲਸਾਲਾ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਸਾਲਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਨਾਨਾਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਨਾਵਿਧੰ ਕਥੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਬਹੂਨੰ ''ਅਯੰ ਕਿੰ ਵਦਤਿ, ਅਯੰ ਕਿੰ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਕੁਤੂਹਲੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕੁਤੂਹਲਸਾਲਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯਾਵ ਆਭਸ੍ਸਰਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਇਮਞ੍ਚ ਕਾਯੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀ**ਤਿ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਅਨੁਪਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

੧੦. ਆਨਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੯. ਦਸਮੇ **ਤੇਸਮੇਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਭਵਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਤੰ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। **ਅਨੁਲੋਮੰ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਯੰ ਏਤੰ ''ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਪਿ ਨੁ ਮੇ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੰ ਅਭਵਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧. ਸਭਿਯਕਚ੍ਚਾਨਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੦. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਏਤਮੇਤ੍ਤਕੇਨ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵਾ**ਤਿ ਆਵੁਸੋ ਯਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤੰ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਲੇਨ ''ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਸਤਿ ਰੂਪੀਤਿਆਦਿ ਪਞ੍ਞਾਪਨਾ ਹੋਤਿ, ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਬਹੁ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਨ ਅਤਿਮਨਾਪੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਨਯੇ ਵਾਦੋਯੇਵ ਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਾਦੋ, ਛਿਨ੍ਨਾ ਕਥਾਤਿ।

ਅਬ੍ਯਾਕਤਸੰਯੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸਾਰਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਿਨਿਯਾ ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।